

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของไวยากรณ์

คำลักษณนามจัดได้ว่าเป็นลักษณะที่สำคัญของภาษาในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เนื่องจากภาษาส่วนใหญ่ในแถบนี้มีการใช้คำลักษณนามเป็นจำนวนมาก รวมทั้งยังมีแบบโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของคำลักษณนามที่แน่นอน โดยเฉพาะโครงสร้างนามวลีบอกจำนวน Jones (Jones, 1970: 3) จำนวนโครงสร้างคำลักษณนามของภาษาในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้คือ 2 แบบ คือ แบบจีน (Chinese type) มีโครงสร้างคือ คำบอกจำนวน + คำลักษณนาม + คำนาม (numeral + classifier + noun) ได้แก่ ภาษาจีน ภาษาเวียดนาม และภาษาฮ่า เป็นต้น และแบบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Southeast Asian type) มีโครงสร้างคือ คำนาม + คำบอกจำนวน + คำลักษณนาม (noun + numeral + classifier) ได้แก่ ภาษาไทย ภาษาพม่า และภาษาเขมร เป็นต้น

การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับคำลักษณนามของภาษาในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้นั้น เท่าที่พบมักจะเป็นงานวิจัยของชาวต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ ส่วนงานวิจัยที่เป็นของคนไทย ยังพบว่ามีจำนวนค่อนข้างน้อย โดยเฉพาะงานวิจัยที่ศึกษาเปรียบเทียบคำลักษณนามระหว่างภาษาไทยและภาษาเพื่อนบ้านที่อยู่ในกลุ่มประเทศอินโดจีน ได้แก่ ลาว เขมร และเวียดนาม ในบรรดาภาษาเพื่อนบ้านดังกล่าว ภาษาเวียดนามเป็นภาษาหนึ่งที่น่าสนใจศึกษาเปรียบเทียบเป็นอย่างยิ่ง ถึงแม้ว่าภาษาไทยและภาษาเวียดนามจะเป็นภาษาต่างตระกูลกัน (ภาษาไทยอยู่ในตระกูลไทกะได และภาษาเวียดนามอยู่ในตระกูลออสโตรเอเชียติก) แต่ลักษณะของ

ภาษาทั้งสองก็มีความคล้ายกัน กล่าวคือ มีโครงสร้างของประโยคที่มีการเรียงแบบประธาน + กริยา + กรรม (Subject + Verb + Object) เป็นภาษาคำโดด มีเสียงวรรณยุกต์ และที่สำคัญคือมีคำลักษณนาม การใช้คำลักษณนามของผู้พูดภาษาไทยและภาษาเวียดนามนั้น ผู้วิจัยได้สังเกตเห็นว่าทั้งสองภาษามีการจับกลุ่มคำนามตามลักษณะต่าง ๆ ของสิ่งที่เป็นความหมายของคำนาม โดยเฉพาะการใช้รูปทรง (shape) กล่าวคือ คำนามที่หมายถึงวัตถุที่มีรูปทรงยาวเป็นเส้นตรง ก็จะใช้คำลักษณนามเดียวกัน เช่น คำนาม เขือก (dây thừng) ด้าย (chỉ) ไร่ (dây xích) สายไฟ (dây điện) ลวด (dây thép) จะใช้คำลักษณนามร่วมกันว่า เส้น (sợi) ซึ่งจะแตกต่างไปจากคำนามที่หมายถึงวัตถุที่มีรูปทรงกลม เช่น คำนาม ลูกแก้ว (viên bi ve) ลูกฟุตบอล (quả bóng đá) ลูกโป่ง (quả bóng bay) ลูกอม (viên kẹo) ส้มโอ (quả bưởi) จะใช้คำลักษณนามร่วมกันว่า ลูก (quả, viên โดยที่ quả ใช้กับวัตถุที่มีขนาดใหญ่กว่า viên) เป็นต้น

นอกจากนั้นคำลักษณนามยังเป็นคำที่แสดงให้เห็นถึงโลกทัศน์ที่สะท้อนสภาพแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษานั้น เพราะคำลักษณนามแต่ละคำจะมีเงื่อนไขในการใช้ที่แตกต่างกันไป ทำให้ทราบถึงลักษณะที่สำคัญของการนึกคิด และการมองโลกหรือการเข้าใจประสบการณ์ต่าง ๆ ของผู้พูดแต่ละภาษา ดังที่ อมรา ประสิทธิ์วีรสินธุ์ (2522: 25) ได้กล่าวถึงความคิดเห็นของ เอ็ดเวิร์ด ซาเปียร์ (Edward Sapir) นักมานุษยวิทยา - ภาษาศาสตร์ชาวอเมริกัน และศิษย์เอกของเขา เบนจามิน ลี วอร์ฟ (Benjamin Lee Whorf) เกี่ยวกับโลกทัศน์เอาไว้ว่า "ความแตกต่างทางความคิดหรือโลกทัศน์ของมนุษย์จะมีมากน้อยขึ้นอยู่กับความแตกต่างทางภาษา ถ้าคนสองคนพูดภาษาซึ่งมีระบบต่างกันมาก เขาก็สองก็จะคิดและเห็นโลกต่างกันมาก ในทางกลับกันถ้าเขากลับกันพูดภาษาที่คล้ายกันมากก็จะคิดและเห็นโลกคล้ายกันไปด้วย" ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่าการศึกษาคำลักษณนามนั้นทำให้เข้าใจโลกทัศน์ได้ เนื่องจากคำลักษณนามเป็นคำที่ใช้จำแนกหมวดหมู่ของสิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่ในโลก คือ สิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิต ดังนั้น ภาษาที่มีคำลักษณนามใช้นั้นผู้พูดแต่ละภาษาจะมีภาพหรือความคิดในการมองโลกเพื่อจำแนกหมวดหมู่ของสิ่งมีชีวิตและสิ่งไม่มีชีวิตโดยใช้คำลักษณนามแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพสังคมและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษานั้นด้วย

ในการศึกษาเรื่องโลกทัศน์ที่สะท้อนจากการใช้คำลักษณนาม ได้มีผู้สนใจศึกษาตามแนว
 อรรถศาสตร์ เช่น กันทิมา วัชนะประเสริฐ (2526) ได้ศึกษาเรื่อง "การศึกษาเปรียบเทียบคำ
 ลักษณนามในภาษาเชียงใหม่กับภาษากrungเทพฯ" โดยเปรียบเทียบให้เห็นลักษณะที่เหมือนและต่างกัน
 ของคำลักษณนามในภาษาถิ่นทั้งสองในด้านตำแหน่งและการใช้คำลักษณนาม รวมทั้งเกณฑ์การจำแนก
 ประเภทสิ่งต่าง ๆ การศึกษาเรื่องดังกล่าว กันทิมา วัชนะประเสริฐ ใช้วิธีการบรรยายความ
 และอธิบายการใช้คำลักษณนาม พร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบ ผลของการศึกษาได้สะท้อนให้เห็น
 โลกทัศน์บางส่วนของผู้ใช้ภาษาเชียงใหม่และภาษากrungเทพฯ ว่า มีความคล้ายกันและแตกต่างกัน
 ในเวลาต่อมาได้มีผู้เริ่มศึกษาโลกทัศน์ที่สะท้อนจากการใช้คำลักษณนาม โดยใช้วิธีการวิเคราะห์
 ความหมายของคำที่เรียกว่า "การวิเคราะห์อรรถลักษณะ" (Componential Analysis) โดย
 เฉพาะการศึกษาในเชิงเปรียบเทียบทั้งในภาษาไทยถิ่นและภาษาชนกลุ่มน้อย ได้แก่ งานวิจัยของ
 อรุณี รัตนกุล (2529) เรื่อง "คำลักษณนามในภาษาไทยถิ่นจังหวัดเชียงใหม่ ธอนแก่น สระบุรี
 และ สุราษฎร์ธานี" ปิอาลี อึ้งสวัสดิ์ (2533) เรื่อง "โลกทัศน์ของชาวเขา 6 เผ่าในประเทศไทย
 ไทยที่สะท้อนจากลักษณนามของค่านามเรียกสิ่งมีชีวิต" และ จิราภัสร์ ลิ้มปิชาติ (2534) เรื่อง
 "โลกทัศน์ของชาวเขา 6 เผ่าในประเทศไทยที่สะท้อนจากลักษณนามของค่านามเรียกเครื่องใช้ใน
 คราวเรือน" จากการศึกษาดังกล่าวทำให้เห็นได้ชัดตามที่ ปิอาลี อึ้งสวัสดิ์ ได้แสดงความเห็นว่า
 "การวิเคราะห์ความหมายของคำโดยใช้วิธีการวิเคราะห์อรรถลักษณะ จะทำให้เห็นความคล้ายคลึง
 และความแตกต่างทางความหมายของคำลักษณนามในภาษานั้น ๆ อย่างเป็นระบบ และทำให้เห็น
 โลกทัศน์ของผู้พูดภาษานั้นได้ชัดเจน" นอกจากนี้ จิราภัสร์ ลิ้มปิชาติ ยังได้สรุปว่า "การวิเคราะห์
 อรรถลักษณะก็เป็นวิธีหนึ่ง ซึ่งเป็นที่ยอมรับและใช้กันอยู่ เพื่อที่จะศึกษาเรื่องของวัฒนธรรมโดยศึกษา
 เปรียบเทียบจากโลกทัศน์ในอดีตถึงโลกทัศน์ในปัจจุบันทั้งสิ้น"

ดังนั้นผู้วิจัยจึงเกิดความสนใจที่จะศึกษาคำลักษณนามในภาษาไทยและภาษาเวีคนาม
 ในลักษณะการศึกษาเปรียบเทียบ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาในเรื่องการวิเคราะห์อรรถลักษณะ
 ของคำลักษณนามในภาษาไทยและภาษาเวีคนาม และจะแสดงให้เห็นว่าการวิเคราะห์อรรถลักษณะ
 จะทำให้เห็นโลกทัศน์ของผู้พูดแต่ละภาษาชัดเจนขึ้น นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังมีวัตถุประสงค์ที่จะจำแนก
 กลุ่มคำลักษณนามของภาษาไทยและภาษาเวีคนามในโครงสร้างของนามวลีบอกจำนวน และศึกษา
 เปรียบเทียบโลกทัศน์ที่แฝงจากการใช้คำลักษณนามของผู้พูดทั้งสองภาษา

1.2 วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1.2.1 เพื่อวิเคราะห์อรรถลักษณะของคำลักษณนามในภาษาไทยและภาษาเวียดนาม

1.2.2 เพื่อจำแนกกลุ่มคำลักษณนามของภาษาไทยและภาษาเวียดนามในโครงสร้างของนามวลีบอกจำนวน

1.2.3 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบโลกทัศน์ของผู้พูดภาษาไทยและภาษาเวียดนามที่สะท้อนให้เห็นจากการใช้คำลักษณนาม

1.3 สมมติฐานการวิจัย

คำลักษณนามในภาษาไทยและภาษาเวียดนามสะท้อนให้เห็นโลกทัศน์ที่เหมือนกันและแตกต่างกันของผู้พูดทั้งสองภาษา

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 ศึกษาเฉพาะคำลักษณนามเดี่ยว* ที่เป็นคำลักษณนามแท้** ในภาษาไทยมาตรฐาน คือ ภาษาไทยกรุงเทพฯ และในภาษาเวียดนาม สำเนียงฮานอยเท่านั้น คำลักษณนามที่อยู่นอกเหนือขอบเขต ได้แก่ คำลักษณนามกลาง เช่น อัน (cái, chiéc) คำลักษณนามบอกประเภท เช่น ประเภท / ชนิด / อย่าง (loại) และคำลักษณนามกลุ่ม เช่น กลุ่ม (nhóm : ใช้กับคน, khóm : ใช้กับพืช) กอง (đống) โหลง / ฝูง (bầy, đàn) เป็นต้นไม่นำมาศึกษา เนื่องจากเหตุผลทางลักษณะภาษา กล่าวคือ ภาษาที่มีลักษณนามเหมือนภาษาไทย

* หมายถึง คำลักษณนามที่ใช้กับคำนามที่เป็นคนเดี่ยว สิ่งเดี่ยว ชิ้นเดี่ยว เป็นต้น
ไม่ได้รวมอยู่เป็นกลุ่ม หรือมีหลายคน หลายสิ่ง หลายชิ้น

** หมายถึง คำลักษณนามที่ใช้กับคำนามนั้นโดยพิจารณาจากรูปลักษณนามนอก หรือหน้าที่การใช้ มิได้พิจารณาจากภาษาขณะที่รองรับหรือมาตราซึ่งดวงวัด

ดังเช่นภาษาเวียดนาม พบว่ามีคำลักษณนามที่ซึ่งมักจะเป็นคำลักษณนามเดี่ยวเท่านั้นมีจำนวน
มากเพียงพอที่จะนำมาศึกษาได้ และประการสำคัญ คือ ภาษาที่มีคำลักษณนามที่ซึ่งถือว่า เป็น
คำลักษณนามที่แสดงถึงรูปลักษณะภายนอกหรือหน้าที่การใช้ของคำนามที่อ้างถึงนั้น เป็นลักษณะของ
คำลักษณนามที่จะนำมาศึกษาเปรียบเทียบกับโลกทัศน์ ที่สะท้อนจากคำลักษณนามได้ชัดเจนมากกว่า
คำลักษณนามประเภทอื่น อีกประการหนึ่ง ภาษาบางภาษา เช่น ภาษาอังกฤษ เป็นต้น เป็น
ตัวอย่างหนึ่งที่พบว่าไม่มีคำลักษณนามกลุ่มไว้ แต่ไม่ใช่ภาษาที่มีคำลักษณนามแท้เหมือนภาษาไทยและ
ภาษาเวียดนาม

1.4.2 ศึกษาเฉพาะคำลักษณนามที่เกิดร่วมกับคำนามในโครงสร้างของนามวลีบอก
จำนวน 2 แบบตามลักษณะการเรียงคำ (word order) ของแต่ละภาษาคือ

1.4.2.1 คำนาม + คำบอกจำนวน + คำลักษณนาม ใช้กับภาษาไทย

1.4.2.2 คำบอกจำนวน + คำลักษณนาม + คำนาม ใช้กับภาษาเวียดนาม

1.4.3 ศึกษาคำลักษณนามในภาษาไทยและภาษาเวียดนามที่ใช้ทั้งในภาษาพูดและภาษา
เขียนซึ่งเป็นคำลักษณนามที่ใช้โดยทั่วไป รวมทั้งคำลักษณนามที่ไม่ได้ใช้โดยทั่วไป กล่าวคือ เป็น
คำลักษณนามที่ใช้เฉพาะหรือใช้ในโอกาสพิเศษ เช่น คำลักษณนาม "ท่าน" ในภาษาไทย และ
"ông", "bà" ในภาษาเวียดนาม ที่ใช้ในกรณีที่ต้องการแสดงความเคารพ สกศ้อง และนับถือ
บุคคลนั้น หรือคำลักษณนาม "นาย" และ "นาง" ในภาษาไทย และ "chàng" และ "nàng"
ในภาษาเวียดนาม เป็นต้น ที่ใช้ในภาษาวรรณคดีเท่านั้น คำลักษณนามที่ใช้ในโอกาสพิเศษดังกล่าว
จะนำมาศึกษาด้วย เนื่องจาก สามารถแสดงให้เห็นความเหมือนและความแตกต่างทางวัฒนธรรม
ของผู้พูดภาษาไทยและภาษาเวียดนาม ที่สะท้อนให้เห็นโลกทัศน์ได้ละเอียด และชัดเจนมากขึ้น
ดังนั้นจำนวนคำลักษณนามที่พบในวิกิฮานพจน์ฉบับนี้ จึงหมายถึงเฉพาะจำนวนคำลักษณนามที่อยู่
ในขอบเขตของการวิจัยนี้เท่านั้น

1.4.4 ศึกษาคำลักษณนามในภาษาไทยและภาษาเวียดนามโดยใช้แหล่งข้อมูล
ดังต่อไปนี้

1.4.4.1 คำลักษณนามของภาษาไทย เก็บข้อมูลจากหนังสือ วิกษานิพนธ์
และบทความ ซึ่งมีรายชื่อดังนี้

1.4.4.1.1 ลักษณนาม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2538

1.4.4.1.2 พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525

1.4.4.1.3 พจนานุกรมไทย ของ มานิต มานิตเจริญ ฉบับ
พ.ศ. 2538

1.4.4.1.4 หลักภาษาไทย ของ พระยาอุปกิตศิลปสาร

1.4.4.1.5 ไวยากรณ์ไทย ของ นววรรณ หันชูเมธา

1.4.4.1.6 วิกษานิพนธ์เรื่อง "ลักษณะคำไวยากรณ์ในภาษาไทย"
ของ ราตรี ชันวารสาร

1.4.4.1.7 วิกษานิพนธ์เรื่อง "การศึกษาเปรียบเทียบคำลักษณนาม
ในภาษาเขื่องใหม่กับภาษากรุงเทพฯ" ของ กันทิมา วัฒนประเสริฐ

1.4.4.1.8 บทความเรื่อง "Numeral Classifier Systems:
A Southeast Asian Cross - Linguistics Analysis" ใน Linguistics of the
Tibeto - Burman Area ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 ค.ศ. 1978 ของ Donald R. Goral

นอกจากนี้ยังเก็บข้อมูลจากผู้บอกภาษาด้วย

1.4.4.2 คำลักษณนามของภาษาเวียดนาม เก็บข้อมูลจากหนังสือและบทความ
ซึ่งมีรายชื่อดังนี้

1.4.4.2.1 พจนานุกรมเวียดนาม (Tủ Điển Tiếng Việt)
ปี ค.ศ. 1988 ของ Hoàng Phê

1.4.4.2.2 พจนานุกรมเวียดนาม - อังกฤษ (Tủ Điển Việt
Anh: Vietnamese English Dictionary) ปี ค.ศ. 1995 ของ Bùi Phụng

1.4.4.2.3 พจนานุกรมอังกฤษ - เวียดนาม (Tủ Điển Anh
Việt: English - Vietnamese) ปี ค.ศ. 1994 ของ Hoàng Văn Lộc

1.4.4.2.4 พจนานุกรมไทย - เวียดนาม (Từ Điển Thái-Việt) ปี ค.ศ.1986 (พ.ศ.2529) ของ บรรจง วัชรประภา

1.4.4.2.5 A Vietnamese Grammar ของ Laurence

C. Thompson

1.4.4.2.6 Read Vietnamese A Graded Course in Written Vietnamese ของ Nguyễn Đình Hòa

1.4.4.2.7 บทความเรื่อง "Numeral Classifier Systems : A Southeast Asian Cross - Linguistic Analysis" ใน Linguistics of the Tibeto - Burman Area ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 ค.ศ. 1978 ของ Donald R.Gerald

นอกจากนี้ยังเก็บข้อมูลจากผู้บอกภาษาคำว

1.5 วิธีดำเนินการวิจัย

1.5.1 สํารวจเอกสารทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

1.5.2 ทำรายการคำลักษณนามและคำนามในภาษาไทยและภาษาเวียดนาม

1.5.3 กำหนดผู้บอกภาษาเพื่อสอบถามการใช้คำลักษณนาม ดังนี้

1.5.3.1 ผู้บอกภาษาไทย เป็นคนไทย อายุ 25-60 ปี ใช้ภาษาไทยกรุงเทพฯ เป็นภาษาพูดในชีวิตประจำวัน มีภูมิลำเนาและอาศัยอยู่ในกรุงเทพฯ จำนวน 10 คน

1.5.3.2 ผู้บอกภาษาเวียดนาม เป็นคนเวียดนาม อายุ 25-60 ปี ใช้ภาษาเวียดนาม สำเนียงฮานอยเป็นภาษาพูดในชีวิตประจำวัน เข้ามาศึกษา ทำงานวิจัย ประกอบธุรกิจหรืออาชีพอื่น ๆ ในกรุงเทพฯ จำนวน 10 คน

1.5.4 นำรายการคำลักษณนามและคำนามซึ่งเป็นข้อมูลเบื้องต้นไปสัมภาษณ์ผู้บอกภาษา

1.5.5 นำข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากผู้บอกภาษามาบันทึกลงในบัตรคำ

1.5.6 วิเคราะห์อรรถลักษณะของคำลักษณนามในแต่ละภาษา

1.5.7 จำนวนกลุ่มคำลักษณนามในแต่ละภาษา

1.5.8 เปรียบเทียบโลกทัศน์ที่สะท้อนจากการใช้คำลักษณนามของผู้พูดทั้งสองภาษา

1.5.9 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.6.1 ทำให้ทราบถึงความเหมือนและความแตกต่างของการใช้คำลักษณนามในภาษาไทยและภาษาเวียดนาม ซึ่งสะท้อนให้เห็นโลกทัศน์ที่เหมือนกันและแตกต่างกันในด้านต่าง ๆ

1.6.2 เป็นแนวทางในการศึกษาเปรียบเทียบคำลักษณนามในภาษาไทยกับภาษาอื่น ๆ ต่อไป

1.6.3 เป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ค้นคว้าและวิจัย หรือแต่งตำราเกี่ยวกับภาษาไทยและภาษาเวียดนาม

1.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.7.1 งานวิจัยเกี่ยวกับคำลักษณนามในภาษาไทย

พระธำมรงค์ศิลปสาร (2535: 72-78) ได้กล่าวถึงคำลักษณนามในภาษาไทยว่า คำลักษณนาม คือ "คำนามที่ใช้บอกลักษณะของ सामานนามอีกทีหนึ่ง เช่น คำเรียกพระว่า "รูป" เรียกสัตว์ว่า "ตัว" เรียกเรือว่า "ลำ" เป็นต้น ตามธรรมเนียม सामานนามในภาษาไทย จะเอาคำวิเศษณ์บางชนิดมาประกอบเข้าข้างท้ายกัน ๆ ว่า พระสอง ม้าสาม เรือเดียว ฯลฯ ดังนี้ไม่ได้ ต้องมีคำนามอีกจำนวนหนึ่งมาประกอบท้ายคำวิเศษณ์เหล่านั้น จึงจะได้ความสมบูรณ์ เช่น ตัวอย่างว่า พระสองรูป ม้าสามตัว เรือลำเดียว ดังนี้คำ รูป ตัว ลำ เหล่านี้เรียกว่าลักษณนาม และลักษณนามที่ประกอบกับวิเศษณ์นี้รวมกันเป็นวลีประกอบคำข้างหน้าอีกทีหนึ่ง เช่น "เรือลำหนึ่ง" "ถูกเขื่อนสามก" ฯลฯ ดังนั้นคำว่า "ลำหนึ่ง" ก็คือ "สามก" ก็คือ เป็นวลี ทำหน้าที่เป็นบทวิเศษณ์ ขยายคำ "เรือ" และบท "ถูกเขื่อน" ตามลำดับ"

พระธำมรงค์ศิลปสาร จำนวนคำลักษณนามออกเป็น 8 ประเภท ดังนี้

1. ลักษณะนามบอกชนิด เช่น พระองค์ องค์ รูป ตน คน ตัว ฯลฯ
2. ลักษณะนามบอกหมวดหมู่ เช่น กอง พวก หมวด หมู่ ผุ่ง คณะ ฯลฯ
3. ลักษณะนามที่บอกสัณฐาน เช่น วง หลัง แผ่น ผืน แดบ บาน ฯลฯ
4. ลักษณะนามบอกจำนวนและมาตรา เช่น คู่ โหล กุหลาบ ชื่อมาตราต่าง ๆ ฯลฯ
5. ลักษณะนามบอกอาการ เช่น จีบ มวน มัด หีบ ม้วน กำ ฯลฯ
6. ลักษณะนามซ้ำชื่อ เช่น ประเทศสองประเทศ เมืองสองเมือง บ้านสองบ้าน

วัดชีวิต เป็นต้น

บรรจบ พันธุเมธา (2515: 223-234) ได้กล่าวถึงคำลักษณะนามในภาษาไทยว่า คำลักษณะนาม คือ คำที่กำหนดขึ้นไว้ไว้ท้ายคำคุณศัพท์บอกจำนวนนับหรือประมาณ (บางทีไว้ข้างหน้า และหลายคำคุณศัพท์อื่น ได้แก่ นี้ นั้น โน้น ก็มี) เพื่อขยายคำนามข้างหน้า บอกรูป ลักษณะและชนิด หรือประเภทของคำที่อยู่ข้างหน้าคำบอกจำนวนนับไปพร้อมกัน ช่วยทำให้คำที่มีหลายความหมายมีความหมายชัดเจนขึ้น เช่น กา (ภาชนะ) 3 ใบ กับ กา (สัตว์) 3 ตัว

บรรจบ พันธุเมธาจำแนกคำลักษณะนามตามรูปลักษณะและคุณสมบัติของสิ่งต่าง ๆ ที่คำลักษณะนามไปขยายออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้

1. ประเภทที่ใช้กับสิ่งมีชีวิตประเภทใหญ่ ๆ ได้แก่ คน และสัตว์
 - ประเภทย่อย สำหรับคน ได้แก่
 - คำสามัญ เช่น คน (2-3 คน) นาย (ตำรวจ 2 นาย) หมู่ (3 หมู่)
 - คำพิเศษ เช่น องค์ (ภิกษุ พระพุทธรูป เจ้านาย) พระองค์ (เจ้านาย)
 - คำที่เป็นกลุ่มเป็นหมู่ เช่น กอง (กองทหาร) หมู่ (หมู่คน) เผ่า (เชื้อชาติ)
 - ประเภทย่อย สำหรับสัตว์ ได้แก่
 - คำสามัญ เช่น ตัว (สัตว์ทุกชนิด) เชือก (เฉพาะช้าง)
 - คำที่เป็นกลุ่มเป็นหมู่ เช่น ฝูง (เฉพาะช้าง) ผุ่ง (สัตว์)
2. ประเภทที่ใช้กับสิ่งไม่มีชีวิต มีลักษณะดังนี้

2.1 สิ่งที่มีลักษณะกลม มีหลายลักษณะด้วยกันคือ กลมอย่างลูกบอล เช่น ลูก (ผลไม้ ไข่ ลูกบอล ฯลฯ) เม็ด (กระดุม) กลมแบน เช่น ใบ (จาน ใบไม้ ถาด ฯลฯ) อัน (ขนม สดางค์ เข็อง) กลมเป็นวง เช่น วง (แหวน วงกลม) พวง (พวงมาลัย พวงไข่มุก) กลม ฮาวทรงกระบอก เช่น ลำ (ไม้ไผ่ อ้อ) ท่อน (ไม้ อ้อที่ท่อนแล้ว) เป็นต้น

2.2 ลักษณะนามสำหรับสิ่งที่มีลักษณะเล็กยาว เช่น สาย (ถนน สายส้วม) เส้น (ผม ไหม ค้าย)

2.3 ลักษณะนามสำหรับสิ่งที่มีลักษณะแบนเป็นแผ่น เช่น แผ่น (กระดาษ) ชั้น (ผ้า)

2.4 ลักษณะนามสำหรับสิ่งที่มีลักษณะเป็นดอก เช่น ดอก (ดอกไม้ ทองหยิบ คุกกี้ ข้าวโพด ทุเรียน)

2.5 ลักษณะนามสำหรับสิ่งที่มีลักษณะเป็นต้น เช่น ต้น (ต้นไม้ พุ่ม เส้า)

2.6 ลักษณะนามสำหรับสิ่งที่มีลักษณะเป็นหน่อ เป็นกอ เช่น หน่อ (หน่อไม้ หน่อกล้วย)

2.7 ลักษณะนามสำหรับสิ่งที่มีลักษณะอื่น ๆ นอกจากนี้ เช่น คัน (เบ็ด จักร ร่ม) หลั่ง (เรือน มุ้ง) เล่ม (เกวียน เข็ม เทียน) เรือน (นาฬิกา)

2.8 ลักษณะนามบอกมาตราซึ่ง ดวง วัค มีหลายลักษณะด้วยกัน คือ บอกน้ำหนัก เช่น หาบ ซึ่ง บอกปริมาตร จำนวนบรรจุ เช่น ขวด แก้ว กระจาด บอกความกว้าง ฮาว สูง เช่น นิ้ว ดืบ วา ศอก บอกมาตราเงิน เช่น สดางค์ บาท สลึง เป็นต้น

วจินต์น ภาตุงศ์ (2530: 67-68) กล่าวถึงคำลักษณนามในภาษาไทยไว้ว่า คำลักษณนามเป็นหมวดคำหนึ่งซึ่งกำหนดได้ โดยใช้กรอบประโยคทดสอบ 6 ตำแหน่ง ดังนี้

นาม _____ กรือฮอกรรรมฮ้อฮ นี กรือฮอกรรรม แล้ว

คำใดก็ตามที่ไม่ใช่คำนาม ซึ่งอาจจะปรากฏในตำแหน่งช่องว่างของกรอบประโยคทดสอบนี้ได้ เรียกว่า คำลักษณนาม

ตัวอย่าง มีด เล่ม เล็ก นี้ ท่อ แล้ว

คำลักษณะนาม อาจจะมีรูปเชื่อมกันกับคำนาม หรืออาจจะมีรูปแตกต่างจากคำนาม
ก็ได้

ตัวอย่าง คน 2 คน หนังสือ 2 เล่ม

คำนามบางคำ เมื่อใช้กับคำลักษณะนามที่มีรูปเชื่อมกันจะมีความหมายแตกต่างจาก
เมื่อใช้กับคำลักษณะนามที่มีรูปร่างต่างกัน

ตัวอย่าง บ้าน 2 บ้าน ในประโยค (ก) เขามีบ้าน 2 บ้าน
บ้าน 2 หลัง ในประโยค (ข) เขามีบ้าน 2 หลัง

คำว่า เขา ในที่นี้มักจะหมายถึงผู้ชาย และคำว่า บ้าน ที่เป็นคำนามในประโยค
(ก) หมายถึง ตัวบ้านและภรรยา และถ้ามีลูกก็รวมลูกด้วย ส่วนคำว่า บ้าน ในประโยค (ข)
หมายถึง ตัวบ้านอย่างเดียว

การใช้คำนามใน 2 กรณี อาจจะแตกต่างกันบ้าง คือ กรณีแรกอาจจะตัดคำนาม
ออกก็ได้ โดยที่ความหมายยังคงเดิม

ตัวอย่าง ก. เขาพูดกับ คนทุกคน ที่ไปในงาน ("คน" คำแรกเป็นคำนาม และ
"คน" คำที่สองเป็นคำลักษณะนาม)
ข. เขาพูดกับ ทุกคน ที่ไปในงาน

สังเกตได้ว่า ประโยค ก. จะมีความหมายเน้นมากกว่าประโยค ข.

คำลักษณนามในภาษาไทยอาจจะใช้ในความหมายว่า "หนึ่ง" ได้ในตัวของมันเอง

ใน 2 กรณี คือ

1. กรณีที่คำลักษณนามตามหลังคำนามชนิดเดียว เช่น
ขอมืดเล่มขี (= มืด 1 เล่ม)
2. กรณีที่มีคำหน้าจำนวนอยู่ระหว่างคำนามกับคำลักษณนาม เช่น
เขากินข้าวตั้งหม้อ (= ข้าวตั้ง 1 หม้อ)

ราตรี ชันวารสาร (2518: 100-102) กล่าวถึงคำลักษณนามในภาษาไทยว่า
ลักษณะของคำลักษณนามมีดังนี้

1. เป็นคำที่ไม่สามารถปรากฏและทำหน้าที่ตามลำพังได้ จะต้องทำหน้าที่ร่วมกับ
คำนามหรือร่วมกับคำนามและคำไวพจน์ชนิดอื่น ดังนี้

- 1.1 ทำหน้าที่ร่วมกับคำนาม เช่น ขอส้อนคัน
- 1.2 ทำหน้าที่ร่วมกับคำนามและคำบอกกำหนดเสียงตรี (นิมวิเศษณ์ /
คุณศัพท์ชี้เฉพาะ / คำบ่งชี้) เช่น ส้อนคันนี้หนักแล้ว
- 1.3 ทำหน้าที่ร่วมกับคำนามและคำคุณศัพท์ เช่น ขอส้อนคันเล็ก
- 1.4 ทำหน้าที่ร่วมกับคำนามและคำนิยม (อนิยมวิเศษณ์) เช่น
ส้อนคันอื่นหาหมด
- 1.5 ทำหน้าที่ร่วมกับคำนามและคำลำดับที่ (คำบอกลำดับ) เช่น
ขอส้อนคันที่สอง
- 1.6 ทำหน้าที่ร่วมกับคำนามและคำจำนวนครบ (คำบอกจำนวน) เช่น
ส้อนสองคันอยู่บนโต๊ะ

2. เป็นคำที่มีความหมายทางโครงสร้าง ดังนี้

2.1 ความหมายทางโครงสร้างแบบขอหรือคำนามในนามวลีเพื่อบอก
เอกพจน์ เมื่อคำชนิดนี้ปรากฏตามลำพังหลังคำนาม เช่น ขอส้อนคัน

2.2 ความหมายทางโครงสร้างแบบช้อยคำนามในนามวลี เพื่อบอกความกำหนัดเฉพาะ เมื่อคำชนิดนี้ปรากฏร่วมกับคำคุณศัพท์ คำบอกกำหนดเสียงตรี และคำสาส์บที่ เช่น ชอช้อยคั้นเล็ก ชอช้อยคั้นนึ่ง ชอช้อยคั้นนรก ในกรณีที่คำลักษณะนามปรากฏกับคำอธิษม และคำจำนานนับ คำชนิดนี้จะบอกลักษณะ ชนิด และสัณฐานของคำนามที่อยู่ข้างหน้า นั้น เช่น ช้อยคั้นสั้นอยู่ไหนหมด ช้อยช้อยคั้นอยู่ในคู้

3. คำชนิดนี้เท่าที่พบมีจำนวน 342 คำ (ราตรี ชันวารชรร ได้รวบรวมไว้ในภาคผนวกของวิทยานิพนธ์)

นวารรช ชันชเมธา (2527: 23-29) กล่าวถึงคำเอกประเภทหรือคำลักษณะนามในภาษาไทยว่าคำเอกประเภทใช้ช้อยช้อยได้ทั้งคำนามและคำกริยา แต่คำเอกประเภทต่างกับคำช้อยช้อยนามและกริยาคำอื่น ๆ คือ คำเอกประเภทไม่ใช้ช้อยช้อยคำนามหรือคำกริยาตามลำพัง จะต้องมามีคำช้อยช้อยอื่น ๆ ปรากฏร่วมด้วย เช่น หนังสือเล่มนี้เป็นของพี่ หนังสือ 2 เล่ม เป็นของพี่ เป็นต้น คำเอกประเภทที่ใช้ช้อยช้อยคำนามเป็นคำที่จำแนกคำนามสามัญช้อยออกเป็นกลุ่มเป็นพวก เช่น คน สัตว์ สิ่งไม่มีชีวิต อมนุษย์ เป็นต้น

นวารรช ชันชเมธา จำแนกคำเอกประเภทที่ใช้กับสิ่งไม่มีชีวิตออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้

1. คำเอกประเภทที่ใช้กับสิ่งที่อยู่ลำพัง

1.1 จำแนกตามรูปร่างลักษณะของสิ่งนั้น เช่น

ใบ เป็นคำเอกประเภทสำหรับสิ่งที่มีลักษณะแบนบางและภาชนะต่าง ๆ เช่น จาน ถาด ใบไม้

ดวง เป็นคำเอกประเภทสำหรับสิ่งที่มีลักษณะกลม เช่น ดวงจันทร์ ดวงอาทิตย์ รอยเปื้อน

ค่าออกประเภทบางค่าก็เป็นชื่อวิธนะ นำมาใช้แยกประเภทสิ่งที่มีลักษณะ
เทียบได้กับวิธนะนั้นๆ เช่น

ตัว ใช้กับสิ่งที่มีขนหรือขา เช่น เสื้อ กางเกง ก้าว โต๊ะ เคียง
หัว ใช้กับสิ่งที่มีรูปร่างกลมเหมือนหัว เช่น เมื่อก มัน ฝัก

ค่าออกประเภทบางค่าก็ได้มาจากคำกริยาแสดงอาการ นำมาใช้กับสิ่งที่
เป็นผลของอาการนั้น ๆ เช่น

มีวน ใช้กับสิ่งที่มีวนไว้ เช่น ผ้า กระดาษ
พับ ใช้กับสิ่งที่พับไว้ เช่น ผ้า เสื้อ

บางทีสิ่งที่คล้ายกันอาจใช้ค่าออกประเภทต่างกันและใช้เกณฑ์การจำแนก
คนละอย่าง เช่น เสื้อ ผ้าชิ้น กางเกง และกระโปรงต่างเป็นเครื่องนุ่งห่ม แต่ เสื้อ กางเกง
และกระโปรงใช้ ตัว เพราะเป็นสิ่งที่ตัดเย็บเรียบร้อย ส่วนผ้าชิ้นใช้ ผืน เพราะเป็นสิ่งทอ
ใช้โอบรอบตัว

1.2 จำนวนตามชนิด ได้แก่ อย่าง ชนิด ประเภท ประการ ข้อ แต่ค่า
ออกประเภทบางค่าก็ใช้เฉพาะกับสิ่ง ๆ เดียว เช่น ชิง 1 แ่ง หล่อ 1 เล้า ที่ดิน 1 แปลง
และในกรณีที่ไม่มีค่าออกประเภทก็จะใช้กับคำนามคำใดก็ได้เหมาะสมก็นำคำนามนั้นมาใช้เป็น
ค่าออกประเภท ค่าออกประเภทที่ซ้ำกับคำนามจะใช้เฉพาะกับคำนามคำเดียวเท่านั้น เช่น กรม
กิ่ง แขนง ครอบครัว จังหวัด สะพาน เป็นต้น

1.3 จำนวนตามมาตราวิค เช่น ความชั่ว 1 ประการ ความรัก 3
ประเภท แต่ก็มิใช่เป็นนามธรรมบางอย่างที่วัดได้ และใช้ค่าออกประเภทตามมาตราวิค เช่น
เวลา ค่าออกประเภท ได้แก่ นาที ชั่วโมง สาม วัน เดือน ปี ฯลฯ อายุ ค่าออกประเภท
ได้แก่ ขวบ รอบ ราคา ค่าออกประเภท ได้แก่ บาท ชั่ง เหวี่ยง ไร่ ฯลฯ

2. คำที่ใช้กับสิ่งที่อยู่รวมกัน จำนวนได้ดังนี้

- 2.1 จำนวนตามลักษณะของสิ่งที่อยู่รวมกันนั้น เช่น พวง เครื่อง รวง
หวี ช่อ ฯลฯ
- 2.2 จำนวนตามมาตราวัด อาจเป็นมาตราที่กำหนดขึ้นเป็นมาตรฐาน
หรือใช้ตามสิ่งที่บรรจุ เช่น น้ำ 3 แก้ว หนม 1 ห่อ ข้าว 1 กิโลกรัม ฯลฯ
- 2.3 จำนวนตามชนิด เช่น ไร่ลง ใช้เรียกข้างที่อยู่รวมกันจำนวนหนึ่ง
ทะลอส ใช้เรียกหมากหรือมะพร้าวที่อยู่รวมกัน เป็นต้น

นอกจากจะใช้ชธาคำนามแล้ว คำเอกประเภทอาจจำแนกกริยาที่แสดง
อาการตามเกณฑ์ต่อไปนี้

1. จำนวนตามชนิด ในหัวข้อนี้วรรณยุกต์อย่างว่า นิดชุดอย่างดี
นิดทำงานอย่างปกติ และจัดให้คำว่า "อย่าง" ในตัวอย่างดังกล่าวเป็นคำเอกประเภทหรือคำ
ลักษณนามที่ใช้ชธากริยา แต่ผู้วิจัยเห็นว่า คำว่า "อย่าง" ที่วรรณยุกต์มาไม่ใช่คำลักษณนาม
น่าจะถือว่าเป็นคำวิเศษณ์ที่ใช้ชธาคำกริยาและคำคุณศัพท์มากกว่าที่จะเรียกว่า คำลักษณนาม
หรือคำเอกประเภทตามที่วรรณคดี ถ้าต้องการให้คำว่า "อย่าง" ที่ใช้ชธากริยาในหัวข้อ
ดังกล่าวทำหน้าที่เป็นคำลักษณนามต้องยกตัวอย่างว่า นิดชุดหลายอย่าง

2. จำนวนตามช่วงเวลาหรือระยะทางที่ทำอาการนั้น เช่น เขาหลับ
1 คืน เขาวิ่ง 200 เมตร

3. จำนวนตามครั้งที่ทำอาการ เช่น เขาชุด 2 ครั้ง เขากำ 2 คน

4. จำนวนตามมาตราวัด เช่น เขือกฮาว 3 เมตร ผักกว้าง 60 นิ้ว

นอกจากนั้น นววรรณ พันธุเมธา ยังมีความเห็นว่าคำเอกประเภทเป็น เครื่องสะท้อนให้เห็นว่า คนไทยใช้อะไรเป็นเกณฑ์ในการรวมบางสิ่งบางอย่างเข้าด้วยกัน หรือ แยกสิ่งต่าง ๆ ออกจากกัน

อังกาบ พลากรกุล (Palakornkul, 1976: 186-197) กล่าวถึง คำลักษณนามในภาษาไทยว่า คำลักษณนาม คือ คำนามที่ปรากฏร่วมกับคำบอกจำนวน คำคุณศัพท์ และคำบ่งชี้ โครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของคำลักษณนามมีดังนี้

$$NP \rightarrow N + C \begin{bmatrix} + nl \\ + adj \\ + dem \end{bmatrix}$$

NP ---> นามวลี

N ---> คำนาม

C ---> คำลักษณนาม

nl ---> คำบอกจำนวน (ตัวเลขและคำอื่นๆ เช่น มาก, บ้าง, แต่ละ,

เท่าไร เป็นต้น)

adj ---> คำคุณศัพท์

dem ---> คำบ่งชี้ (นี้, ไหน)

- ตัวอย่าง
1. หมาดัวใหญ่
 2. หมาสองตัว
 3. หมาดัวใหญ่สองตัว
 4. หมาดัวนี้ใหญ่
 5. ดัวไหน

อังกฤษ ผลการทดลอง จำนวนลักษณะของคำลักษณนามออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. คำที่แสดงลักษณะเฉพาะทางรูปธรรม เช่น รูปร่าง รูปทรง และ ขนาด

ตัวอย่าง ก้อน ใช้กับสิ่งที่มีรูปทรงค่อนข้างกลมเป็นก้อนนูน เช่น ก้อนหิน
 สบู่ คุกกี้

เส้น ใช้กับสิ่งที่มีรูปทรงยาวเป็นเส้นตรง เช่น สร้อยคอ

วง ใช้กับสิ่งที่มีรูปทรงเป็นวงรี เช่น แหวน

2. คำที่แสดงลักษณะเฉพาะของคำนาม จำนวนย่อห้อยได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้

2.1 คำนามที่ทำหน้าที่เป็นคำลักษณนามได้ด้วยตัวของมันเอง เช่น คา ชา

หัวใจ คน เป็นต้น

2.2 คำนามหลักของคำประสมทำหน้าที่เป็นคำลักษณนาม

ตัวอย่าง ลูกไม้ ลักษณะนาม "ลูก" ใช้กับผลไม้

เครื่องบิน ลักษณะนาม "เครื่อง" ใช้กับเครื่องบิน

คุ่มน้ำ ลักษณะนาม "คุ่ม" ใช้กับคุ่มน้ำ

2.3 คำที่ทำหน้าที่เป็นคำลักษณนามกับคำนามเฉพาะ

ตัวอย่าง กลัก ใช้กับ กล่องไม้ซีก

สอง ใช้กับ สองบุตรี

ปาก ใช้กับ พยาน

เล่ม ใช้กับ หนังสือ, สมุด

3. คำที่แสดงมาตราซึ่งดวงวัดแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้
 - 3.1 ภาชนะที่บรรจุ เช่น ข้าว 2 จาน ข้าว 2 ถุง
 - 3.2 หน่วยวัด เช่น ข้าว 2 ลิตร ไป 2 นาที
4. คำที่บอกชนิด ประเภทหมวดหมู่ของคำนาม เช่น ขึ้น คู่ พวก อย่าง เป็นต้น

สาออง หิริฎบุระ (Hiranburana, 1979: 39-53) กล่าวถึงคำลักษณนามในภาษาไทย โดยนำข้อมูลที่ นอส (Noss, 1964) ได้ศึกษาเกี่ยวกับคำลักษณนามในภาษาไทยไว้ในหนังสือเรื่อง "Thai Reference Grammar" นอส พบว่า ในภาษาไทยมีคำลักษณนามมากกว่า 200 คำ แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

1. ลักษณนามบอกชนิด เป็นคำที่บอกความสัมพันธ์ร่วมกับคำนามรูปชรรวม
2. ลักษณนามบอกมาตราซึ่ง ดวง วัด เป็นคำที่ไม่มีความสัมพันธ์ร่วมกับคำนามเหมือนลักษณนามบอกชนิด แต่จะใช้บอกมาตราซึ่ง ดวง วัด หรือภาชนะที่บรรจุ เช่น ข้าว 3 จาน นอส แบ่งสิ่งที่บอกหน่วยวัดเป็น 5 ประเภท คือ 1. ระยะทางและขนาด 2. น้ำหนัก 3. ภาชนะบรรจุ 4. ราคา และ 5. เวลา
3. ลักษณนามกลาง เป็นคำที่ไม่มีความสัมพันธ์ร่วมกับคำนาม สามารถปรากฏร่วมกับคำนามที่เป็นนามชรรวม ลักษณนามประเภทนี้พบว่า มีนอส นอส พบว่ามีเพียง 14 คำ
4. ลักษณนามซ้ำรูป เป็นคำที่มีรูปเหมือนกับคำนาม นอส เรียกลักษณนามประเภทนี้ว่า "reduplicative classifiers"

ในการจำแนกหมวดหมู่ของคำนี้ นอส ใช้เกณฑ์หน้าที่และการใช้ของคำลักษณนาม โดยดูความสัมพันธ์ทางความหมายกับคำนามเป็นหลัก ในขณะที่ สาออง หิริฎบุระ ใช้กฎในการ

เกิดร่วมกันระหว่างค่านามกับคำลักษณนามเป็นเกณฑ์ในการจำแนกคำลักษณนาม โดยจำแนกคำลักษณนามในภาษาไทยเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1. ลักษณนามบอกปริมาณหรือจำนวน

1.1 ลักษณนามเดี่ยว

1.2 ลักษณนามคู่

1.3 ลักษณนามกลุ่ม

2. ลักษณนามบอกรูปทรง

2.1 เส้นตรง

2.2 สี่เหลี่ยม

2.3 วงกลม

2.4 ทรงกระบอก

3. ลักษณนามบอกหน้าที่

3.1 อาวุธ

3.2 ภาชนะที่บรรจุ

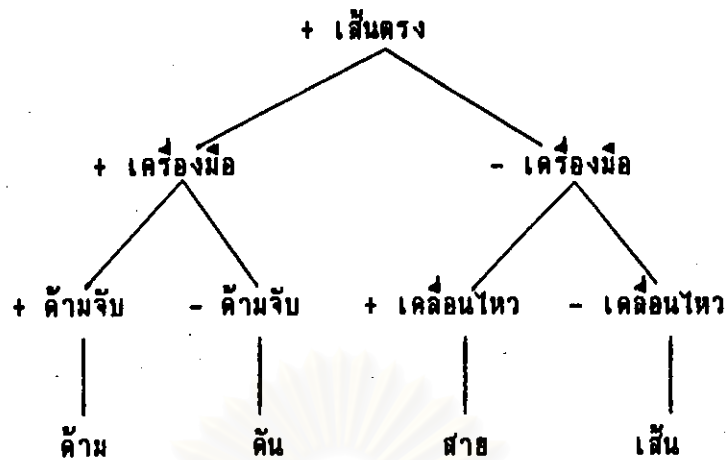
3.3 อานพาหนะ

3.4 เครื่องจักรกล

3.5 ที่อยู่อาศัย

3.6 เครื่องมือ

ในบทความเรื่องนี้ ส่าอาจ หิรัญบุรณะ ได้อธิบายเฉพาะการใช้คำลักษณนามบอกรูปทรง ได้แก่ รูปทรงเส้นตรง, สี่เหลี่ยม, วงกลม และ ทรงกระบอก เท่านั้น โดยกำหนดอรรถลักษณะเพื่อแสดงสัมพันธ์ระหว่างคำลักษณนามและรูปทรงของค่านาม ดังตัวอย่างอรรถลักษณะที่แสดงรูปทรงของลักษณนามบอกเส้นตรง (Linear Classifiers) ดังนี้

คำนามที่ใช้กับคำลักษณะนามแต่ละคำมีดังนี้

- ค้ำ : พัด, ปากกา, คิ้ว (อาวุธของคนจีน)
- คั่น : छन्, หน้าไม้, ร่ม, เบ็ด, ช้อน, ส้อม, กัณฑ์, ช่อ
- สาย : ถนน, ทาง, แม่น้ำ, ลำธาร, คลอง
- เส้น : สายพาน, บะหมี่, วั่นเส้น, ไหม, ฝ้าย, เข็มขัด,
เชือกผูกทรงเท้า, เส้นผม, ลวด, ค้าย, เชือก, เหล็ก,
สายโทรทัศน์, สายไฟ

อรรถลักษณะ [+ เส้นตรง] ใช้แสดงความหมายว่าอรรถลักษณะนี้จะเกิดกับสิ่งที่มีรูปทรงยาวเป็นเส้นตรง ซึ่งอาจกำหนดเงื่อนไขบางอย่างที่ใช้กับวัตถุได้ในบางกรณี เช่น ถนน นอกจากจะมีความยาวเป็นเส้นตรงแล้วก็ยังมีความกว้างด้วย เป็นต้น

คำลักษณะนาม "ค้ำ" และ "คั่น" มีความเหมือนกันที่อรรถลักษณะ [+ เครื่องมือ] แต่มีความแตกต่างกันที่อรรถลักษณะ [+ ค้ำจับ] และ [- ค้ำจับ] ซึ่งผู้ออกข้อสอบว่า ค้ำจับในที่นี้หมายถึง ส่วนที่เกาะหรือส่วนที่ยึด ซึ่งผู้วิจัยเข้าใจว่าผู้ออกข้อสอบหมายถึงส่วนที่นอกจากวัตถุสิ่งนั้น เช่น ปากกา มีส่วนที่ยึดหรือค้ำจับ คือ ปอดปากกา ซึ่งนำมาหุ้มหรือยึดปากกาอีกทีหนึ่ง จึงแตกต่างจากวัตถุที่ไม่มีค้ำจับ เช่น ร่ม และ छन् เนื่องจาก

ผู้อ่างให้เหตุผลว่า ส่วนคำจับของรุ่มนั้นเป็นส่วนของรุ่มเองไม่ได้แยกออกมาต่างหาก (เหมือนปากกา) และส่วนคำจับดังกล่าวเป็นส่วนที่รองรับตัวรุ่มที่อยู่ข้างบน ส่วนขลุ เมื่อใช้ อิงต้องใช้นิ้วโป้งหรือนิ้วชี้เข้าหาตัว มากกว่าจะเป็นเครื่องยึด กุม หรือคำจับ และ เวลาที่ถือหรือจับตำแหน่งจะอยู่ในลักษณะที่หือลงมา และไม่ได้ทำหน้าที่เป็นสิ่งรองรับเหมือนรุ่ม นอกจากนั้นผู้อ่างยังอธิบายว่า คำลักษณนาม "คั้น" ได้มาจากรากศัพท์ของคำสองคำคือ "คาน" หมายถึง สิ่งที่ค้ำหรือรองรับหรือเอาสิ่งใดสิ่งหนึ่งรองรับของหนักขึ้นไว้ (อธิบาย "คั้น" ที่ใช้กับ รุ่มว่า คั้น เป็นสิ่งที่รองรับรุ่มส่วนบน) และ "ค้ำ" หมายถึง การปะทะ การหักล้าง ความเห็น แอ้งกันหรือเห็นตรงกันข้าม (อธิบาย "คั้น" ที่ใช้กับขลุว่า เมื่ออิงออกไปแล้วต้องปะทะสิ่งใด สิ่งหนึ่ง)" อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยมองว่าคำลักษณนาม "ค้ำ" และ "คั้น" สามารถมีอรรถลักษณะ [+ ค้ำจับ] ได้เหมือนกันแต่อาจเป็นค้ำจับคนละแบบ ส่วนคำลักษณนาม "สาธ" และ "เส้น" นั้น เป็นคำลักษณนามที่มีอรรถลักษณะ [- เครื่องมือ] เหมือนกัน แต่ความแตกต่างพื้นฐานระหว่าง คำลักษณนามสองคำนี้ถูกกำหนดด้วยอรรถลักษณะ [+ คงที่] และ [- คงที่] แต่อรรถลักษณะ ทั้งสองอรรถลักษณะนี้ไม่ปรากฏในแผนภูมิข้างต้น เนื่องจากเป็นอรรถลักษณะที่ถูกกำหนดตามคำ ลักษณนาม ดังนั้นจึงใช้อรรถลักษณะ [+ เคลื่อนไหว] และ [- เคลื่อนไหว] ซึ่งได้มาจากสอง อรรถลักษณะดังกล่าว

นอกจากนั้น ผู้อ่างยังอธิบายการใช้คำลักษณนาม "สาธ" และ "เส้น" กับคำ นามบางคำเช่น "โทรทัศน์" และ "ไฟฟ้า" ว่าสามารถใช้กับคำลักษณนามได้ทั้งสองคำถ้าใช้ใน ความหมายที่ต่างกัน คือ ถ้าหมายถึงลักษณะของตัวมันเอง คือ สาธโทรทัศน์ และ สาธไฟจะใช้ คำลักษณนามว่า "สาธ" แต่ถ้าหมายถึงการพ่วงหรือการต่อสาธโทรทัศน์หรือสาธไฟฟ้าที่มีการ เชื่อมโยงกัน จะใช้คำลักษณนามว่า "เส้น" อย่างไรก็ตามผู้อ่างไม่ได้อธิบายให้เห็นความ

"ผู้วิจัยคิดว่าผู้เขียนอาจจะต้องการอธิบายในเชิงอุปมา (Metaphor) เนื่องจาก ผู้เขียนใช้ศัพท์ภาษาอังกฤษในการอธิบาย "คาน" และ "ค้ำ"ว่า คาน หมายถึง to support และ ค้ำ หมายถึง to go against ซึ่งสามารถนำไปเปรียบเทียบกับการได้วาก็ได้ กล่าวคือ รุ่ม เปรียบเหมือนฟอสซิลบนขลุ ส่วนขลุเปรียบเหมือนฟอสซิลค้ำ

แตกต่างกันว่า ทำไมคำลักษณนาม "สาธ" จึงมีอรรถลักษณะ [+ เคลื่อนไหว] และ "เส้น" มีอรรถลักษณะ [- เคลื่อนไหว] ผู้วิจัยคิดว่าสาอาจอาจจะหมายถึงว่า การเคลื่อนไหวที่กำหนดนี้ หมายถึงวัตถุนั้นช่วยทำให้วัตถุอีกอย่างหนึ่งเคลื่อนไหวได้ เช่น ถนน และทาง ช่วยให้การยนต์หรือพาหนะอื่น ๆ เคลื่อนไหวได้ แม่น้ำ, ลำธาร และคลอง ช่วยทำให้เรือหรือแพเคลื่อนไหวได้ นอกจากนั้นตัวของมันเองก็อาจถือว่าเคลื่อนไหวได้เหมือนกัน เช่น แม่น้ำไหลได้ด้วยตัวของมันเอง ดังนั้น คำลักษณนาม "สาธ" ที่ใช้กับวัตถุดังกล่าวจึงมีอรรถลักษณะ [+ เคลื่อนไหว] ส่วนวัตถุที่ใช้กับคำลักษณนาม "เส้น" เช่น ลวด, ด้าย, เชือก, เหล็ก, สายโทรศัพท์, สายไฟ เป็นต้น ไม่สามารถช่วยทำให้วัตถุอีกอย่างหนึ่งเคลื่อนไหวได้เหมือนวัตถุที่ใช้กับคำลักษณนาม "สาธ" แต่วัตถุดังกล่าวจะเคลื่อนไหวได้ก็ต่อเมื่อมนุษย์ทำให้เคลื่อนไหวเท่านั้น นอกจากนั้นตัวมันเองก็ไม่สามารถเคลื่อนไหวเองได้ ดังนั้นคำลักษณนาม "เส้น" จึงมีอรรถลักษณะ [- เคลื่อนไหว] ดังกล่าว

ในบทความดังกล่าว สาอาจ มีวิญญูประยาศัยอรรถลักษณะทั้งหมด 28 อรรถลักษณะ เพื่อแสดงความแตกต่างของคำลักษณนาม 43 คำซึ่งเกิดร่วมกับคำนาม 173 คำ ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยใช้อรรถลักษณะตามเกณฑ์ของสาอาจที่เกี่ยวข้องเพียงเล็กน้อย เนื่องจากสาอาจวิเคราะห์เฉพาะลักษณนามบอกรูปทรงเท่านั้น

จากการสรุปงานวิจัยเกี่ยวกับคำลักษณนามในภาษาไทยดังกล่าวข้างต้นพบว่า นักวิจัยไทยเท่าที่ผ่านมานั้นจำแนกคำลักษณนามโดยใช้เกณฑ์ใหญ่ ๆ 3 เกณฑ์ ดังนี้

1. ตำแหน่ง หมายถึง ตำแหน่งที่คำลักษณนามปรากฏตามโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ ซึ่งสามารถปรากฏร่วมกับคำบอกจำนวน คำบอกลำดับที่ คำคุณศัพท์ และคำบ่งชี้ เป็นต้น

2. หน้าที่ คำลักษณนามทำหน้าที่ขยายได้ทั้งคำนามและคำกริยา

3. ความหมาย คำลักษณนามสามารถแสดงความสัมพันธ์ทางความหมายกับ
คำนาม

อย่างไรก็ตาม นักวิจัยไทยเท่าที่ผ่านมาังไม่มีใครที่เห็นว่าเฉพาะคำลักษณนามแท้
ซึ่งมักจะเป็นลักษณนามเดี่ยวเท่านั้นที่ถือว่าเป็นคำลักษณนาม โดยส่วนมากแล้วถึงถือว่า ลักษณนาม
บอกหมวดหมู่ (ลักษณนามกลุ่ม) ลักษณนามกลาง ลักษณนามบอกประเภทหรือชนิด และลักษณนาม
บอกมาตรา ซึ่ง ดวง วัด หรือภาชนะที่บรรจุเป็นคำลักษณนามด้วย

1.7.2 งานวิจัยเกี่ยวกับคำลักษณนามในภาษาเวียดนาม

ทอมสัน (Thompson, 1965: 193-198) กล่าวถึงคำลักษณนามในภาษา
เวียดนาม ว่า คำลักษณนาม หมายถึง คำที่ไม่สามารถปรากฏโดด ๆ เพียงลำพังคำเดียวได้
แต่จะปรากฏเป็นคำหลักในโครงสร้างนามวลี ซึ่งในความเป็นจริงแล้ว ตามโครงสร้างหลัก
ของภาษาเวียดนามนั้น คำบอกจำนวนนับถือว่าเป็นส่วนประกอบหลักของคำลักษณนาม เช่น một
con chó 'สุนัข 1 ตัว', ba cái ghế 'เก้าอี้ 3 ตัว' คำลักษณนามถือว่ามีสำคัญ
ในการอธิบายความหมายของคำ เพราะโดยปกติจะแสดงถึงความหมายในการจำแนกหมวดหมู่
ของวัตถุหรือโมติศัพท์ต่าง ๆ นอกจากนั้นคำลักษณนามยังมีส่วนสำคัญในการช่วยจำแนกกลุ่มของ
คำนาม ในการอธิบายโครงสร้างของคำลักษณนามนั้น แต่ละภาษาจะใช้กฎเกณฑ์ไม่เหมือนกัน
เช่น การใช้คำลักษณนามในภาษาเวียดนามจะใช้กฎเกณฑ์ที่ไม่เหมือนระบบการจำแนกหมวดหมู่
ในภาษาอังกฤษ ในบทความเรื่องนี้ ทอมสันไม่ได้กล่าวว่าภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่มีคำลักษณนาม
แต่ต้องการอธิบายระบบการจำแนกหมวดหมู่เพื่อเปรียบเทียบระหว่างภาษาอังกฤษและภาษา
เวียดนาม ทอมสันยกตัวอย่างการจำแนกหมวดหมู่ของคำในภาษาอังกฤษ เช่น a flock
of sheep, a heard of cattle, (so many) head of cattle, a school of
fish ฯลฯ ในขณะที่โครงสร้างการจำแนกหมวดหมู่ของคำลักษณนามในภาษาเวียดนามจะมี
ระบบที่กว้างกว่า เนื่องจากคำลักษณนามช่วยรวบรวมหรือจัดกลุ่มคำนามทั้งหมดในภาษาให้อยู่
ในหมวดหมู่เดียวกัน ในขณะที่ภาษาอังกฤษไม่มีลักษณะดังกล่าว ดังนั้นจึงถือว่าคำลักษณนาม
เป็นส่วนประกอบส่วนหนึ่งที่สำคัญของคำนามในภาษาเวียดนาม

ทอมสัน แสดงความคิดเห็นว่า ในการใช้คำลักษณนามนั้นคนเวียดนามนิยมใช้คำลักษณนามกลาง cón 'อัน', 'ตัว' มากกว่าคำลักษณนามเฉพาะอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนิยมนำมาใช้กับคำนามที่เป็นสิ่งไม่มีชีวิต แต่คำลักษณนาม cón จะให้สีสันและความน่าสนใจได้น้อยเมื่อเทียบกับคำลักษณนามเฉพาะ อย่างไรก็ตามเนื่องจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตในการศึกษาว่า จะศึกษาเฉพาะคำลักษณนามเดี่ยวที่เป็นคำลักษณนามแท้เท่านั้น ดังนั้นในบทที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์อรรถลักษณะของคำลักษณนามในภาษาเวียดนาม จึงไม่ได้นำคำลักษณนาม cón มาวิเคราะห์ เนื่องจากไม่ใช่คำลักษณนามแท้

พงวิธัน คำอ เกิน (1975) ได้กล่าวถึงคำลักษณนามในภาษาเวียดนามไว้ว่า ในภาษาเวียดนามคำที่ใช้เป็นคำลักษณนามมีลักษณะ 2 แบบ คือ

1. คำที่ใช้กำหนดเป็นหน่วยวัด* เช่น

tán	'ตัน'
ta	'100 กิโลกรัม'
yén	'10 กิโลกรัม'
cán	'1 กิโลกรัม'
lang	'ซัด'
thước	'1 เมตร'
tác	'10 เซนติเมตร'
lít	'ลิตร'
doàn	'กลุ่ม', 'คณะ'
dãy	'แถว'

*หมายถึง คำลักษณนามที่บอกมาตราซึ่ง ดวง วัด คำลักษณนามกลุ่ม คำลักษณนามที่แสดงสถานที่ รวมทั้งคำลักษณนามอื่น ๆ ที่ไม่ได้แสดงลักษณะเฉพาะของสิ่ง ๆ นั้น

nhó 'กำ', 'กลุ่ม', 'กอง', 'มัด'
nhéng 'ขึ้น'

2. คำที่แสดงลักษณะของสิ่งที่เกิดตามธรรมชาติ* เช่น

anh 'คน', 'นาส'
ong 'ท่าน', 'องค์'
con 'ตัว', 'คน'
cái 'อัน'
cuók 'เล่ม'
bức 'รูป' (ภาพ), 'แผ่น'

คำทั้ง 2 ประเภทดังกล่าว มีลักษณะทางไวยากรณ์ดังนี้

1. เป็นคำที่ใช้เป็นหน่วยนับ เนื่องจากจะวางไว้หลังคำบอกจำนวนนับเสมอ
2. มีรูปแบบการเขียนตามโครงสร้างวลีบอกจำนวน ดังนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

* หมายถึง คำลักษณนามที่แสดงลักษณะเฉพาะของสิ่ง ๆ นั้น เช่น แสดงรูปทรง
หน้าที่การใช้ ความเป็นสิ่งมีชีวิต เป็นต้น มีความหมายเดียวกันกับคำลักษณนามที่ที่ใช้ใน
วิกิพจนานุกรมฉบับนี้

คำบอกจำนวน	คำลักษณนาม (T.1 หรือคำที่ 1)	คำบอกสิ่งที่ต้องการวัดหรือคำนาม (T.2 หรือคำที่ 2)
Hột '1	anh คน	sinh viên นักศึกษา'
Hột '1	cuốn เล่ม	sách หนังสือ'
Hột '1	con ตัว	chim นก'
Hột '1	đoàn กลุ่ม / คณะ	sinh viên นักศึกษา'
Hột '1	tấn ตัน	sách หนังสือ'
Hột '1	đàn ฝูง	chim นก'

3. เป็นคำที่ไม่มีรูปคำซ้ำกับคำนาม กล่าวคือ คำนามที่ทำหน้าที่เป็นคำลักษณนาม ไม่ซ้ำรูป สามารถใช้ร่วมกับคำบอกจำนวนนับโดยไม่ต้องมีคำนามมาปรากฏร่วม และสามารถปรากฏร่วมกับคำบ่งชี้ได้

ตัวอย่าง

Hai tỉnh	'2 จังหวัด'	Tỉnh này	'จังหวัดนี้'
Hai ghé	'2 เก้าอี้'	Ghé này	'เก้าอี้ตัวนี้'
Hai nu diếm	'2 จุดเด่น'	nu diếm này	'จุดเด่นนี้'

มีคำนามบางคำที่ทำหน้าที่เป็นคำลักษณนามไม่ซ้ำรูปไม่สามารถใช้ร่วมกับคำบอกจำนวนนับตามลำดับ แต่สามารถปรากฏร่วมกับคำบ่งชี้ได้ เช่น

*Hai thịt '2 เนื้อ' แต่พูดว่า Thịt này 'เนื้อนี้' ได้
 *Hai tre '2 ไม้ไผ่' แต่พูดว่า Tre này 'ไม้ไผ่นี้' ได้

คำนามเหล่านี้ เมื่อปรากฏร่วมกับคำบอกจำนวนนับ จะต้องมีคำลักษณนามเฉพาะปรากฏด้วยเสมอ เช่น

Hai miéng thịt 'เนื้อ 2 ชิ้น' (miéng 'ชิ้น' เป็นคำลักษณนาม
 ของ thịt 'เนื้อ')^x

Hai cây tre 'ไม้ไผ่ 2 ต้น' (cây 'ต้น' เป็นคำลักษณนามของ
 tre 'ไม้ไผ่').

^xไม่พูดว่า *tính hai tính 'จังหวัด 2 จังหวัด' เหมือนภาษาไทย

สำหรับคำนามประเภท T.2 อาจแบ่งย่อยออกได้เป็น 2 ชนิด คือ คำนามนับได้ และคำนามนับไม่ได้ คำนามนับได้สามารถใช้กับคำลักษณนามที่แสดงลักษณะของสิ่งที่เกิดตามธรรมชาติ ส่วนคำนามนับไม่ได้จะใช้กับคำลักษณนามที่ใช้กำหนดเป็นหน่วยวัด

ในภาษาเวียดนามคำนามที่นับได้ประกอบด้วยคำนามที่อ้างถึง มนุษย์ สิ่งของ นิสั ตว์ และคำนามประเภทที่เป็นนามธรรมส่วนหนึ่ง เช่น

Một người sinh viên	'นักศึกษา 1 คน'
Một cuốn sách	'หนังสือ 1 เล่ม'
Một con chim	'นก 1 ตัว'
Một cây tre	'ต้นไผ่ 1 ต้น'
Một nền luân lý	'ทฤษฎี 1 อย่าง / ประเภท / ชนิด'

ส่วนคำนามนับไม่ได้ เป็นคำนามประเภทที่อ้างถึงวัตถุหรือสิ่งของ เช่น น้ำ, ดิน, เกลือ, น้ำมัน ฯลฯ

4. ตำแหน่งของ T.1 และ T.2

ในภาษาเวียดนาม คำบางคำจะปรากฏได้เฉพาะตำแหน่งของ T.1 ซึ่งหมายถึงทำหน้าที่เป็นคำลักษณนามเท่านั้น เช่น cái 'อัน', chiếc 'อัน', thàng 'ไอ้...คน', đứa 'คน (ใช้กับเด็ก)', cân '1 กิโลกรัม', tạ '100 กิโลกรัม', tác '10 เซ็นติเมตร', ly '1 เซ็นติเมตร', miếng 'ชิ้น', cục 'ก้อน', đàn 'ฝูง', bầy 'ฝูง' เป็นต้น

คำบางคำอาจปรากฏได้ทั้งตำแหน่ง T.1 และ T.2 เมื่อปรากฏในตำแหน่ง T.1 จะเป็นคำลักษณนาม เมื่อปรากฏในตำแหน่ง T.2 จะเป็นคำนาม เช่น

คำลักษณนาม (T.1)คำนาม (T.2)

lá : một lá cò 'ธง 1 ผืน'	một cái lá 'ใบไม้ 1 ใบ'
cây : một cây trúc 'ต้นไผ่รวก 1 ต้น'	một hàng cây 'ต้นไม้ 1 แถว'
cốc : một cốc nước 'น้ำ 1 แก้ว'	một cái cốc 'แก้ว 1 ใบ'
thúng : một thúng gạo 'ข้าวสาร 1 กระบุง'	một cái thúng 'กระบุง 1 อัน'

คำที่สามารถปรากฏได้ทั้งตำแหน่ง T.1 และ T.2 ส่วนใหญ่เป็นคำนาม มีรากศัพท์มาจากคำนามทั่วไป เช่น lá 'ใบ', cây 'ต้น', cốc 'แก้ว', thúng 'กระบุง' แต่ก็มีบางกรณีที่มีรากศัพท์มาจากคำกริยา เช่น xâu 'วาง' (một xâu cá 'ปลา 1 พวง'), gánh 'หาบ' (một gánh lúa 'ข้าวเปลือก 1 หาบ') เป็นต้น

กรณีพิเศษสองกรณี

- กรณีที่ 1 คำบางคำใช้เป็น T.1 มาก จนทำให้ความหมายเก่าของ T.2 เลือนรางไป

ตัวอย่าง

cây ในคำว่า cây bút 'แท่งดินสอ' ความหมายเดิม cây หมายถึง

ต้นไม้

lá ในคำว่า lá cò 'ผืนธง' ความหมายเดิม lá หมายถึง ใบไม้

- กรณีที่ 2 คำบางคำใช้เป็น T.1 มาก แต่ความหมายเก่าของ T.2

ยังคงความหมายเดิม

ตัวอย่าง

รูป c 'แก้ว' และ thính 'กระบุง' แม้จะใช้เป็น T.1 มาก แต่ความหมายเก่าก็ยังคงเดิม

การทดสอบคำลักษณะนาม

ถ้าต้องการพิสูจน์ว่า คำใดเป็นคำลักษณะนามหรือไม่ต้องทดสอบหน้าที่ตามแนวทาง 2 แนวทาง ดังนี้

1. ให้เติมคำที่คิดว่าเป็นคำลักษณะนามหน้าคำนามในโครงสร้างนามวลีบอกจำนวน ถ้าไม่สามารถเติมได้แสดงว่าไม่ใช่คำลักษณะนาม

ตัวอย่างเปรียบเทียบ

cây cái 'ต้นผักกาด' : một cây cái 'ต้นผักกาด 1 ต้น'
(cây ถือว่าเป็นคำลักษณะนาม เพราะสามารถเติมหน้าคำนามได้ ในที่นี้ cây เป็นคำลักษณะนาม ไม่ใช่รูปที่ใช้ในกรณีพิเศษ)

cá thu 'ปลาทู' : *một cá thu 'ปลาทู 1 ปลา' (cá ไม่ใช่คำลักษณะนาม เพราะ cá thu ทำหน้าที่เป็นคำนามประสม หมายถึง ปลาทู ที่ถูกต้องต้องพูดว่า một con cá thu 'ปลาทู 1 ตัว' con เป็นคำลักษณะนามที่ใช้กับสัตว์)

ในกรณีที่สามารถเติมคำที่คิดว่าเป็นคำลักษณะนามหน้าคำนามได้ โดยส่วนใหญ่ถือว่าถูกต้อง แต่ยังไม่แน่นอน ต้องทำการทดสอบอีกแบบที่สอง

2. ให้เติมคำที่จะใช้เป็นคำลักษณนามหน้าคำนามในโครงสร้างนามวลีบอกจำนวน ถ้าสามารถเติมคำอีกคำหนึ่งก่อนคำที่จะใช้เป็นคำลักษณนามได้ แสดงว่าคำคำนั้นไม่ใช่คำลักษณนาม แต่ถ้าเติมไม่ได้แสดงว่าคำคำนั้นเป็นคำลักษณนามแน่นอน

ตัวอย่างเปรียบเทียบ

bat gao 'เม็ดข้าวสาร' : ๓๐๓ bat gao 'เม็ดข้าวสาร 1 เม็ด'

*๓๐๓ thúng bat gao 'เม็ดข้าวสาร 1 กระบุงเม็ด'

(bat เป็นคำลักษณนาม เพราะไม่สามารถเติม "thúng" ข้างหน้าได้อีก เพราะตามปกติจะพูดว่า ๓๐๓ thúng gao 'ข้าวสาร 1 กระบุง' ไม่พูดว่า *๓๐๓ thúng bat gao 'เม็ดข้าวสาร 1 กระบุงเม็ด' เพราะตามความหมายของ gao ที่ปรากฏร่วมกับ thúng ก็หมายถึงเม็ดข้าวสารในตัวของมันเองอยู่แล้ว ดังนั้นจึงไม่ต้องมี bat อีก)

bat dua 'แดงโม่' : ๓๐๓ bat dua 'เม็ดแดงโม่ 1 เม็ด'

๓๐๓ thúng bat dua 'เม็ดแดงโม่ 1 กระบุง'

(bat ไม่ใช่คำลักษณนาม เพราะสามารถเติม thúng ข้างหน้าได้ ในกรณีดังกล่าวนี้ แตกต่างจาก ๓๐๓ thúng bat gao ซึ่งมีความหมายซ้ำซ้อน ต้องพูดว่า ๓๐๓ thúng gao จึงจะถูกต้องแต่ ๓๐๓ thúng bat dua ถ้าตัด bat ออกความหมายจะเปลี่ยนไป กล่าวคือ ๓๐๓ thúng dua 'แดงโม่ 1 กระบุง' จะหมายถึงแดงโม่เป็นลูก ๆ ไม่ได้หมายถึงเม็ดแดงโม่ เพราะ dua ไม่ได้มีความหมายว่า "เม็ด" ในตัวมันเองเหมือน gao ดังนั้นจึงสามารถเติม thúng หน้า bat dua ได้)

ตำแหน่งของ T.1 อาจจะแบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. ประเภทที่ 1 (มีเฉพาะบางภาษา เช่น ภาษาเวียดนาม) หมายถึงคำลักษณนามที่แสดงลักษณะของสิ่งที่เกิดตามธรรมชาติ ในกลุ่มนี้ประกอบด้วย

1.1 คำลักษณนามที่อ้างถึงมนุษย์ เช่น ngườì, con, dua, thàng,

anh, chi

1.2 คำลักษณนามที่อ้างถึงสัตว์ นิช หรือความคิด เช่น con, cày, quẻ, cáí, chiéc, búc, táp, cuón, nêk คำลักษณนามประเภทนี้ เรียกว่า คำลักษณนามนับได้ นอกจากที่จะทำหน้าที่เป็นคำลักษณนามแล้ว ยังสามารถทำหน้าที่ในการอธิบายลักษณะของสิ่งของนั้น ให้ชัดเจนขึ้น

2. ประเภทที่สอง (ประเภทนี้มีอยู่ทุกภาษา) หมายถึง คำลักษณนามที่มีลักษณะดังนี้

2.1 เป็นคำลักษณนามบอกหน่วยวัดเที่ยงตรง เช่น càn '1 กิโลกรัม', tạ '100 กิโลกรัม', thước 'เมตร', sào '360 ตารางเมตร', sên '3600 ตารางเมตร'

2.2 เป็นคำลักษณนามที่บอกหน่วยวัดไม่เที่ยงตรง มี 2 ลักษณะ คือ

- ขึ้นอก 1 ส่วน เช่น miếng 'ชิ้น', cục 'ก้อน', doan 'ก้อน'
- ขึ้นอกกลุ่ม เช่น doan 'คณะ', báy 'ฝูง', dáy 'แถว' loại / thú 'ชนิด', 'ประเภท', 'อย่าง'

การแบ่งคำลักษณนามเป็นหน่วยวัดเที่ยงตรงและไม่เที่ยงตรงนี้ ใช้เกณฑ์ปรากฏการณ์ทางภาษา ดังต่อไปนี้

1) ลักษณนามบอกหน่วยวัดเที่ยงตรง มักจะไม่อธิบายลักษณะของสิ่งที่อ้างถึง แต่คำลักษณนามบอกหน่วยวัดไม่เที่ยงตรงจะมีการอธิบายลักษณะของสิ่งที่อ้างถึงนั้นเพิ่มเติม

ตัวอย่างเปรียบเทียบ

- ลักษณนามบอกหน่วยวัดเที่ยงตรง

*Một thước rất dài. '1 เมตร ยาวมาก'

*Một cân rất nặng. '1 กิโลกรัม หนักมาก'

- ลักษณะนามบอกหน่วยวัดไม่เที่ยงตรง

Một đoạn rất ngắn. '1 ท่อน สั้นมาก'

Một miếng rất bé. '1 ชิ้น เล็กมาก'

ลักษณะนามบอกหน่วยวัดไม่เที่ยงตรง สามารถใช้ร่วมกับคำบอกจำนวน และวางไว้หลังคำคุณศัพท์ เพื่ออธิบายคำคุณศัพท์นั้นให้ชัดเจนมากขึ้น

2) ลักษณะนามบอกหน่วยวัดไม่เที่ยงตรง ไม่สามารถใช้ในรูปแบบของคำลักษณะนามบอกหน่วยวัดเที่ยงตรงได้

ตัวอย่างเปรียบเทียบ

- ลักษณะนามบอกหน่วยวัดไม่เที่ยงตรง

*Dài 20 đoạn. 'ยาว 20 ท่อน'

*To 1 cục. 'ใหญ่ 1 ก้อน'

- ลักษณะนามบอกหน่วยวัดเที่ยงตรง

Nặng 50 cân. 'หนัก 50 กิโลกรัม'

Nóng 36 độ. 'ร้อน 36 องศา'

จากการสรุปรงานของเหงเวียน คำส เกิน พบว่า คำที่ใช้เป็นคำลักษณะนามนั้นมีลักษณะ 2 ประเภท คือ ประเภทแรก คือ คำลักษณะนามที่ใช้กำหนดเป็นหน่วยวัดหรือคำลักษณะนามที่บอกมาตราซึ่ง ดวง วัด ซึ่งรวมทั้งคำลักษณะนามกลุ่ม คำลักษณะนามที่แสดงสถานที่ และคำลักษณะนามอื่น ๆ ที่ไม่ได้แสดงลักษณะของสิ่งที่อ้างอิง ส่วนคำลักษณะนามประเภทที่สอง คือ คำ

ลักษณะนามที่แสดงลักษณะของสิ่งที่เกิดตามธรรมชาติ หมายถึง คำลักษณะนามที่แสดงลักษณะเฉพาะของสิ่งที่อ้างถึง เช่น แสดงรูปทรง หน้าที่ใช้ ความเป็นสิ่งมีชีวิต เป็นต้น คำลักษณะนามประเภทนี้มีความหมายเดียวกันกับคำลักษณะนามที่ใช้ในวิกิสถานิทัศน์ฉบับนี้ ดังนั้น คำลักษณะนามที่ผู้วิจัยนำไปใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์คำลักษณะนามจากงานชิ้นนี้ จึงหมายถึงคำลักษณะนามที่แสดงลักษณะของสิ่งที่เกิดตามธรรมชาติหรือคำลักษณะนามแท้ ส่วนคำลักษณะนามที่ใช้กำหนดเป็นหน่วยวัดหรือคำลักษณะนามที่บอกมาตราชี้ং ดวง วัด และคำลักษณะนามประเภทอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับ การทำวิจัย ผู้วิจัยจะไม่นำมากล่าวถึงในการทำวิกิสถานิทัศน์เรื่องนี้

กอนรล (Goral, 1978: 1-72) ได้ศึกษาคำลักษณะนามของภาษาในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้แก่ ภาษาเวียดนาม ภาษาพม่า ภาษาเขมร ภาษาล่าหู่ ภาษาจีน ภาษาไทส ภาษาลาว และภาษาอินโดนีเซีย โดยใช้วิธีการศึกษาทั้งทางด้านวากยสัมพันธ์ และ อรรถศาสตร์ เนื่องจากการศึกษาภาษาทุกภาษาดังกล่าว กอนรลนำไปทดสอบกับการวิเคราะห์ระบบของคำลักษณะนามในภาษาเวียดนาม ดังนั้นในการสรุปงานวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยจะอธิบายเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์คำลักษณะนามในภาษาเวียดนามเท่านั้น

กอนรล ได้ยกตัวอย่างคำลักษณะนามในภาษาเวียดนาม โดยนำมาจากข้อมูลของ เหงวียน ดิถุ่ หว่า (Hòa, 1975: 48-49) และ เหงวียน ฟู๋ ฟอง (Phong, 1975: 50) ซึ่งมีทั้งหมด 10 รายการดังนี้

1. ba cái bát	'สาม 3 ใบ'
2. bốn con mèo	'แมว 4 ตัว'
3. hai tờ báo	'หนังสือพิมพ์ 2 ฉบับ'
4. năm cân thịt	'เนื้อ 5 กิโลกรัม'
5. cây đào	'ต้นท้อ'
6. cành đào	'กิ่งท้อ'
7. hoa đào	'ดอกท้อ'
8. quả đào	'ลูกท้อ'

9. một con gà 'ไก่ 1 ตัว'
 10. hai con gà 'ไก่ 2 กิโลกรัม'

ข้อ 1-2 แสดงความตรงข้ามกันระหว่างสิ่งที่เป็นสิ่งไม่มีชีวิต (ขาม) กับ
 สิ่งที่เป็นสิ่งมีชีวิต (แมว)

ข้อ 3 แสดงลักษณะทางความหมายของคำลักษณนาม "ฉับ" ที่มีความสัมพันธ์
 กับคำนาม "หนังสือพิมพ์" ซึ่งเป็นลักษณะของ "แผ่นกระดาษ"

ข้อ 4 แสดงลักษณะของคำลักษณนามบอกปริมาณ

ข้อ 5-8 แสดงให้เห็นว่าเมื่อเลือกใช้คำลักษณนามต่างกันก็มีผลทำให้ความหมาย
 ของคำหรือวลีเปลี่ยน*

ข้อ 9-10 แสดงความหมายตรงข้ามระหว่างคุณภาพ (คำลักษณนามที่บอกลักษณะ
 ของคำนาม "ไก่" เป็นตัว) กับปริมาณ (คำลักษณนามที่บอกปริมาณของคำนาม "ไก่" เป็น
 กิโลกรัม)

* จากตัวอย่างดังกล่าวผู้วิจัยเห็นว่าเป็นลักษณะของโครงสร้างคำนามประสมซึ่งภาษา
 เวียดนามจะแตกต่างจากภาษาไทย กล่าวคือ ภาษาไทยสามารถพูดได้ว่า "ต้นท้อ 1 ต้น"
 เนื่องจากตามโครงสร้างของคำลักษณนามบอกจำนวนในภาษาไทย เป็นโครงสร้างที่เอื้อให้เกิด
 คำลักษณนามซ้ำรูปได้ แต่ภาษาเวียดนาม เมื่อพูดว่า một cây đào '1 ต้นท้อ' มีแนวโน้มที่
 จะไม่ซ้ำรูป ดังนั้นจึงไม่สามารถใช้เป็นคำลักษณนามซ้ำรูปได้ว่า *một cây cây đào '1 ต้น
 ต้นท้อ' จึงทำให้เกิดปัญหาว่า cây đào 'ต้นท้อ' เป็นคำนามประสมหรือคำลักษณนาม ซึ่งคำ
 ตอบก็คือ cây đào '1 ต้นท้อ' เป็นคำนามประสมเพราะคำลักษณนามถูกตัดออก cành đào,
 hoa đào และ quả đào ก็อยู่ในกรณีเดียวกัน

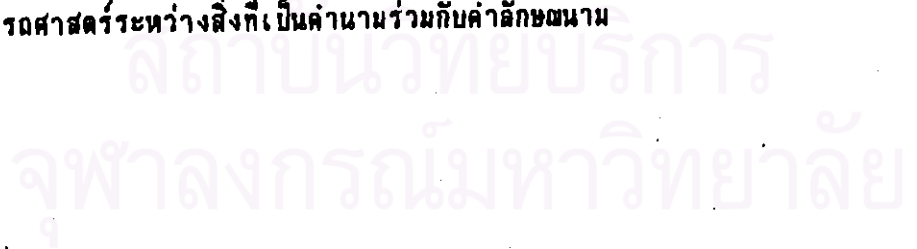
จากข้อ 1-4 และ 9-10 เป็นลักษณะเฉพาะของคำลักษณนามในภาษาเวียดนาม ซึ่งสามารถสรุปเป็นกฎตามหลักวากยสัมพันธ์ได้ว่า

คำลักษณนามคือคำที่สามารถปรากฏในกรอบโครงสร้างต่อไปนี้

$$\text{Num} + \text{_____} + \text{N}$$

โดยที่ Num = คำบอกจำนวน, N = คำนาม

ส่วนตัวอย่างในข้อ 5-8 ปรากฏในโครงสร้างที่ไม่มีคำบอกจำนวน กอบรถ ได้ตั้งข้อสันนิษฐานว่า ตัวอย่างดังกล่าวน่าจะมีคำบอกจำนวนปรากฏร่วมด้วย แต่ก็ควรจะพิจารณาด้วยว่า คำลักษณนามอาจจะเกิดในโครงสร้างที่ไม่มีคำบอกจำนวนได้ อย่างไรก็ตาม จากกฎดังกล่าวอาจทำให้เกิดปัญหาว่า มีคำลักษณนามบางกลุ่มเกิดในโครงสร้างนามวลีบอกจำนวน ในขณะที่บางกลุ่มเกิดในโครงสร้างนามวลีไม่บอกจำนวน (เช่น ตัวอย่างในข้อ 5-8) ดังนั้น จึงอาจจะมี ความแตกต่างทางด้านวากยสัมพันธ์ของคำลักษณนามที่กำหนดในกฎดังกล่าว โดยปกติ นักภาษาศาสตร์จะแบ่งสิ่งที่แสดงปริมาณ (Quantifiers)* เช่น ตัวอย่างคำลักษณนามในข้อ 4 และ 10 ออกจากสิ่งที่แสดงคุณภาพ (Qualifiers)** เช่น ตัวอย่างคำลักษณนามที่ปรากฏในข้ออื่น ๆ ในกรณีนี้ อาจจะต้องพิจารณาจากพื้นฐานทางวากยสัมพันธ์ และอรรถศาสตร์ระหว่างสิ่งที่ เป็นคำนามร่วมกับคำลักษณนาม

* หมายถึงคำลักษณนามบอกมาตราซึ่ง ตรง วัด ที่เกี่ยวข้องกับปริมาณ ไม่ได้แสดงลักษณะและรูปทรงของวัตถุ

** หมายถึงคำลักษณนามที่แสดงลักษณะและรูปทรงของวัตถุ มีความหมายเดียวกันกับคำลักษณนามแท้ที่ใช้ในวิกิพีเดียฉบับนี้

อดัมส์และคอนคลิน (Adams and Conklin, 1973: 1 อ้างถึงใน Goral, 1978: 3) ได้สำรวจภาษาในแถบเอเชีย 37 ภาษา และอธิบายหลักทางวากยสัมพันธ์และอรรถศาสตร์ที่แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ของคำนามและคำลักษณนามว่า คำลักษณนามที่เกิดในโครงสร้างนามวลีบอกจำนวน และคำลักษณนามที่เกิดในโครงสร้างนามวลีไม่บอกจำนวน มีหน้าที่ทางอรรถศาสตร์เหมือนกัน คือ หน้าที่ในการจำแนกนับซึ่งแสดงหน้าที่ 3 ประการ ได้แก่ ความเป็นสิ่งมีชีวิต รูปทรง และหน้าที่ที่คำลักษณนามมีต่อคำหลัก นอกจากนี้คำลักษณนามยังเป็นตัวกำหนดการแบ่งคำนามด้วยว่า จะให้คำนามนับได้หรือนับไม่ได้ เพราะฉะนั้นจึงถือว่านามวลีไม่บอกจำนวน (Non-numeral Phrase) อยู่ในโครงสร้างของคำลักษณนามด้วย เนื่องจากวลีดังกล่าวสามารถปรากฏในตำแหน่งเดียวกันกับคำลักษณนามได้ เช่น คำนามที่แสดงช่วงเวลาหรือส่วนต่าง ๆ ของร่างกายที่นับได้เองตามธรรมชาติ และนามธรรมที่ไม่สามารถนับได้ (ยกเว้นภาษาหม่าที่ถือว่านามธรรมเป็นสิ่งนับได้) อย่างไรก็ตามพื้นฐานการแบ่งคำนามเหล่านี้อาจจะขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมและการรับรู้ของคนในสังคมด้วย เนื่องจากมีคำนามหลาย ๆ คำที่อาจจะใช้คำลักษณนามเหมือนกันได้ นอกจากนี้อดัมส์และคอนคลินยังได้ค้นพบว่า สิ่งมีชีวิตจะมีคำลักษณนามที่มีลักษณะและการแบ่งประเภทเฉพาะตน ส่วนสิ่งไม่มีชีวิตจะขึ้นอยู่กับรูปทรง ได้แก่ รูปทรงยาวหรือทรง 1 มิติ รูปทรงแบนหรือทรง 2 มิติ รูปทรงกลมหรือทรง 3 มิติ มิติดังกล่าวอธิบายได้ด้วยอุปลักษณที่เป็นส่วนประกอบของนิช เช่น ลำต้น ใบ และดอก ซึ่งมีรูปทรงทั้ง 3 มิติเรียงตามลำดับ

กอนรา ได้ยกตัวอย่างคำลักษณนามในภาษาเวียดนาม จากข้อมูลของเหงวียน ฟู ฟอง (Phong, 1975: 12) ที่แสดงให้เห็นความแตกต่างของสิ่งที่เรียกว่าลักษณนาม และสิ่งที่บอกปริมาณ เช่น คำว่า nhà 'บ้าน' ซึ่งทำหน้าที่เป็นได้ทั้ง คำนาม คำลักษณนาม และคำบอกปริมาณ

1. cái nhà 'บ้าน' (nhà = คำนาม)
2. nhà thi sĩ 'นักประพันธ์' (nhà = คำลักษณนาม)
3. một nhà sách 'หนังสือเต็มบ้าน' (nhà = คำบอกปริมาณ)

จากตัวอย่าง กอตรลเห็นด้วยกับการวิเคราะห์ในตัวอย่างที 1 และ 2 แต่ในตัวอย่างที 2 กอตรลมองว่า เป็นได้ทั้งสิ่งทีบอกปริมาณ (quantity) และบอกคุณภาพ (quality) กล่าวคือ mbà สามารถบอกจำนวนของนักประพันธ์ได้ และในขณะเดียวกันก็แสดงคุณสมบัติของนักประพันธ์ด้วยว่า มีความเชี่ยวชาญในการประพันธ์ ส่วนในตัวอย่างที 3 เป็นตัวอย่างของการบอกปริมาณอย่างชัดเจนว่า mbà แสดงปริมาณของหนังสือว่า หนังสือเป็นจำนวนมากสามารถนำไปไว้ในบ้าน และในขณะเดียวกันหนังสือยังแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการยึดครองหรืออาศัยอยู่ภายในสถานที่นั้นได้ อย่างไรก็ตามกอตรลเห็นว่า ยังไม่มีเหตุผลพอที่จะทำให้เชื่อได้ว่าการแสดงปริมาณ (quantification) จะนำมาเป็นตัวบ่งชี้ในการสร้างความแตกต่างระหว่างตัวอย่างทีเหงวียน ฟูี ฟองออกมาได้

จากการวิเคราะห์คำลักษณนามในภาษาเวียดนามทั้งทางด้านวากยสัมพันธ์และอรรถศาสตร์ ทำให้กอตรลได้ข้อสรุปดังนี้

1. การมีคำลักษณนามใช้ในภาษาเป็นจำนวนมาก อาจเป็นเครื่องบ่งชี้ได้ว่าคำนามในภาษานั้นมีการจัดกลุ่มในลักษณะทีแตกต่างกัน

2. คำลักษณนามมีโครงสร้างแน่นอนซึ่งในที่นี้หมายถึง โครงสร้างของคำลักษณนามของภาษาโนแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มี 2 แบบ คือ โครงสร้างแบบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และโครงสร้างแบบจีน

3. คำลักษณนามอาจจะเกิดในโครงสร้างทีไม่มีคำบอกจำนวนนับ เช่น บ้านหลังนี้ ซึ่งเป็นโครงสร้างแบบคำนาม + คำลักษณนาม + คำบ่งชี้

4. คำลักษณนามมีหน้าที่ทำให้คำนามนับได้และสามารถเจาะจงคำนามหลักได้แน่นอน รวมทั้งยังเป็นองค์ประกอบของคำประสมคำว เช่น ซองบุหรี เส้นผม เป็นต้น

5. กลุ่มภาษาที่มีโครงสร้างของคำลักษณนามแบบจีน เช่น ภาษาจีน ภาษาเวียดนาม ภาษาอินโดนีเซีย และภาษาเมียน ไม่มีการใช้คำลักษณนามซ้ำรูปนาม แต่กลุ่มภาษาที่มีโครงสร้างของคำลักษณนามแบบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เช่น ภาษาไทย ภาษาลาว ภาษามอ และภาษาล่าหู่ มีการใช้คำลักษณนามซ้ำรูปนาม ชัยสุภรณ์ตรงกับที่ โจนส์ (Jones, 1970) ได้เสนอไว้

วิธีการที่ใช้ในการศึกษาคำลักษณนามและข้อสรุปผลการศึกษาจากการวิเคราะห์คำลักษณนามในภาษาเวียดนามของกอนแรนนี้ นับว่าเป็นหัวข้อสำคัญที่เป็นประโยชน์กับนักภาษาศาสตร์จำนวนมาก โดยเฉพาะความแตกต่างของคำลักษณนามที่แสดงคุณภาพและคำลักษณนามที่แสดงปริมาณ เนื่องจากนักภาษาศาสตร์จำนวนมากได้กำหนดขอบเขตว่าจะศึกษาเฉพาะคำลักษณนามที่แสดงคุณภาพหรือคำลักษณนามแท้ที่ปรากฏในโครงสร้างนามวลีบอกจำนวนเท่านั้น นอกจากนั้นในการศึกษาเปรียบเทียบคำลักษณนามในภาษาไทยและภาษาเวียดนามในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ยังแสดงให้เห็นความแตกต่างของโครงสร้างคำลักษณนามของภาษาในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 2 แบบด้วยกัน คือ ภาษาไทยมีโครงสร้างแบบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และภาษาเวียดนามมีโครงสร้างแบบจีน จากโครงสร้างดังกล่าวก็ยังคงมีความแตกต่างกันอีก คือ ภาษาไทยมีคำลักษณนามซ้ำรูป แต่ภาษาเวียดนามไม่มีคำลักษณนามซ้ำรูป ลักษณะดังกล่าวนี้ตรงกับที่กอนแรนได้ให้ข้อสรุปไว้และนักวิจัยก็จะได้นำไปศึกษาต่อไปว่าโครงสร้างที่แตกต่างของทั้งสองภาษาดังกล่าวมีความเหมือนและความแตกต่างกันในเรื่องโลกทัศน์ที่แฝงจากการใช้คำลักษณนามของผู้พูดทั้งสองภาษาหรือไม่ อย่างไร

ลี ต่วน ทัง (Tháng, 1996: 672-684) กล่าวถึงคำลักษณนามในภาษาเวียดนามว่า การศึกษาคำลักษณนามโดยส่วนใหญ่แล้วจะศึกษาจากทัศนคติของผู้พูด โดยดูจากโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของคำลักษณนาม บทความเรื่องนี้ไม่ได้ศึกษาเพื่อที่ว่าผู้พูดภาษาเวียดนามใช้คำลักษณนามเพื่อที่จะพรรณานารูปทรง ขนาด และตำแหน่งของคำนามที่เกิดร่วมกับคำลักษณนามเท่านั้น หากแต่พยายามที่จะแสดงให้เห็นว่าภาษาเวียดนามมีวิธีการจำแนกหมวดหมู่หรืออธิบายสิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่ในโลกได้อย่างไร ซึ่งในเรื่องดังกล่าวนี้จะสัมพันธ์กับการศึกษาโลกทัศน์ของผู้พูดภาษาเวียดนามที่สะท้อนให้เห็นจากการใช้คำลักษณนามในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ด้วย

ผลการศึกษารูปได้ว่า หน้าหลักทางไวยากรณ์และอรรถศาสตร์ของคำลักษณนาม คือ การแสดงความหมายเฉพาะร่วมกับคำนาม (ตามความหมายนี้ รวมคำบอกจำนวนนับด้วย) เช่น con grà (คำลักษณนาม "ฉบับ" + ไก่) แสดงว่า สัตว์ชนิดนี้มีความหมายเฉพาะว่า "ไก่" ไม่ได้หมายถึงสัตว์ชนิดอื่น หน้าอีกประการหนึ่งของคำลักษณนามคือ ชั่วจ่าแนกหมวดหมู่ของสิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่ในโลก เช่น มนุษย์ สัตว์ และสิ่งไม่มีชีวิต โดยอธิบายลักษณะเฉพาะของสิ่งที่อ้างถึง เช่น lá thn (คำลักษณนาม "ฉบับ" + จดหมาย) คำลักษณนาม lá ชั่วจ่าแนกว่า thn เป็นสิ่งไม่มีชีวิต และช่วอธิบายลักษณะเฉพาะของสิ่งที่อ้างถึง คือ thn หรือจดหมายว่าหมายถึงสิ่งที่มีความแบน (วัตถุ 2 มิติ) จากการจำแนกหน้าที่ของคำลักษณนามดังกล่าวจึงทำให้แบ่งกลุ่มคำลักษณนามได้เป็น 2 กลุ่ม คือ คำลักษณนามบอกจำนวนนับ และคำลักษณนามแบบพรรณนา คำลักษณนามทั้ง 2 กลุ่มนี้แตกต่างกัน คือ คำลักษณนามบอกจำนวนนับสามารถใช้กับสิ่งมีชีวิตประเภทมนุษย์ สัตว์ และสิ่งไม่มีชีวิตประเภทสิ่งของ เป็นต้น แต่คำลักษณนามประเภทนี้ทำหน้าที่บอกจำนวนนับเท่านั้น ไม่ได้ทำหน้าที่ในการพรรณนาลักษณะหรือรูปทรงของวัตถุ ส่วนคำลักษณนามแบบพรรณนาทำหน้าที่ได้ทั้งในการบอกจำนวนนับ และการพรรณนาลักษณะ หรือรูปทรงของวัตถุ แต่ใช้กับสิ่งไม่มีชีวิตเท่านั้น อย่างไรก็ตาม คำลักษณนามที่ใช้ในการพรรณนาวัตถุต้องใช้คำลักษณนามแท้เท่านั้น จะไม่ใช่คำลักษณนามกลาง cǎi 'อัน', 'ตัว'

วิธีการใช้คำลักษณนามเพื่อจำแนกวัตถุนั้นพิจารณาจากลักษณะของวัตถุเป็นหลัก ดังนั้น รูปทรงจึงเป็นเรื่องที่สำคัญเพราะเป็นสิ่งที่มนุษย์รับรู้เกี่ยวกับวัตถุที่แตกต่างกันออกไป โดยเฉพาะในการพรรณนารูปทรงของวัตถุ เช่น คำลักษณนาม thanh มีความหมายตามรูปคำว่าเป็น "ผอม" จะใช้กับตาบ เพราะตาบมีรูปทรงผอมและเป็นสิ่งที่มีความแบน (หนาและกว้าง) ในขณะที่คำลักษณนาม cǎy ซึ่งมีความหมายตามรูปคำว่าเป็น "ต้นไม้" จะใช้กับดอก เพราะดอกมีรูปทรงเหมือนต้นไม้ เพราะฉะนั้นจึงถือว่าความหมายของคำลักษณนาม คือ สิ่งที่เป็นอุปลักษณ์ หรือเปรียบเทียบกับคำนาม ไม่ใช่สิ่งที่รับรู้ได้เองโดยธรรมชาติ ดังนั้นตามหลักทางอรรถศาสตร์ คำลักษณนามแบบพรรณนาจึงแบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม คือ คำลักษณนามของสิ่งที่มีอยู่เป็นลักษณนามตามความหมายเดิมซึ่งได้มาจากความหมายตามรูปคำที่เหมือนกับคำนาม เช่น quǎ 'ผลไม้', lá 'ใบไม้', cǎy 'ต้นไม้' ฯลฯ และคำลักษณนามตามความหมายเชิงอุปลักษณ์ ซึ่งใช้ในการ

เปรียบเทียบกับรูปทรงของวัตถุ เช่น vien 'ลูก', 'เม็ด' เปรียบเทียบกับสิ่งที่มีรูปทรงกลม และมีขนาดเล็กเหมือนลูกกวาดหรือฮา, búc 'แผ่น' เปรียบเทียบกับสิ่งที่มีรูปทรงแบนและตั้งฉากเหมือนกับกำแพง บ้านประตู เป็นต้น ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าคำลักษณะนามในภาษาเวียดนามจำนวนมากมีลักษณะที่เกี่ยวข้อกับต้นไม้ (floromorphic) ไม่ใช่เกี่ยวข้อกับมนุษย์ (not anthropomorphic)

การจำแนกวัตถุโดยใช้คำลักษณะนาม จำแนกโดยใช้ปัจจัย 2 อย่าง คือ ความเด่น (salience) ของรูปทรงจากการรับรู้ของมนุษย์และความหมายของวัตถุ (object-meaning) ดังนั้น จึงทำให้แบ่งคำลักษณะนามที่ใช้จำแนกวัตถุได้ 3 กลุ่มคือ วัตถุที่เกี่ยวกับการวัดปริมาตร วัตถุที่มีความแบน และวัตถุที่เป็นเส้นตรง

การพรรณนาคุณสมบัติของวัตถุจะใช้คำลักษณะนามแบบพรรณนา เพื่อพรรณนา ลักษณะของวัตถุ โดยกำหนดแนวทางในการพรรณนาว่าขึ้นอยู่กับปัจจัยเรื่องรูปทรง ขนาดและ ตำแหน่งของวัตถุ แต่ในบางครั้งที่การเลือกใช้คำลักษณะนามอาจจะดูได้ทั้งลักษณะของรูปทรงและ ตำแหน่งของวัตถุ เช่น คำลักษณะนาม ngon 'ฮอต้นไม้' (กล่าวถึงรูปทรง) cây 'ต้นไม้' (กล่าวถึงตำแหน่งที่ตั้งตรง) ดังนั้นจึงอาจเลือกใช้ได้ทั้ง 2 คำ ตามลักษณะที่เด่นชัด เช่น ปากกาหรือหมึก สามารถใช้ได้ทั้ง ngon bút "หัวหมึก" หรือ ngòi bút 'ปากปากกา'

"เดิมทีคนเวียดนามใช้หมึกเขียนหนังสือแบบตัวอักษรจีน คำว่า "bút" จึงหมายถึง หมึก ซึ่งเรียกเต็มคำว่า bút lông 'ปากกาขน' ต่อมาเมื่อใช้ปากกาคอนแร็งเขียนอักษรโรมันที่ เรียกว่า "chữ quốc ngữ" (ตัวอักษรประจำชาติ) bút จึงหมายถึงปากกาคอนแร็ง ซึ่งเรียก เต็มคำว่า bút sất 'ปากกาเหล็ก' หรือ bút mực 'ปากกาหมึก / ปากกาคอนแร็ง' เมื่อใช้ ปากกาหมึกซึมก็ไม่ต้องจับหมึกอีก กล่าวคือ หมึกซึมออกมาเอง จึงเรียกว่า bút máy 'ปากกา เครื่อง / ปากกาหมึกซึม' ดังนั้น bút จึงหมายถึงเครื่องเขียน เครื่องเขียนจะเป็นอะไรก็ดูที่ บทชอฮักที่เติมพ่วงท้ายคำว่า bút เช่น bút lông 'หมึก (ปากกาขน)', bút mực 'ปากกา คอนแร็ง', bút máy 'ปากกาหมึกซึม', bút bi 'ปากกาลูกกลิ้ง', bút chì 'ดินสอ' เป็นต้น

และ cây bút 'ปากกาทั้งด้าม คือ ด้าม + ปลายหรือปากปากกา' (หมายถึง รูปทรงของปากกาที่มีความยาวทั้งส่วนหัวและส่วนปลาย)

ฉิว ต้วน ทั้งได้สรุปในตอนท้ายของบทความเรื่องนี้ว่า เราอาจจะสันนิษฐานได้ว่ามีวิธีการที่ใช้ในการจำแนกหมวดหมู่การพรรณาลักษณะและคุณสมบัติของวัตถุ ซึ่งสรุปได้จากการพิจารณาโดยการรวม "คำที่นับได้ (numerable word) + คำนาม" เช่น ไม้ชิ้นเล็ก (a bit of wood) และ "คำที่คล้ายคำลักษณะนามแบบพรรณนา (descriptive quasi-classifier) + คำนาม" เช่น hòn đá 'ก้อนหิน' ไม้ด้ายกัน ซึ่งวิธีการจำแนกหมวดหมู่ดังกล่าวเป็นที่มาของโครงสร้างคำลักษณะนามในภาษาเวียดนาม คือ คำที่นับได้หรือ คำบอกจำนวน + คำลักษณะนาม + คำนาม

การศึกษาคำลักษณะนามในภาษาเวียดนามของฉิว ต้วน ทั้ง เรื่องนี้ นับว่ามีประโยชน์ต่อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มาก เนื่องจากเป็นการศึกษาจากทัศนคติของผู้พูดภาษาเวียดนามซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาเรื่องโลกทัศน์ที่สะท้อนให้เห็นจากการใช้คำลักษณะนามในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ประเด็นสำคัญของบทความเรื่องนี้ที่สอดคล้องและเกี่ยวข้องกับวิทยานิพนธ์ คือ การจำแนกหมวดหมู่ของสิ่งต่าง ๆ การพรรณารูปทรง ขนาด และตำแหน่งของวัตถุที่เกิดร่วมกับคำลักษณะนามซึ่งมีส่วนช่วยให้ผู้วิจัยกำหนดอรรถลักษณะของคำลักษณะนามในภาษาเวียดนามได้ชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น การจำแนกวัตถุจากความเด่นของรูปทรงตามการรับรู้ของมนุษย์ เป็นต้น นอกจากนี้ การพรรณาวัตถุยังแสดงให้เห็นความคิดของผู้พูดภาษาเวียดนามที่สะท้อนโลกทัศน์ได้ว่าทำไมผู้พูดภาษาเวียดนามจึงมีความคิดเช่นนั้น และใช้เกณฑ์อะไรในการจำแนกวัตถุ บทความเรื่องนี้อาจกล่าวได้ว่าเป็นบทความอีกเรื่องหนึ่งที่ศึกษาโลกทัศน์บางส่วนของผู้พูดภาษาเวียดนาม โดยเฉพาะการพรรณาภาพของสิ่งไม่มีชีวิตโดยใช้คำลักษณะนามทั้งซึ่งในบทความเรื่องนี้เรียกว่า "ลักษณะนามแบบพรรณนา" เพื่อให้รู้ว่าวัตถุนั้นมีรูปทรง ขนาด และตำแหน่งอย่างไร ผู้วิจัยเชื่อว่าการพรรณาภาพดังกล่าวช่วยให้เห็นการมองโลกของผู้พูดภาษาเวียดนามได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

จากการสรุปงานวิจัยที่เกี่ยวกับคำลักษณะนามในภาษาเวียดนามดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่านักวิจัยที่ศึกษาคำลักษณะนามในภาษาเวียดนามส่วนใหญ่นั้นเป็นนักวิจัยชาวต่างประเทศ

ซึ่งในที่นี้รวมผลงานของนักวิจัยชาวเวียดนามด้วย แต่งานวิจัยที่เกี่ยวกับคำลักษณนามในภาษาเวียดนามเก่าที่ผ่านมา ยังมีจำนวนค่อนข้างน้อยเมื่อเทียบกับงานวิจัยที่เกี่ยวกับคำลักษณนามในภาษาไทย

ในการศึกษาคำลักษณนามในภาษาเวียดนามของนักวิจัยชาวต่างประเทศนั้น พบว่านักวิจัยได้ให้ความสำคัญในการอธิบายโครงสร้างทางวากยสัมพันธ์ของคำลักษณนามในภาษาเวียดนามมาก โครงสร้างดังกล่าวคือ คำบอกจำนวน + คำลักษณนาม + คำนาม ซึ่งเป็นโครงสร้างแบบจีนที่แสดงให้เห็นความเด่นชัดทางกฎเกณฑ์ของภาษา นอกจากนี้นักวิจัยยังถือว่าวิธีการศึกษาทางอรรถศาสตร์ของคำลักษณนามในภาษาเวียดนามก็มีความสำคัญในการอธิบายหรือพรรณาคความหมายของคำและการจำแนกหมวดหมู่ของวัตถุหรือสิ่งของ โดยเฉพาะในการให้ความสำคัญกับรูปทรงของวัตถุเหมือนกัน จากการศึกษาทางอรรถศาสตร์ดังกล่าวนี้พบว่ามีส่วนสัมพันธ์กับการศึกษาโลกทัศน์ของผู้พูดภาษาเวียดนามที่สะท้อนให้เห็นจากการใช้คำลักษณนามในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มาก

1.7.3 งานวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาโลกทัศน์จากคำลักษณนามในเชิงเปรียบเทียบ

กันทิมา วัฒนประเสริฐ (2526) ได้ศึกษาเปรียบเทียบคำลักษณนามในภาษาเชียงใหม่กับภาษากrungเทพฯ โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาคือ เพื่อให้เห็นลักษณะที่เหมือนและต่างกันของคำลักษณนามในภาษาถิ่นทั้งสอง ข้อมูลที่นำมาศึกษาเก็บรวบรวมจากหนังสือ พจนานุกรมวิทยานิพนธ์ และจากผู้บอกภาษา

ผลการศึกษาสรุปได้ว่า คำลักษณนามในภาษาเชียงใหม่และภาษากrungเทพฯ แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ ประเภทแรก คำลักษณนามที่ใช้ขยายคำนาม ได้แก่ คำลักษณนามที่จำแนกตามคำนาม และคำลักษณนามที่บ่งการชี้แจง ดวง วัตถุ ประเภทที่สอง คำลักษณนามที่ใช้ขยายคำกริยา ได้แก่ คำลักษณนามที่ขยายคำกริยาแสดงอาการ และคำลักษณนามที่ขยายคำกริยาแสดงสภาพ ในการใช้คำลักษณนามของภาษาเชียงใหม่และภาษากrungเทพฯ นั้น มีทั้งลักษณะที่เหมือนกันและต่างกัน ลักษณะที่เหมือนกันมีประเภทเดียวคือ ประเภทที่ใช้คำลักษณนามคำเดียวกัน

กับสิ่งชนิดเดียวกัน ลักษณะที่ต่างกันมี 3 ประเภท คือ ประเภทที่หนึ่งใช้คำลักษณะนามคนละคำกับสิ่งชนิดเดียวกัน ประเภทที่สอง ใช้คำลักษณะนามคำเดียวกันกับสิ่งต่างชนิดกัน และประเภทที่สาม ใช้คำลักษณะนามทั้งที่เป็นคนละคำ และคำเดียวกันกับสิ่งต่างชนิดกัน

ในการจำแนกประเภทสิ่งต่าง ๆ โดยใช้คำลักษณะนาม ภาษาเชียงใหม่และภาษากรุงเทพฯ ใช้เกณฑ์การจำแนกที่เหมือนและต่างกัน กล่าวคือ คำนามทุกประเภทอาจจำแนกตามลักษณะ คำนามบางประเภท ได้แก่ มนุษย์ สัตว์ พืช และสิ่งของอาจจำแนกตามการอยู่รวมกัน คำนามบางประเภท ได้แก่ มนุษย์ อมนุษย์ และสัตว์ อาจจำแนกตามฐานะในสังคม คำนามประเภทสิ่งของเท่านั้นที่อาจจำแนกตามอุปการณหรือวัสดุที่เกี่ยวข้อง หรือคามกิริยาอาการ ส่วนการจำแนกประเภทคำกิริยาในภาษาถิ่นทั้งสองมีลักษณะการจำแนกเหมือนกัน คือคำกิริยา กิริยาแสดงสภาวะจำแนกตามมาตราวิคเท่านั้น

ในตอนท้ายของงานวิจัย กันทิมาได้สรุปเรื่องการใช้คำลักษณะนาม ซึ่งนับว่าเป็นประโยชน์ในการจำแนกประเภทของคำลักษณะนามในภาษาไทยและภาษาเวียงคนามในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มาก คือการใช้คำลักษณะนามสะท้อนให้เห็นทัศนคติในการจำแนกประเภทสิ่งต่าง ๆ ของผู้พูด ภาษาเชียงใหม่และภาษากรุงเทพฯ ว่ามีทั้งลักษณะที่เหมือนและต่างกัน เช่น การจำแนกประเภทคำลักษณะนามที่ใช้กับคำนามประเภทมนุษย์ ในภาษากรุงเทพฯ ยกย่องมนุษย์ที่เป็นทเวคานางฟ้า จึงใช้คำลักษณะนามที่แตกต่างจากมนุษย์อื่น ๆ ส่วนภาษาเชียงใหม่ไม่ถือว่ามนุษย์มีความแตกต่างกัน จึงใช้คำลักษณะนามเหมือนกัน นอกจากนั้นกันทิมา ยังได้เสนอแนะว่า น่าจะเปรียบเทียบการใช้คำลักษณะนามถิ่นอื่น ๆ ทั้งในและนอกประเทศให้ละเอียดว่ามีลักษณะอย่างไร ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับคำลักษณะนามในภาษาไทยสมบูรณ์และลึกซึ้งยิ่งขึ้น

อะรุณี รัตนกุล (2529) ได้ศึกษาคำลักษณะนามเชิงเปรียบเทียบในภาษาไทยถิ่นจังหวัดเชียงใหม่ ขอนแก่น สระบุรี และสุราษฎร์ธานี โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษา คือ เพื่อศึกษาประเภทและการใช้คำลักษณะนาม รวมทั้งเปรียบเทียบการใช้คำลักษณะนามของภาษาไทยถิ่นดังกล่าว วิธีการที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ การวิเคราะห์องค์ประกอบหรืออรรถลักษณะ โดยกำหนดความหมายของคำลักษณะนามจากคำนามที่เกิดร่วมและแสดงความหมายของคำลักษณะนามในรูปของอรรถลักษณะ

ผลการวิเคราะห์สรุปได้ว่า คำลักษณนามในภาษาไทยถิ่นจังหวัดเชียงใหม่
 ขอนแก่น สระบุรี และสุราษฎร์ธานี แบ่งออกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ตามอรรถลักษณะได้ 12 ประเภท
 ซึ่งแตกต่างกันตามอรรถลักษณะ เช่น มีชีวิต ไม่มีชีวิต เป็นของใช้ เป็นภูมิประเทศ มีลักษณะฮาว
 และมีลักษณะกลม เป็นต้น สำหรับการวิเคราะห์คำลักษณนามพบว่า ภาษาไทยถิ่นทั้ง 4 ภาษามีการใช้
 คำลักษณนามเหมือนกันเป็นจำนวนมากถึงแม้ว่าจะมีจำนวนคำลักษณนามต่างกันก็ตาม ส่วนที่ต่างกัน
 นั้นมีทั้งต่างกันที่ความหมายและรูป ซึ่งแสดงให้เห็นโลกทัศน์ที่แตกต่างกันของผู้พูดภาษาไทยถิ่นทั้ง
 4 ภาษา จำนวนออกได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. ภาษาหนึ่งมีโลกทัศน์ที่แตกต่างจากภาษาอื่นอย่างเห็นได้ชัด เช่น
 โลกทัศน์เกี่ยวกับของใช้ที่มีลักษณะกลม ได้แก่ แหวน สบู่ ถ่านไฟฉาย ล้อ เป็นต้น ปรากฏว่า
 ผู้พูดภาษาเชียงใหม่ให้ความสนใจกับลักษณะและการใช้งานของของใช้ที่มีลักษณะกลม ส่วนผู้พูด
 ภาษา ขอนแก่น สระบุรี และสุราษฎร์ธานี ให้ความสนใจกับลักษณะของของใช้ที่มีลักษณะกลม
 เท่านั้น
2. ภาษาหนึ่งมีโลกทัศน์กว้างกว่าภาษาอื่น เช่น โลกทัศน์เกี่ยวกับสิ่งที่เปรียบ
 เสมือนหรือเป็นตัวแทนบุคคลที่เคารพนับถือ ได้แก่ พระพุทธรูป พระเครื่อง เจดีย์ ปรากฏว่า
 ภาษาเชียงใหม่และขอนแก่นมีโลกทัศน์กว้างกว่าภาษาสระบุรีและสุราษฎร์ธานี กล่าวคือในขณะที่
 ภาษาเชียงใหม่และขอนแก่นใช้คำลักษณนาม "องค์" กับสิ่งที่เปรียบเสมือนบุคคลที่เคารพนับถือ
 เนื่องค่าเดียว แต่ภาษาสระบุรีและสุราษฎร์ธานีมีคำลักษณนามใช้กับสิ่งดังกล่าวถึง 2 คำคือ คำ
 ลักษณนาม "ฮอด" ใช้กับเจดีย์ และ "องค์" ใช้กับพระพุทธรูป พระเครื่อง
3. ภาษาหนึ่งมีทัศนคติต่างจากภาษาอื่น เช่น การใช้คำลักษณนามกับคำนาม
 ชี ปรากฏว่าภาษาเชียงใหม่มีทัศนคติต่อบุคคลต่างกับภาษาขอนแก่น สระบุรี และ สุราษฎร์ธานี
 กล่าวคือ ภาษาเชียงใหม่เห็นว่า ชี เป็นบุคคลธรรมดาซึ่งต่างจากบุคคลทั่วไป แต่ก็ไม่ได้ให้ความ
 เคารพนับถือเท่ากับพระและเณร ดังนั้นจึงใช้คำลักษณนาม "คน" กับ ชี และใช้ "องค์" กับพระ
 และเณร ส่วนในภาษาขอนแก่นเห็นว่า ชี เป็นบุคคลธรรมดาที่เหมือนบุคคลทั่วไปจึงใช้คำลักษณนาม
 "คน" เหมือนบุคคลธรรมดาทั่วไป จึงไม่ให้ความเคารพนับถือเหมือนพระและเณรที่ใช้คำลักษณนาม

"องค์" และในภาษาสระบุรีและสุราษฎร์ธานีเห็นว่า ซี เป็นนักบวชเช่นเดียวกับพระและเทพ จึงให้ความเคารพนับถือ เพราะใช้คำลักษณนาม "องค์" เหมือนกัน

การศึกษาครั้งนี้ ละครที่ใช้วิธีวิเคราะห์อรรถลักษณะของคำลักษณนาม โดยกำหนด อรรถลักษณะของคำลักษณนามจากอรรถลักษณะร่วมของคำนาม ที่ปรากฏร่วมกับคำลักษณนามคำเดียวกัน จึงทำให้สามารถมองเห็นโลกทัศน์ได้อย่างเป็นระบบชัดเจน และละเอียดพอควร

ปิยวลี อึ้งสวัสดิ์ (2533) ได้ศึกษาเรื่องโลกทัศน์ที่สะท้อนจากคำลักษณนามใน ภาษาชาวเขา 6 เผ่าในประเทศไทย โดยใช้วิธีการศึกษาเชิงเปรียบเทียบ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบโลกทัศน์ของผู้พูดภาษาชาวเขา 6 ภาษาในประเทศไทย ได้แก่ ภาษาม้งคำ เมือง-เฮ้า ล่าหู่ อะข่า ลีซู่ และกะเหรี่ยงสะกอ โดยศึกษาจากลักษณนามของคำนาม เรียกสิ่งมีชีวิตด้วยวิธีการวิเคราะห์ความหมายของคำตามแนวอรรถศาสตร์ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ อรรถลักษณะ

ผลของการศึกษาพบว่าคำลักษณนามสำหรับสิ่งมีชีวิตสามารถสะท้อนให้เห็น โลกทัศน์เกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตของเจ้าของภาษาได้ว่า จำนวนของคำลักษณนามในภาษาชาวเขา สะท้อนให้เห็นถึงความละเอียดและความหยابในการจำแนกสิ่งมีชีวิต ภาษาล่าหู่เป็นภาษาที่มีคำลักษณนามใช้มากที่สุด และภาษาลีซู่มีคำลักษณนามใช้น้อยที่สุด ดังนั้นจึงแสดงว่าผู้พูดภาษา ล่าหู่มีโลกทัศน์ในเรื่องสิ่งมีชีวิตละเอียดมากที่สุด และผู้พูดภาษาลีซู่มีโลกทัศน์หยาบที่สุด

จากการวิเคราะห์อรรถลักษณะหรือเกณฑ์ที่ผู้พูดภาษาชาวเขาใช้ในการแบ่งกลุ่ม สิ่งมีชีวิต ได้สะท้อนให้เห็นการมองสิ่งมีชีวิตในด้านต่าง ๆ ทั้งจากสิ่งมีชีวิตเดี่ยวและสิ่งมีชีวิตกลุ่ม เช่น โลกทัศน์เกี่ยวกับมนุษย์ โลกทัศน์เรื่องผี โลกทัศน์เรื่องหอย การเป็นเผ่าเดียวกันหรือ พันธุ์เดียวกัน เป็นต้น โลกทัศน์เรื่องสิ่งมีชีวิตเดี่ยวพบว่า การใช้คำลักษณนามสำหรับมนุษย์นั้น ผู้พูดภาษาชาวเขาทุกภาษามีคำลักษณนามที่ใช้เฉพาะมนุษย์เหมือนกัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่ามีโลกทัศน์ ในเรื่องการแยกมนุษย์และสัตว์ออกจากกัน นอกจากนั้นการใช้คำลักษณนามสำหรับสัตว์ยังพบว่า ทุกภาษาแบ่งสัตว์ออกเป็น 2 กลุ่ม เหมือนกันคือ สัตว์ที่ซึ่งมีคำลักษณนามใช้เฉพาะ โดยพิจารณา

จากความเป็นสัตว์ และสัตว์ที่เจ้าของภาษามองว่าไม่ใช่สัตว์เนื่องจากใช้คำลักษณะนามที่แสดง
ลักษณะของรูปทรงภายนอกของสัตว์เหมือนสิ่งของ เช่น การใช้คำลักษณะนามสำหรับหอยในภาษา
ล่าหู่ชิ มังคำ เมียน-เฮ้า และอะช่า ได้สะท้อนถึงการให้ความสำคัญกับส่วนเปลือกของสัตว์ และ
การใช้คำลักษณะนามสำหรับสัตว์ชนิดอื่น ๆ ที่พบว่าผู้พูดภาษาชาวเขาให้ความสำคัญกับรูปทรงมาก
เช่น ภาษาเมียน-เฮ้า ให้ความสำคัญกับสัตว์ที่มีรูปทรงยาว ภาษากะเหรี่ยงสะกอให้ความสำคัญ
กับสัตว์ที่มีรูปทรงยาว กลม และแผ่นแบนออก เป็นต้น

ส่วนโลกทัศน์เรื่องสิ่งมีชีวิตกลุ่มพบว่า ภาษาชาวเขาทุกภาษาให้ความสำคัญ
กับการรวมกลุ่มของสิ่งมีชีวิตที่เป็นเผ่าเดียวกันหรือพันธุ์เดียวกัน นอกจากนั้นยังพบว่าทุกภาษา
ยกเว้นภาษากะเหรี่ยงสะกอให้ความสำคัญกับการรวมกลุ่มที่เป็นคู่ และมองว่าการจับกลุ่มของสิ่ง
มีชีวิตจะจับกลุ่มแบบเป็นลูกท้องเดียวกันหรือครอกเดียวกัน ยกเว้นภาษาเมียนเฮ้า โลกทัศน์
บางประการที่ปรากฏเฉพาะภาษาชาวเขาบางภาษา เช่น ภาษาเมียน-เฮ้า และมังคำมองเห็น
ความแตกต่างของการรวมกลุ่มเป็นแถวหรือกอง และภาษาล่าหู่ชิให้ความสำคัญกับจำนวนของ
สิ่งมีชีวิตในกลุ่มโดยจำแนกว่าเป็นกลุ่มใหญ่หรือกลุ่มเล็ก ซึ่งการกำหนดจำนวนของสมาชิกในกลุ่ม
ขึ้นอยู่กับความเห็นส่วนตัวของผู้พูดแต่ละคนด้วย

จากความคล้ายคลึงและความแตกต่างในการแบ่งกลุ่มสิ่งมีชีวิตนี้ สะท้อนให้
เห็นถึงความใกล้ชิดทางโลกทัศน์ของผู้พูดภาษาชาวเขาบางภาษา คือ ภาษาเมียน-เฮ้า กับ
มังคำ และภาษาล่าหู่ชิ อะช่า ลีซู กับกะเหรี่ยงสะกอ ในกลุ่มภาษาชาวเขา 4 ภาษานี้ พบว่า
ภาษาล่าหู่ชิ กับภาษาอะช่ามีโลกทัศน์ที่คล้ายคลึงกันมากที่สุด ส่วนภาษาลีซูและกะเหรี่ยงสะกอ
มีโลกทัศน์บางประการที่แตกต่างออกไปบ้างจากกลุ่ม

จิราภัสร์ ลิ้มปิชาติ (2534) ได้ศึกษาโลกทัศน์ที่สะท้อนจากคำลักษณะนามใน
ภาษาชาวเขา 6 เผ่าในประเทศไทย โดยใช้วิธีการศึกษาในเชิงเปรียบเทียบ ซึ่งมีลักษณะ
คล้ายกับงานของปิอาลี อิงส์วีส์ดี (2533) กล่าวคือ ใช้วิธีการวิเคราะห์อรรถลักษณะเพื่อดู
โลกทัศน์ที่สะท้อนจากคำลักษณะนามของผู้พูดภาษาชาวเขา 6 เผ่าหลัก คือ มังคำ เมียน-เฮ้า
ล่าหู่ชิ กะเหรี่ยงสะกอ ลีซู และอาช่า โดยการสัมภาษณ์ข้อมูลกับผู้บอกภาษาในจังหวัดเชียงราย

เหมือนกัน แต่แตกต่างกันในเรื่องการกำหนดขอบเขตของคำลักษณะนามที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือจิราภัสร เลือกวิเคราะห์เฉพาะคำลักษณะนามของคำนามเรียกเครื่องใช้ในครัวเรือน ส่วนปิยาลีเลือกวิเคราะห์เฉพาะคำลักษณะนามของคำนามเรียกสิ่งมีชีวิต ดังนั้นผลการวิเคราะห์จึงมีเนื้อหาที่แตกต่างกัน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ภาษาชาวเขาทุกภาษามีการแบ่งประเภทของคำลักษณะนามออกเป็น 3 ประเภท ตามการใช้ที่ไม่ใช่การชี้คำนาม คือ คำลักษณะนามกลาง คำลักษณะนามเฉพาะ และคำลักษณะนามสำหรับกลุ่มคำนาม นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาจากจำนวนคำลักษณะนามที่ปรากฏร่วมกับคำนามเฉพาะกลุ่มแล้ว ก็พบว่ามีความแตกต่างกัน คือ จำนวนมากที่สุด 33 คำ และน้อยที่สุด 6 คำ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า การมองโลกของผู้พูดภาษาแต่ละภาษามีความละเอียดและซับซ้อนไม่เท่ากัน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ภาษากะเหรี่ยงสะกอ เมื่อน-เฮ้า ล่าหู่ชิ มังคำ อาข่า และลื้อ

การใช้คำลักษณะนามพบว่า อรรถลักษณะที่ผู้พูดภาษาชาวเขานำมาเป็นเกณฑ์ในการจับกลุ่มคำนามตามคำลักษณะนามนั้น อาจสะท้อนให้เห็นโลกทัศน์ของผู้พูดภาษาชาวเขาทั้ง 6 ภาษาได้ด้วย อรรถลักษณะดังกล่าวได้แก่ สีธรรมชาติ วัตถุประสงค์ในการใช้งาน และเงื่อนไขเรื่องลักษณะเฉพาะ เช่น ไม่เคลื่อนย้ายที่ตั้ง กลไก การเคลื่อนไหว เป็นต้น ส่วนคำลักษณะนามบอกกลุ่มของเครื่องใช้ในครัวเรือนนั้น ทุกภาษามีการจับกลุ่มคำนามตามอรรถลักษณะที่คล้ายกัน 3 อรรถลักษณะ ได้แก่ การเป็นคู่ การรวมเป็นกอง และการรวมเป็นชุด นอกจากนี้ เมื่อพิจารณา จากโลกทัศน์ ในการมองสิ่งของเครื่องใช้ในครัวเรือนของผู้พูดภาษาชาวเขา ทั้ง 6 ภาษาปรากฏว่า สามารถแยกกลุ่มผู้พูดภาษาชาวเขาออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่มีความละเอียดในการมองโลก ได้แก่ ภาษากะเหรี่ยงสะกอ และเมื่อนเฮ้า กลุ่มที่มีความละเอียดในการมองโลกปานกลาง ได้แก่ ภาษาล่าหู่ชิ มังคำ และอาข่า กลุ่มที่ไม่มีความละเอียดในการมองโลกเท่าใดนักมีเพียงภาษาเดียวคือ ภาษาลื้อ

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ภาษาชนกลุ่มน้อยทุกภาษามีการจับกลุ่มคำนามตามคำลักษณะนามที่ใช้ โดยมีอรรถลักษณะที่แสดงเงื่อนไขในการจับกลุ่ม ซึ่งมีทั้งความแตกต่างและคล้ายคลึงกันเป็นเกณฑ์ เกณฑ์และเงื่อนไขต่าง ๆ ดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งที่สามารถสะท้อน

ให้เห็นการมองโลกของสิ่งของเครื่องใช้ในครัวเรือนของผู้พูดภาษาชาวเขาทั้ง 6 ภาษาว่า มีทั้งความแตกต่างและคล้ายคลึงเช่นกัน

เมื่อเปรียบเทียบผลการวิจัยของจิราภัสร์และปิยาลักษณ์แล้วจะเห็นว่า ถึงแม้ว่าจะศึกษาคำลักษณนามคนและประเภทกันซึ่งอาจต่างกันด้านเนื้อหาก็ตาม แต่ผลการศึกษาโลกทัศน์ที่ผู้วิจัยทั้งสองเลือกศึกษาจากผู้พูดภาษาชาวเขา 6 เผ่าในประเทศไทยเหมือนกันนั้น ก็นับว่ามีผลทำให้ผลสรุปเรื่องโลกทัศน์ออกมาคล้ายคลึงกัน อย่างไรก็ตามงานวิจัยของจิราภัสร์และปิยาลักษณ์ว่ามีประโยชน์ต่อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มาก เนื่องจากใช้วิธีการวิเคราะห์อรรถลักษณะเพื่อหาโลกทัศน์ที่สะท้อนจากการใช้คำลักษณนามของผู้พูดภาษาเหมือนกัน

จากการสรุปงานวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาโลกทัศน์จากคำลักษณนามในเชิงเปรียบเทียบของนักวิจัยไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้นนั้นจะเห็นได้ว่า ในอดีตนักวิจัยไทยยังไม่ได้นำวิธีการวิเคราะห์อรรถลักษณะมาใช้ในการศึกษาเรื่องโลกทัศน์ของคำลักษณนาม แต่ใช้วิธีการบรรยายและอธิบายการใช้คำลักษณนาม ซึ่งเป็นวิธีการศึกษาแบบพรรณนาข้อมูล พร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบ และผลการศึกษาก็ได้สะท้อนให้เห็นโลกทัศน์บางส่วนของผู้ใช้ภาษาเท่านั้น ไม่ได้แสดงให้เห็นโลกทัศน์ทั้งหมดของผู้ใช้ภาษา ต่อมาในช่วงปี พ.ศ. 2529-2534 ได้มีนักวิจัยไทยหลายคนนำวิธีการวิเคราะห์อรรถลักษณะมาใช้ในการศึกษาโลกทัศน์ที่สะท้อนจากคำลักษณนาม ผลการศึกษาที่ได้ปรากฏว่านักวิจัยทุกคนยอมรับ และมีความเห็นที่คล้ายกันว่า การวิเคราะห์อรรถลักษณะสามารถนำมาศึกษาเรื่องโลกทัศน์ที่สะท้อนจากคำลักษณนามได้อย่างเป็นระบบและชัดเจน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.8 ระบบเสียงในภาษาเวียดนาม

ระบบเสียงในภาษาเวียดนามที่ผู้วิจัยใช้ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นระบบเสียงภาษาเวียดนามสำเนียงฮานอย ซึ่งใช้ตามแนวของ เหงวียน ค็ญ หว่า (Hòa, 1966) และ ทอมสัน (Thompson, 1965) ทั้งนี้ผู้วิจัยนำมาคิดแปลงกับงานของโสภณา ศรีจำปา (2538) ด้วย

1.8.1 เสียงพยัญชนะ

ก. พยัญชนะต้น

พยัญชนะต้นในภาษาเวียดนาม มี 26^{*} รูป 22 หน่วยเสียง ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

* ในตารางมีทั้งหมด 27 รูป แต่ผู้วิจัยนับ 26 รูป เหมือนงานของโสภณา ศรีจำปา (2538) เนื่องจากผู้วิจัยไม่ได้นับอักษร p ด้วย เพราะผู้บอกภาษาอธิบายว่า ส่วนมากคำที่ขึ้นต้นด้วยอักษร p ออกเสียง [p] มักจะเป็นคำที่ืมมาจากภาษาต่างประเทศ ดังนั้นจึงไม่ถือว่า อักษร p เป็นอักษรในภาษาเวียดนาม

ฐานที่เกิดเสียง ประเภทของเสียง		ริมฝีปาก	ริมฝีปาก-ฟัน	ปุ่มเหงือก	เพดานแข็ง	เพดานอ่อน	เส้นเสียง
		กัก เสียด แทรก	ระเบิดเข้า (imploded) ก้อง	b(b)		d(d)	
ไม่ก้อง ไม่มีลม	p(p)			t(t)	c(ch, tr)	k(c, k, g)	
ไม่ก้อง มีลม ก้อง			v(v)	th(th) z(d, gi, r)		ʔ(g, gh)	
ไม่ก้อง			f(ph)	s(x, s)		x (kh)	h (h)

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ฐานที่เกิดเสียง ประเภทของเสียง		ฐานที่เกิดเสียง		ริมฝีปาก	ริมฝีปาก-ฟัน	ปุ่มเหงือก	เพดานแข็ง	เพดานอ่อน	เส้นเสียง
		ริมฝีปาก	ริมฝีปาก-ฟัน	ปุ่มเหงือก	เพดานแข็ง	เพดานอ่อน	เส้นเสียง		
นาสิก	ก้อง	m(๓)				n(n)	ɲ(nh)	ŋ(ng, ngh)	
ข้างลิ้น	ก้อง					l(l)			
ร้าว	ก้อง					r(r*)			
กึ่งสระ	ก้อง	w(u,o)					j(i,y)		

หมายเหตุ ตัวอักษรในวงเล็บหมายถึงตัวอักษรที่เป็นพยัญชนะต้นที่ใช้ในภาษาเวียดนามของภาษาเวียดนาม

* ตัวอักษร r ในงานของเหงวียน คิง หว่า (Hòa, 1966) ออกเสียงว่า [z] แต่ในงานของ ทอมสัน (Thomson, 1965) ออกเสียงได้ทั้ง [z] และ [r] จากการสอบถามข้อมูลจากอาจารย์ Nguyễn Hữu Chính นักภาษาศาสตร์ชาวเวียดนาม ได้ตอบว่า ในปัจจุบันตัวอักษร r สามารถออกเสียงได้ทั้ง [z] และ [r] กล่าวคือ ผู้พูดจะออกเสียง [z] เมื่อเป็นคำภาษาเวียดนามและจะออกเสียง [r] เมื่อเป็นคำยืมจากภาษาคำต่างประเทศ เช่น radiô, steriô เป็นต้น อย่างไรก็ตาม นักภาษาศาสตร์ผู้นี้ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า ผู้พูดภาษาเวียดนามส่วนใหญ่จะออกเสียงคำภาษาเวียดนามที่มีตัวอักษร r ทั้ง [z] และ [r] ซึ่งพวกเขาอมรับกันว่าใช้ได้ทั้งสองเสียงโดยไม่ได้คำนึงถึงความถูกต้อง ถึงแม้จะทราบว่าเป็นเสียง [z] เป็นส่วนใหญ่และ [r] เป็นเสียงรองก็ตาม

อักษรเวียดนามการออกเสียง (IPA)ตัวอย่างคำ

b-	[b]	ba 'สาม'
c-	[k]	cá 'ปลา'
ch-	[c]	chè 'ชา'
d-	[z]	dùng 'ใช้'
d-	[d]	dá 'ก้อนหิน'
g-	[ɣ]	gỗ 'ไม้'
gh-	[ç]	ghi 'บันทึก'
gi-	[z]	gìn 'เก็บรักษา'
h-	[h]	hát 'ร้องเพลง'
k-	[k]	kén 'เลือก'
kh-	[x]	không 'ไม่', 'ไม่มี'
l-	[l]	lá 'ใบไม้'
m-	[m]	manh 'นาง'
n-	[n]	này 'นี้'
ng-	[ŋ]	ngựa 'ม้า'
nggh-	[ŋ]	nghe 'ฟัง'
nh-	[ɲ]	nhà 'บ้าน'
p-	[p]	pin 'ถ่านไฟฉาย'
ph-	[f]	phúc 'บุญ'
qu-	[kw]	quả 'ผล'
r-	[z], [r]	ra [z] 'ออก'
		radiô [r] 'วิทยุ'
s-	[s]	sữa 'นม'
t-	[t]	tôi 'ฉัน'
th-	[th]	thơm 'หอม'

อักษรเวียดนามการออกเสียง (IPA)ตัวอย่างคำ

tr-	[c]	trẻ 'สาว'
v-	[v]	và 'และ'
x-	[s]	xã 'ไกล'

ข. พยัญชนะท้าย

พยัญชนะท้ายในภาษาเวียดนามมี 8 รูป 8 หน่วยเสียง ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ฐานที่เกิดเสียง ประเภทของเสียง		ริมฝีปาก	ปุ่มเหงือก	เพดานแข็ง	เพดานอ่อน
		กัก	ไม่ก้อง ไม่มีลม	p (p)	t (t)
นาสิก	ก้อง	๓ (๓)	n (n)	ɲ (nh)	ŋ (ng)

หมายเหตุ ตัวอักษรในวงเล็บ หมายถึงตัวอักษรที่เป็นพยัญชนะท้ายที่ใช้ในภาษาเขียนของภาษาเวียดนาม

<u>อักษรเวียดนาม</u>	<u>การออกเสียง (IPA)</u>	<u>ตัวอย่างคำ</u>
-m	[m]	tím 'ค้นหา'
-n	[n]	niên 'เทียน'
-ng	[ŋ]	vàng 'ทอง'
	[ŋɪm]*	đúng 'ถูกต้อง', 'ใช่'
-nh	[n]	lính 'ทหาร'
-p	[p]	táp 'ฝึกหัด'
-t	[t]	mét 'เหนือ'
-c	[k]	khác 'แตกต่าง'
	[kʰp]*	học 'เรียน'
-ch	[c]	cách 'การกระทำ', 'วิธี' 'ลักษณะท่าทาง'

1.8.2 เสียงสระ

ก. สระเดี่ยว

สระเดี่ยวในภาษาเวียดนามมี 12 รูป 11 หน่วยเสียง ดังแสดงในตาราง

ต่อไปนี้เป็น

* ปรากฏการณ์นี้เรียกว่า "การออกเสียงรอง" หรือ "ลักษณะรองของการเปล่งเสียง" (double articulation หรือ co-articulation) คือ การออกเสียง 2 เสียงพร้อมกัน การออกเสียง [ŋɪm] และ [kʰp] ออกเสียงคล้ายกันคือ ฮกลั่นส่วนหลังขึ้นสู่เพดานอ่อน เนื่องจาก ทั้ง 2 เสียงมีฐานที่เกิดเสียงเดียวกัน คือเสียง [m] และ [p] มีฐานที่เกิดที่ริมฝีปาก ส่วนเสียง [ŋ] และ [k] มีฐานที่เกิดที่เพดานอ่อน

ลักษณะริมฝีปาก		ปากไม่ห่อ	ปากห่อ	
ระดับของลิ้น ตำแหน่งของลิ้น		หน้า	กลาง	หลัง
		สูง	i: (i, y)	แฉะ (ɪ)
กลาง	สูง	e: (é)	จ : (ɔ̃)	อ : (ò)
	ต่ำ	เ : (e)	Λ : (à)	
ต่ำ	สูง		a (á)	จ : (o)
	ต่ำ		a : (a)	

หมายเหตุ ตัวอักษรในวงเล็บหมายถึงตัวอักษรที่เป็นสระเดี่ยวที่ใช้ในภาษาเขียน
ของภาษาเวียดนาม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อักษรเวียดนามการออกเสียงตัวอย่างคำ

i, y	[i:]	di 'ไป' ky 'แปลกหน้า', 'ผิดแปลก'
ê	[e:]	dê 'แกะ'
e	[ɛ:]	de 'ตั้ง'
ư	[ue:]	tư 'สี่'
ơ	[o:]	sơ 'สี'
â	[ʌ:]	sân 'สนาม'
ă	[a]	nằm 'ห้า'
a	[a:]	ma 'ผี'
u	[u:]	ngu 'งู'
ô	[o:]	cô 'อา'
o	[ɔ:]	ho 'โง'

ข. สระประสม

สระประสมในภาษาเวียดนามมี 9 รูป 3 หน่วยเสียง ทั้งนี้โสภณา ศรีจำปา นำข้อมูลมาจางานของเหงวียน ฟี ฟอง (Phong, 1983: 18-21 อ้างถึงในโสภณา ศรีจำปา 2538: 61) ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตำแหน่งของสัน	หน้า		หลัง
ลักษณะริมฝีปาก การปรากฏ ร่วมกับคำ	ปากไม่ท้อ		ปากท้อ
	+ ท้ายคำ (ไม่มีตัวสะกด)	iอ (ia, ya)	แอ (ปอ)
- ท้ายคำ (มีตัวสะกด)	iอ (ie, ye [*])	แอ (ปอ)	ออ (นอ, นอ)

หมายเหตุ ตัวอักษรในวงเล็บหมายถึงตัวอักษรที่เป็นสระประสมที่ใช้ในภาษาเขียนของ
ภาษาเวียดนาม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

* สระประสม ye และ นอ นำมาเพิ่มเติม โดยนำมาจากงานของโสภณา ศรีจำปา
(2538: 15) ข้อมูลบางส่วนในตารางผู้วิจัยคัดแปลงเล็กน้อยเพื่อให้เข้าใจง่ายขึ้น

อักษรเวียดนามการออกเสียงตัวอย่างคำ

- ia	[iə]	chia 'แบ่ง'
- ya	[iə]	khuya 'เวลาศึก'
- ie -	[iə]	tiếp 'ดำเนินต่อไป'
- ye -	[iə]	yên 'สงบ'
- na	[nə]	na 'ฝน'
- uô -	[nə]	vui 'สวน'
- na	[nə]	na 'ฤดู'
- uô -	[nə]	chui 'หนู'
- uô -	[nə]	xuân 'ฤดูใบไม้ผลิ'

1.8.3 เสียงวรรณยุกต์

วรรณยุกต์ในภาษาเวียดนามมี 5 รูป 8 หน่วยเสียงดังแสดงในตารางต่อไปนี้

วรรณยุกต์	รูป/เครื่องหมาย	ระดับเสียง	เส้นแสดงวรรณยุกต์ (tone stick)
ngang	ไม่มีเครื่องหมาย	กลางหรือสูงระดับ	┌
sắc		สูง - ขึ้น	ˊ
huyền		ต่ำระดับหรือต่ำตก	ˋ

วรรณยุกต์	รูป/เครื่องหมาย	ระดับเสียง	เส้นแสดงวรรณยุกต์ (tone stick)
hỏi	'	ต่ำ - ขึ้น	๙
ngã	~	สูง-ขึ้นและกักที่เส้นเสียง	๙
ngặng	.	ต่ำตกและกักที่เส้นเสียง	๙

วรรณยุกต์การออกเสียงตัวอย่างคำ

ngang

๙

ân 'กิน'

sách / ' /

๙

sách 'หนังสือ'

huyền / ` /

๙

gân 'กัณฑ์'

hỏi / ' /

๙

ở 'วัง'

ngã / ~ /

๙

mỏi 'แต่ละ'

ngặng / . /

๙

chợ 'ตลาด'

1.9 เครื่องหมายและสัญลักษณ์ที่ใช้ในงานวิจัย

เครื่องหมายและสัญลักษณ์ที่ใช้ในงานวิจัยรวมทั้งคำอธิบายประกอบในวิกิพีเดียฉบับนี้
ผู้วิจัยใช้และกำหนดขึ้นดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ลำดับที่	เครื่องหมายและสัญลักษณ์ที่ใช้	คำอธิบาย
1	+	อรรถลักษณะที่มีคุณสมบัติ 1 ค่า แสดงว่าค่าลักษณะนามค่านี้มี อรรถลักษณะนั้น
2	-	อรรถลักษณะที่แสดงความขัดแย้ง มีคุณสมบัติ 1 ค่า แสดงว่าค่า ลักษณะนามค่านี้ไม่มีอรรถลักษณะนั้น
3	+	อรรถลักษณะที่มีคุณสมบัติ 2 ค่า แสดงว่าค่าลักษณะนามค่านี้มีหรือ ไม่มีอรรถลักษณะนั้น
4	[]	แสดงรูปแบบของชุดอรรถลักษณะ อรรถลักษณะต่าง ๆ ทั้งอรรถลักษณะเด่น และอรรถลักษณะย่อยจะอยู่ภายใน เครื่องหมายนี้

ลำดับที่	เครื่องหมายและสัญลักษณ์ที่ใช้	คำอธิบาย
5	()	1. อธิบายความหมายของคำและ ข้อความ 2. กำกับคำภาษาอังกฤษ เพื่อประกอบ คำอธิบายให้ชัดเจน
6	[]*	อรรถลักษณะ 1 อรรถลักษณะ
7	,	ใส่ไว้หลังคำที่แสดงตัวอย่างประกอบ
8	:	ใช้ค้นข้อความใหญ่และข้อความย่อย ที่มีความสัมพันธ์กัน
9	" "	แสดงคำที่ต้องการเน้น หรือเน้นคำสำคัญ
10	‘ ’	อธิบายความหมายของคำที่แปลจากภาษา เวียดนามเป็นภาษาไทย
11	*	กำกับหน้าประโยคและวลีเพื่อแสดงว่า ประโยคและวลีนั้นไม่ถูกไวยากรณ์

* เครื่องหมายนี้ใช้ตามเพ็ชรศิริ วงศ์วิภาณนท์ (2531) ซึ่งเป็นเครื่องหมายที่ใช้อธิบายอรรถลักษณะเด่น ส่วนเครื่องหมาย < > ที่ปรากฏในงานของเพ็ชรศิริเช่นกันเป็นเครื่องหมายที่ใช้อธิบายอรรถลักษณะแบบพรรณนา

ลำดับที่	เครื่องหมายและสัญลักษณ์ที่ใช้	คำอธิบาย
12	_____	แสดงอรรถลักษณะที่เด่นที่สุด
13	=	สิ่งสองสิ่งมีค่าเท่ากัน เช่น $A = B$ หมายความว่า A มีค่าเท่ากับ B
14	>	สิ่งหนึ่งมีค่าหรือมีความสำคัญมากกว่า อีกสิ่งหนึ่ง เช่น $A > B$ หมายความว่า A มีค่ามากกว่า B
15	/	ใช้ค้นค่าสองค่าเพื่ออธิบายว่าค่าสองค่า มีความหมายเหมือนกัน เลือกใช้ค่าใด ค่าหนึ่งก็ได้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.10 ข้อตกลงเบื้องต้น

1.10.1 การวิเคราะห์อรรถลักษณะ* (Componential Analysis)

การวิเคราะห์อรรถลักษณะของคำลักษณะนามในภาษาไทยและภาษาเวียดนามครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ตามแนวของ ลีช (Leech, 1974) ซึ่งเพ็ญศรี วงศ์วิภาณก์ (2531: 319-323) ได้สรุปไว้ว่า

1. ความหมายของคำนำมาแจกเป็นส่วนความหมายย่อยซึ่งเรียกว่าอรรถลักษณะ (semantic feature หรือ semantic component) ได้
2. อรรถลักษณะที่ประกอบขึ้นมาเป็นความหมายของคำแต่ละคำนั้นไม่ใช่ อรรถลักษณะที่พบในคำเพียงคำเดียว แต่เป็นอรรถลักษณะที่ช่วยให้เห็นความสัมพันธ์ของความหมายของคำต่าง ๆ

อรรถลักษณะจำแนกออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. อรรถลักษณะแบบพรรณนา (descriptive feature) หมายถึง การให้อรรถลักษณะที่ประกอบเป็นความหมายของคำ มีคุณสมบัติเป็นคำเดียวในการพรรณนาความหมายของคำเพื่อแสดงว่า คำคำนั้นมีอรรถลักษณะนั้นเป็นส่วนหนึ่งของความหมาย ดังตัวอย่างในแผนภูมิอรรถลักษณะแบบที่ 1 ดังนี้

*นักภาษาศาสตร์บางคน เช่น อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2529: 45) ใช้นิยาม "การวิเคราะห์องค์ประกอบ"

ข้อ	แม่
<มีชีวิตร>	<มีชีวิตร>
<เพศชาย>	<เพศหญิง>
<โตแล้ว>	<โตแล้ว>
<มีลูก>	<มีลูก>
<มนุษย์>	<มนุษย์>
<สัตว์>	<สัตว์>

หน้	สาว
<มีชีวิตร>	<มีชีวิตร>
<เพศชาย>	<เพศหญิง>
<โตแล้ว>	<โตแล้ว>
<ไม่มีลูก>	<ไม่มีลูก>
<มนุษย์>	<มนุษย์>

เด็กชาย	เด็กหญิง
<มีชีวิตร>	<มีชีวิตร>
<เพศชาย>	<เพศหญิง>
<ยังไม่โต>	<ยังไม่โต>
<ไม่มีลูก>	<ไม่มีลูก>
<มนุษย์>	<มนุษย์>

จากตัวอย่างข้างต้นจะเห็นว่า มีอรรถลักษณะร่วมในความหมายของคำเหล่านี้

5 ประการ ดังนี้คือ

1. อรรถลักษณะ <มีชีวิต>

อรรถลักษณะนี้เป็นส่วนหนึ่งของความหมายของคำทุกคำ แสดงว่าคำทั้ง 6 คำข้างต้นนี้มีความหมายถึง สิ่งมีชีวิต ซึ่งทำให้คำเหล่านี้มีความหมายต่างจากคำว่า ดินสอ ปากกา

2. อรรถลักษณะ <มนุษย์>

อรรถลักษณะนี้เป็นอีกอรรถลักษณะหนึ่ง พ่อ และ แม่ แปลกไปจากคำอื่นตรงที่มีความหมายถึง "พ่อแม่สัตว์" ได้ด้วย ดังนั้นจึงมีอรรถลักษณะ <สัตว์> ปรากฏอยู่ด้วย

3. อรรถลักษณะ <เพศชาย> <เพศหญิง>

อรรถลักษณะคู่นี้เป็นอรรถลักษณะที่แยกคำทั้ง 6 คำ ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่ม <เพศชาย> ได้แก่ พ่อ หนู่ม เด็กชาย และ กลุ่ม <เพศหญิง> ได้แก่ แม่ สาว และเด็กหญิง

4. อรรถลักษณะ <โตแล้ว> <ยังไม่โต>

อรรถลักษณะคู่นี้มีลักษณะเหมือนอรรถลักษณะคู่ <เพศชาย> <เพศหญิง> เพราะแยกคำออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่ม <โตแล้ว> ได้แก่ พ่อ แม่ หนู่ม สาว และกลุ่ม <ยังไม่โต> ได้แก่ เด็กชาย และ เด็กหญิง

5. อรรถลักษณะ <มีลูก> <ไม่มีลูก>

อรรถลักษณะคู่นี้ แบ่งกลุ่มคำออกเป็น 2 กลุ่ม เช่นกัน คือ กลุ่ม <ไม่มีลูก> ได้แก่ หนู่ม สาว เด็กหญิง และเด็กชาย และกลุ่ม <มีลูก> ได้แก่ พ่อ และแม่

2. อรรถลักษณะแบบเปรียบเทียบ (contrastive feature) หมายถึง การให้อรรถลักษณะที่ประกอบเป็นความหมายของคำมีคุณสมบัติเป็น 2 ค่า (binary value) คือเป็นค่า + และค่า - เพื่อแสดงว่าคำคำนั้นมีหรือไม่มีอรรถลักษณะนั้น อรรถลักษณะแบบนี้จะมีลักษณะตรงกันข้าม ตัวอย่างเช่น แทนที่จะมีอรรถลักษณะ <มีลูก> และ <ไม่มีลูก> ก็ใช้อรรถลักษณะ 2 ค่าเพียงประการเดียว คือ [+ มีลูก] อรรถลักษณะ <มีลูก> คือ [+ มีลูก] และอรรถลักษณะ <ไม่มีลูก> คือ [- มีลูก] ดังนั้นแทนที่จะใช้อรรถลักษณะเป็นจำนวนมากในการ

พรรณาคความหมายของคำเหมือนนรรดลักษณะแบบพรรณานา นักอรรดศาสตร์จะใช่อรรดลักษณะ
จำนวนน้อยลง ดังตัวอย่างในแผนภูมิอรรดลักษณะแบบที่ 2 ดังนี้

พ่อ

แม่

+ มีชีวิต
+ มนุษย์
+ โตแล้ว
+ มีลูก
+ ชาย

+ มีชีวิต
+ มนุษย์
+ โตแล้ว
+ มีลูก
- ชาย

หนุ่ม

สาว

+ มีชีวิต
+ มนุษย์
+ โตแล้ว
- มีลูก
+ ชาย

+ มีชีวิต
+ มนุษย์
+ โตแล้ว
- มีลูก
- ชาย

เด็กชาย

เด็กหญิง

$$\begin{bmatrix} + \text{ มีชีวิต} \\ + \text{ มนุษย์} \\ - \text{ โคน้ำ} \\ + \text{ ชาย} \end{bmatrix}$$

$$\begin{bmatrix} + \text{ มีชีวิต} \\ + \text{ มนุษย์} \\ - \text{ โคน้ำ} \\ - \text{ ชาย} \end{bmatrix}$$

จะเห็นว่า ในแผนภูมิอรรถลักษณะแบบที่ 2 นี้ทำให้มองเห็นความแตกต่างและความคล้ายคลึงกันทางความหมายของคำทั้ง 6 คำได้ชัดเจนกว่าในแผนภูมิอรรถลักษณะแบบที่ 1 เนื่องจากการใช้อรรถลักษณะสองค่าทำให้บอกความหมายของคำทุก ๆ คำที่ออกมา และแสดงความสัมพันธ์ระหว่างความคล้ายคลึงและความแตกต่างของคำเหล่านี้ได้

3. อรรถลักษณะเด่น (distinctive feature) หมายถึง การให้อรรถลักษณะที่ประกอบเป็นความหมายของคำ มีความหมายโดยนัยเกี่ยวกับอรรถลักษณะอื่นได้ เช่น [+ มนุษย์] ส่อมแสดงว่า [+ มีชีวิต] หรือ [+ มีลูก] ส่อมแสดงว่า [+ โคน้ำ] ดังนั้น อรรถลักษณะ [+ มีชีวิต] และอรรถลักษณะ [+ โคน้ำ] จึงเป็นอรรถลักษณะที่เป็นความหมายโดยนัยของอรรถลักษณะอื่น และถือว่าเป็นอรรถลักษณะซ้ำเติม (redundant feature) จากการปรากฏอยู่ของอรรถลักษณะอื่น ด้วยเหตุนี้เองจึงไม่จำเป็นต้องแสดงอรรถลักษณะทั้งหมดเหมือนในแผนภูมิอรรถลักษณะแบบที่ 2 แต่อาจจะเลือกแสดงเฉพาะอรรถลักษณะเด่นและละอรรถลักษณะซ้ำเติมเอาไว้ ดังตัวอย่างในแผนภูมิอรรถลักษณะแบบที่ 3 ดังนี้

พ่อ

แม่

$$\begin{bmatrix} + \text{ มนุษย์} \\ + \text{ มีลูก} \\ + \text{ ช่าง} \end{bmatrix}$$

$$\begin{bmatrix} + \text{ มนุษย์} \\ + \text{ มีลูก} \\ - \text{ ช่าง} \end{bmatrix}$$

ผู้ชาย

ผู้หญิง

$$\begin{bmatrix} + \text{ มนุษย์} \\ + \text{ มีลูก} \\ + \text{ ช่าง} \end{bmatrix}$$

$$\begin{bmatrix} + \text{ มนุษย์} \\ + \text{ มีลูก} \\ - \text{ ช่าง} \end{bmatrix}$$

เด็กชาย

เด็กหญิง

$$\begin{bmatrix} + \text{ มนุษย์} \\ - \text{ มีลูก} \\ + \text{ ช่าง} \end{bmatrix}$$

$$\begin{bmatrix} + \text{ มนุษย์} \\ - \text{ มีลูก} \\ - \text{ ช่าง} \end{bmatrix}$$

เมื่อเปรียบเทียบแผนภูมิอรรถลักษณะทั้ง 3 ประเภท จะเห็นได้ว่า แผนภูมิอรรถลักษณะประเภทที่ 1 ที่แสดงอรรถลักษณะแบบพรรณนา แสดงให้เห็นความคล้ายคลึงและความแตกต่างของความหมายของคำได้ชัดแจ้ง แผนภูมิอรรถลักษณะประเภทที่ 2 ที่แสดงอรรถลักษณะแบบขัดแย้ง ทำ

ให้เห็นความคล้ายคลึงและความแตกต่างได้ง่ายและชัดเจนขึ้น ส่วนแผนภูมิอรรถลักษณะที่ 3 ที่แสดงเฉพาะอรรถลักษณะเด่นเท่านั้น ทำให้มองเห็นความแตกต่างและความคล้ายคลึงกันของความหมายของคำได้ชัดเจนยิ่งขึ้นไปอีก

ดังนั้นในการวิเคราะห์อรรถลักษณะของคำลักษณะนามในภาษาไทยและภาษาเวียดนามในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยจึงเลือกใช้อรรถลักษณะเด่นในการวิเคราะห์อรรถลักษณะของคำลักษณะนาม เนื่องจากอรรถลักษณะเด่นทำให้มองเห็นความแตกต่างและความคล้ายคลึงกันของความหมายของคำได้ชัดเจนกว่าอรรถลักษณะประเภทอื่น

นอกจากนี้ การวิเคราะห์อรรถลักษณะดังที่ได้กล่าวมาข้างต้นนั้น ยังช่วยอธิบายความสัมพันธ์ทางความหมายดังต่อไปนี้ได้เป็นอย่างดี ได้แก่

1. การเป็นคำห้องความหมาย

คำห้องความหมาย หมายถึง คำที่มีรูปต่างกัน แต่มีอรรถลักษณะชุดเดียวกันนอกเป็นส่วนที่แสดงความแตกต่างปลีกย่อยซึ่งเป็นส่วนที่เติมเข้าไป ดังตัวอย่างอรรถลักษณะ หิว และ สิวระ อรรถลักษณะ หิว และ สิวระ มีความต่างกันเพราะ หิว เป็นภาษาไม่เป็นทางการ [- ท่างการ] ส่วน สิวระ เป็นภาษาทางการ [+ ท่างการ]

หิว

สิวระ

+ อวิธาะ	+ อวิธาะ
+ สูงสุด	+ สูงสุด
- ท่างการ	+ ท่างการ

2. คำอ้างอิงความหมาย

อรรถลักษณะสามารถอธิบายคำอ้างอิงความหมายได้ว่าคำอ้างอิงความหมายเป็นคำที่มีอรรถลักษณะอื่นเหมือนกันหมด แต่มีความต่างกันเพียงอรรถลักษณะเดียว เช่น คำว่า พ่อ และ แม่ ซึ่งอ้างอิงกันเพราะอรรถลักษณะ [+ ชาย] เท่านั้น

พ่อ

แม่

$\begin{bmatrix} + & \text{มนุษย์} \\ + & \text{มีลูก} \\ + & \text{ชาย} \end{bmatrix}$	$\begin{bmatrix} + & \text{มนุษย์} \\ + & \text{มีลูก} \\ - & \text{ชาย} \end{bmatrix}$
---	---

3. คำหลายหน้าที่

คำหลายหน้าที่ หมายถึง คำที่มีอรรถลักษณะที่แสดงความหมายเหมือนกัน แต่มีลักษณะทางวากอสัมพันธ์ซึ่งบอกหน้าที่ทางไวยากรณ์ต่างกัน เช่น คำว่า ศรัทธา ในประโยคที่ว่า

ก. เขาศรัทธาในตัวเธอมาก

ข. เขาไม่มีศรัทธาในศาสนาไหนเลย

ศัพท์ฯ (ก)

ศัพท์ฯ (ข)

+ กวีธา	+ นาม
+ ปฏิกวีธา	+ ปฏิกวีธา
+ มโนกรรม	+ มโนกรรม
+ ด้านดี	+ ด้านดี
+ อัคราสูง	+ อัคราสูง

จากตัวอย่างจะเห็นว่า ศัพท์ฯ ในข้อ ก. กำหนัที่เป็นคำกวีธา ส่วนข้อ ข. กำหนัที่เป็นคำนาม

4. คำจำกลุ่มและคำลูกกลุ่ม

คำลูกกลุ่มและคำจำกลุ่มมีความแตกต่างกันเพราะคำลูกกลุ่มมีอรรถลักษณะมากกว่า คำจำกลุ่ม อรรถลักษณะที่เพิ่มมานั้นจะบอกลักษณะเฉพาะของคำลูกกลุ่มแต่ละคำ เช่น คำจำกลุ่ม เครื่องครัว และคำลูกกลุ่ม มีด ทัพพี ตะหลิว

คำจำกลุ่ม : เครื่องครัว

+ เครื่องใช้
+ ในครัว

คำอุกกลุ่ม = มีด กัซซี ตะหลิว

มีด

กัซซี

ตะหลิว

+ เครื่องใช้	+ เครื่องใช้	+ เครื่องใช้
+ ใบครัว	+ ใบครัว	+ ใบครัว
+ ปรุงอาหาร	+ ปรุงอาหาร	+ ปรุงอาหาร
+ มีคม	- มีคม	- มีคม
	- แบน	+ แบน

5. คำเกิดคู่กัน

คำเกิดคู่กัน หมายถึง คำที่มีเงื่อนไขในภาษาบังคับให้มอรรถลักษณะบางประการเหมือนกันแม้ว่าอรรถลักษณะอื่นและวากยสัมพันธ์ลักษณะจะต่างกัน เช่น คำนาม เชือก และกระดาษ และ คำลักษณนาม เส้น

เชือก

เส้น

+ นาม	+ ลักษณนาม
+ ทรงใช้	+ สาว
- เชื้อน	+ เล็ก
+ สาว	
+ เล็ก	

กระดาษ

เส้น

+ นาม	+ ลักษณะนาม
+ ของใช้	+ ฮาว
+ เรือน	+ เล็ก
+ บน	
+ บาง	

6. คำขัดกัน

คำขัดกัน หมายถึง คำที่มีอรรถลักษณะตรงข้ามกัน และทำให้เกิดความขัดแย้งกันทางความหมาย เช่นคำว่า ทารก กับ ชรา

ทารก

ชรา

+ นาม	+ คุณศัพท์
- แก่	+ แก่

มีข้อน่าสังเกตว่า คำขัดกัน และคำแย้งความหมาย (ในข้อ 2) มีอรรถลักษณะที่ทำให้เกิดการขัดกันทางความหมายเหมือนกัน แต่ต่างกันตรงที่ว่า คำแย้งความหมายมีอรรถลักษณะอื่นเหมือนกันหมด มีอรรถลักษณะที่ต่างกันเพียงอรรถลักษณะเดียว ในขณะที่คำขัดกันไม่มีอรรถลักษณะที่เหมือนกันเลย มีเฉพาะอรรถลักษณะที่ตรงข้ามกันหรือต่างกันเท่านั้น

จะเห็นได้ว่าการอธิบายความสัมพันธ์ทางความหมายด้วยการวิเคราะห์อรรถลักษณะนั้น ช่วยให้เราสามารถนำสิ่งที่ไม่มีความหมาย มาศึกษาเพื่อหาความเข้าใจ และ ให้คำอธิบายเกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางความหมายในภาษาได้อย่างเป็นระบบ

1.10.2 การจำแนกประเภทอรรถลักษณะ

การจำแนกประเภทอรรถลักษณะของคำลักษณะนามในภาษาไทยและภาษา เวียดนามผู้วิจัยใช้ตามแนวของ อัลลัน (Allan, 1977: 285-311) และ ไซ (T'sou, 1973 อ้างถึงใน Goral, 1978: 38)

อัลลัน แบ่งประเภทอรรถลักษณะของคำลักษณะนามออกเป็น 7 ประเภท อรรถลักษณะดังกล่าวสามารถนำไปใช้ในการวิเคราะห์อรรถลักษณะของคำลักษณะนามในภาษาที่มี คำลักษณะนามได้ เนื่องจากอัลลันได้สำรวจภาษาที่มีคำลักษณะนามมากกว่า 50 ภาษา ในนั้นมี ภาษาไทยและภาษาเวียดนามด้วย และเขาเชื่อมั่นว่าการตรวจสอบและการสังเกตลักษณะ เฉพาะของภาษาที่มีคำลักษณะนามในผลงานของเขามีความเป็นสากล ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้ เลือกใช้แนวทางการจำแนกประเภทอรรถลักษณะของคำลักษณะนามตามแนวของอัลลัน อรรถลักษณะ ของคำลักษณะนามที่อัลลันจำแนกมีดังต่อไปนี้

1. อรรถลักษณะที่แสดงลักษณะของวัตถุหรือสิ่งต่าง ๆ (material) เป็นอรรถลักษณะที่แสดงถึงลักษณะหรือส่วนประกอบสำคัญของสิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่ในโลก ซึ่งแบ่ง ออกเป็น 3 ประเภทคือ

1.1 ความเป็นสิ่งมีชีวิต (animacy) ภาษาทุกภาษาในโลก ส่วนมากมีอรรถลักษณะนี้ เพื่อใช้แบ่งแยะระหว่างความเป็นสิ่งมีชีวิตและความเป็นสิ่งไม่มีชีวิต (inanimacy) อย่างไรก็ตามยังมีภาษาบางภาษา เช่น นูตกา, โตจิเบเว, ฮูคาเทค เป็นต้น มีคำลักษณะนามเพียงคำเดียวที่ใช้กับสิ่งมีชีวิตทั้งหมด แต่ในบางภาษา เช่น โอเรียนตัล และ อเมรินเดียนบางภาษามนุษย์ถูกจำแนกหมวดหมู่แยกออกจากสัตว์ นอกจากนั้นยังมีบางภาษาที่มี ลักษณะเด่นและให้ความสำคัญกับคำลักษณะนามที่ใช้กับมนุษย์ เช่น ภาษาโอเชียนิคมีคำลักษณะนาม

แยกใช้ระหว่างมนุษย์เพศชายและเพศหญิง ในขณะที่ภาษาเวียดนามมีคำลักษณนามที่ใช้กับเด็ก เพื่อแยกจากผู้ใหญ่ อย่างไรก็ตามยังมีบางภาษาที่ให้ความสำคัญกับคำลักษณนามที่ใช้กับสัตว์ เช่น ภาษาออสเตรเลียน มีสัตว์บางชนิดใช้คำลักษณนามร่วมกับมนุษย์เพศชายและเพศหญิง ในภาษา กิวิวินา บางครั้งผู้หญิงก็ถูกจำแนกหมวดหมู่ร่วมกับผู้ชาย บางครั้งก็รวมกับสัตว์ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ภาษากิวิวินาให้ความสำคัญกับสัตว์เท่ากับมนุษย์ผู้หญิง การจำแนกหมวดหมู่ของสัตว์ในบางภาษามี ลักษณะเด่นที่แตกต่างจากภาษาอื่น เช่น ภาษาชุกาเทค จัดให้สัตว์บางชนิด เช่น สุนัข, ม้า และ วัว อยู่ในหมวดหมู่ของสิ่งมีชีวิต แต่สัตว์บางชนิด เช่น มด, แมลงปีกแข็ง และ แมงมุม อยู่ในหมวดหมู่ของสิ่งไม่มีชีวิต

1.2 ความเป็นนามธรรมและคำนามที่มาจากคำกริยา (abstract and verbal nouns) ลักษณะดังกล่าวนี้ใช้ในการจำแนกหมวดหมู่ของสิ่งต่าง ๆ โดยเฉพาะ สิ่งไม่มีชีวิต แต่ภาษาที่มีคำนามประเภทนี้มีจำนวนค่อนข้างน้อย เช่น ภาษาบัลติ และภาษา เวียดนาม จะแยกคำนามทั้ง 2 ประเภทนี้ออกจากกัน แต่บางภาษา เช่น ภาษาไทย ไม่มีกร จำแนกคำนามประเภทนี้ คำลักษณนามที่แสดงการกระทำในภาษา Tzeltal เป็นจำนวนมาก จัดรวมอยู่ในหมวดหมู่ย่อยของคำนามประเภทดังกล่าว เช่น การทิ่มแทงด้วยวัตถุ (actions of stabbing with pointed object), การกระพริบ (actions of blinking) และ การปลูกพืช (actions of planting (with stick)) เป็นต้น แต่คำลักษณนามประเภทนี้ ไม่อยู่ในขอบเขตที่อัลลินศึกษา เนื่องจากเป็นคำลักษณนามที่แสดงการกระทำหรือลักษณนามที่ แสดงสภาพชั่วคราว (temporary state classifiers) นอกจากนี้คำลักษณนามประเภท ดังกล่าว ไม่ได้ทำหน้าที่ในการจำแนกหมวดหมู่ของสิ่งของตามที่คำนามนั้นอ้างอิงถึง แต่ทำหน้าที่ จำแนกปรากฏการณ์ เช่น ตัวอย่างคำลักษณนามที่แสดงการทิ่มแทงด้วยวัตถุ ซึ่งปรากฏในภาษา อังกฤษว่า The voluptuous nurse gave me two jabs in the arm with a needle. 'พยาบาลสาวสวยมีเสน่ห์ฉีดยาฉันสองจิก' จากตัวอย่างดังกล่าวนี้จะเห็นได้ว่า คำลักษณนามที่ แสดงการกระทำด้วยการทิ่มแทงวัตถุคือ "two jabs" (jabs ทำหน้าที่เป็นทั้งคำนามและคำ ลักษณนาม) และสิ่งที่ถูกกระทำคือ "the arm"

1.3 ความเป็นสิ่งไม่มีชีวิต (inanimacy) อรรถลักษณะนี้เป็น อรรถลักษณะที่ครอบคลุมคำลักษณะนามเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะคำลักษณะนามที่ใช้กับพืชหรือต้นไม้ และวัตถุที่ทำจากไม้ รวมทั้งเรือดำน้ำ

2. อรรถลักษณะที่แสดงรูปร่าง (shape) แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ รูปร่างแบบมีมิติ* และรูปร่างแบบไม่มีมิติ

2.1 รูปร่างแบบมีมิติ (dimensional categories) มี 3 ชนิด ได้แก่

2.1.1 รูปร่างยาว หรือทรง 1 มิติ (long or salient one-dimensional subcategory) ลักษณะของวัตถุ 1 มิติ คือสิ่งที่ตั้งตรงหรือตั้งฉากกับพื้นดิน โดยส่วนมากจะเกี่ยวข้องกับสิ่งที่มีความยาวเหมือนเชือกซึ่งมีความเด่นคือมีรูปร่างยาว และมีความยืดหยุ่น นอกจากนี้ยังรวมถึงต้นไม้และสิ่งที่ทำจากไม้ซึ่งมีรูปร่างยาวแต่มีความแข็ง

2.1.2 รูปร่างแบนหรือทรง 2 มิติ (flat or two-dimensional subcategory) ลักษณะของวัตถุ 2 มิติ คือ สิ่งที่มีความแบนและมีลักษณะเหมือนผ้าหรือสิ่งทอ ซึ่งถือว่ามีมีความยืดหยุ่น นอกจากนี้ยังรวมถึงสิ่งที่มีลักษณะเหมือนแผ่นกระดาษ ซึ่งมีรูปร่างแบนแต่มีความแข็ง

2.1.3 รูปร่างกลมหรือทรง 3 มิติ (rounded or three-dimensional subcategory) ลักษณะของวัตถุ 3 มิติ คือ สิ่งที่มีรูปร่างหลายด้านหรือหลายหน้า (polyhedral) โดยส่วนมากจะเกี่ยวข้องกับสิ่งที่มีความกลมเหมือนผลไม้ บางครั้ง

*คำว่า "มิติ" เป็นคำศัพท์ที่แสดงการวิเคราะห์รูปร่างในวิชาเรขาคณิตและวิทยาศาสตร์ รูปร่างแบบมีมิติคือ รูปร่างที่มีมุม ขาน ความยาว ความกว้างแน่นอนและชัดเจน ส่วนรูปร่างแบบไม่มีมิติจะไม่มีมุม ขาน ความยาว ความกว้างแน่นอนและชัดเจน

อาจจะรวมกับอรรถลักษณะที่แสดงขนาด (size) โดยเฉพาะสิ่งที่มีลักษณะเหมือนเมล็ด ซึ่งมีขนาดเล็ก และมีรูปทรง 3 มิติ ส่วนสิ่งที่มีขนาดค่อนข้างใหญ่และเกะกะจะพบเพียงส่วนน้อย นอกจากนั้นยังอาจจะรวมกับอรรถลักษณะที่แสดงความคงตัวของวัตถุได้ด้วย เช่น ภาษาอุโรค มีคำลักษณะนามที่ใช้กับสิ่งที่มีรูปทรงกลม หรือทรง 3 มิติ และแสดงความคงตัวต่างกัน 2 คำ คือ คำลักษณะนาม - ek' woʔn ใช้กับสิ่งที่มีรูปทรงกลม สดหย่อน และขนาดใหญ่ และคำลักษณะนาม - oh ใช้กับสิ่งที่มีรูปทรงกลม แข็ง และขนาดเล็ก

2.2 รูปทรงแบบไม่มีมิติ (non-dimensional categories)

มี 3 ชนิด ได้แก่

2.2.1 รูปทรงที่มีลักษณะภายนอกโค้งเป็นลักษณะเด่น

(prominent curved exterior subcategory) อรรถลักษณะชนิดนี้มีส่วนเกี่ยวข้องกับสิ่งที่มีลักษณะเด่นเป็นเส้นโค้ง เช่น เน้นเขา, ปุ่ม, โศก, กอง, เขาสัตว์, ขี้ตรง, สิ่งที่มีลักษณะเหมือนสนุ, สิ่งที่เป็นท่อนลอย ฯลฯ สิ่งที่มีลักษณะเด่นแบบนี้พบในภาษาชุกาเทค, นาวาโฮ, ไปรโต-บันดู, ไทย เป็นต้น

2.2.2 รูปทรงที่มีลักษณะภายในกลวง (hollow subcategory)

เป็นอรรถลักษณะที่ประยุกต์ใช้กับคำลักษณะนามที่ใช้กับสิ่งที่มีลักษณะภายในกลวง และวัตถุที่มีลักษณะเหมือนเรือ เช่น ภาษาอุโรค นอกจากนั้นยังรวมไปถึงคำลักษณะนามที่ใช้กับขวด, กลอง, ภาชนะที่ทำด้วยดินเผา, ด้งขนาดใหญ่ (โดยเฉพาะถังใส่เหล้าองุ่นหรือน้ำมัน) และกระบอกไม้ไผ่

2.2.3 รูปทรงที่มีลักษณะเป็นวงแหวน (annular subcategory)

เป็นอรรถลักษณะของคำลักษณะนามที่ใช้กับสิ่งที่มีลักษณะเป็นวงแหวน สามารถใช้กับแหวน นางมาลัย และเสื้อผ้าอาภรณ์ที่พันเป็นวงรอบหรือห่อหุ้มร่างกาย

3. อรรถลักษณะที่แสดงความคงตัวของวัตถุ (consistency) หมายถึง

อรรถลักษณะที่แสดงให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงของวัตถุหรือการที่วัตถุถูกดัดแปลง ทั้งนี้การที่วัตถุจะถูกดัดแปลงได้ง่ายหรือยากเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับความคงตัวของวัตถุ แบ่งออกเป็น 3 ประเภทได้แก่

3.1 วัตถุที่มีความยืดหยุ่นสามารถยืดหรือหดตัวได้ (flexible) ได้แก่ สิ่งที่มีลักษณะเหมือนเชือก และเหมือนผ้า ซึ่งสามารถดัดให้โค้ง งอ หรือพับได้

3.2 วัตถุที่มีความแข็ง (hard, rigid) ได้แก่ สิ่งที่มีลักษณะเป็นแท่งเหมือนไม้ เหมือนแผ่นกระดาษ หรือสิ่งที่แข็งเหมือนหิน ฯลฯ ไม่สามารถดัดให้โค้ง งอ หรือพับได้

3.3 วัตถุที่มีลักษณะไม่แน่นอน ไม่ชัดเจน สามารถเปลี่ยนแปลงตามภาวะรองรับ ได้แก่ สิ่งที่มีลักษณะเหมือนโคลน สิ่งที่มีลักษณะเป็นของเหลว สิ่งที่ยืดหยุ่นเป็นเม็ดเล็ก ๆ เป็นต้น

4. อรรถลักษณะที่แสดงขนาด (size) แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

4.1 สิ่งที่มีขนาดใหญ่

4.2 สิ่งที่มีขนาดเล็ก ในบางภาษา เช่น ภาษาออสเตรเลียนบางภาษามีคำ

ลักษณะนามที่ใช้กับสัตว์ใหญ่และสัตว์เล็กต่างกัน

อรรถลักษณะทั้ง 2 ประเภทนั้นนอกจากจะบอกขนาดจริง ๆ ของวัตถุแล้ว ในบางครั้งยังมีความหมายแฝงว่าสิ่งหนึ่งใหญ่ และมีความสำคัญมากกว่าอีกสิ่งหนึ่ง ในขณะที่อีกสิ่งหนึ่งมีขนาดเล็กและคำคือสูงกว่าหรือเป็นของชั้นต่ำ

5. อรรถลักษณะที่แสดงสถานที่ (location) อรรถลักษณะนี้ไม่ใช่ลักษณะเด่นของวัตถุ แต่เป็นสิ่งที่ถูกจำแนกหมวดหมู่ เพื่อให้สอดคล้องกับความหมายของคำลักษณะนามที่ใช้บอกสถานที่ เช่น แถว, แห่ง, ที่, บริเวณ เป็นต้น ภาษาแต่ละภาษามีคำลักษณะนามที่ใช้บอกสถานที่แตกต่างกัน คือ ภาษาบับคูมีคำลักษณะนามบอกสถานที่ 2 ชนิด คือ คำลักษณะนามบอกสถานที่ซึ่งมีที่มาแต่เดิม และคำลักษณะนามบอกสถานที่ที่ไม่แน่นอน หรือบางภาษา เช่น ภาษาฮุกาเทค, กิวิวินา, ซุม่า, ไทย,

นุง และเวียดนาม มีคำลักษณนามที่ใช้กับที่ดินแปลงเล็ก ในขณะที่ภาษาโอเวียดคัลมีคำลักษณนามที่ใช้ในการแบ่งแยกประเทศ, ส่วน, กุ้งนา, หมูบ้าน เป็นต้น

6. อรรถลักษณะที่แสดงการจัดลักษณะหรือรูปแบบของวัตถุ (arrangement) แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

6.1 การจัดรูปทรงให้เป็นพับ จับ หรือม้วน ลักษณะพับหรือม้วนของวัตถุไม่ใช่ลักษณะประจำตัวของวัตถุนั้น แต่เป็นลักษณะของรูปแบบที่ถูกจัดหรือทำขึ้น

6.2 การจัดรูปแบบตามตำแหน่งและสถานที่ เช่น แถว และแนว ตัวอย่างในบางภาษา เช่น ภาษาไทยมีคำลักษณนามที่ใช้กับสิ่งที่อยู่ในแถว

6.3 การจัดรูปแบบตามการรวมกลุ่มของวัตถุที่มีจำนวนมากตามชนิดและปริมาณของวัตถุ เช่น กอง, หมู, ผุง, และ ซ้อ

7. อรรถลักษณะที่แสดงปริมาณ (quantity) ได้แก่ คำ เช่น ข้าวกำมือหนึ่ง, ตะกร้า เช่น ลูกไก่ตะกร้าหนึ่ง รวมทั้งเลขหลักต่าง ๆ เช่น สิบ ร้อย พัน โทล นอกจากนั้น อรรถลักษณะชนิดนี้ยังสามารถปรากฏร่วมกับคำที่บอกมาตราหน่วยวัดของรูปทรงมีมิติ, ปริมาตร, น้ำหนัก และเวลาด้วย

จากการจำแนกประเภทอรรถลักษณะของคำลักษณนามทั้งหมดนี้ อัลตันได้แสดงให้เห็นว่าอรรถลักษณะ 4 ประเภทแรก คือ อรรถลักษณะที่แสดงลักษณะของวัตถุหรือสิ่งต่าง ๆ อรรถลักษณะที่แสดงรูปทรง อรรถลักษณะที่แสดงความคงตัวของวัตถุ และอรรถลักษณะที่แสดงขนาดถือว่าเป็นอรรถลักษณะที่อ้างถึงลักษณะเด่นประจำตัวของสิ่งนั้น ส่วนอรรถลักษณะที่แสดงสถานที่และอรรถลักษณะที่แสดงการจัดลักษณะหรือรูปแบบของวัตถุ และอรรถลักษณะที่แสดงปริมาณไม่ถือว่าเป็นอรรถลักษณะที่อ้างถึงลักษณะเด่นประจำตัวของสิ่งต่าง ๆ แต่เป็นลักษณะที่เกิดขึ้นมาภายหลัง และไม่ได้เป็น

อรรถลักษณะที่มีเฉพาะในภาษาที่มีคำลักษณนามใช้เท่านั้น แต่เป็นลักษณะที่มีได้ทั่วไป กล่าวคือ ภาษาที่ไม่มีคำลักษณนามก็มีอรรถลักษณะประเภทนี้ได้เช่นกัน

ดังนั้นในการวิเคราะห์อรรถลักษณะของคำลักษณนามในภาษาไทยและภาษาเวียดนาม ผู้วิจัยจะใช้อรรถลักษณะเพียง 4 ประเภทแรก คือ อรรถลักษณะที่แสดงลักษณะของวัตถุหรือสิ่งต่าง ๆ (ยกเว้นข้อ 1.2 ความเป็นนามธรรมและคำนามที่มาจากคำกริยา) อรรถลักษณะที่แสดงรูปร่าง อรรถลักษณะที่แสดงความคงตัวของวัตถุ (ยกเว้นข้อ 3.3 วัตถุที่มีลักษณะไม่แน่นอน ไม่ชัดเจน) และอรรถลักษณะที่แสดงขนาด เนื่องจากอรรถลักษณะดังกล่าวถือว่าเป็นลักษณะเด่นประจำตัวของ วัตถุหรือสิ่งนั้น ๆ ซึ่งเป็นลักษณะของคำลักษณนามที่ที่ใช้กับคำนามที่เป็นคนเดี่ยว สิ่งเดี่ยว ขึ้น เดี่ยว เป็นต้น ไม่ได้รวมอยู่เป็นกลุ่ม หรือมีหลายคน หลายสิ่ง หลายชิ้น ตามที่ผู้วิจัยได้กำหนด ขอบเขตของการวิจัยเอาไว้ว่า จะศึกษาเฉพาะคำลักษณนามแท้ และที่สำคัญคือคำลักษณนามแท้ จะมีเฉพาะในภาษาที่มีคำลักษณนามใช้เท่านั้น เช่น ภาษาไทยและภาษาเวียดนาม แต่จะไม่ ปรากฏในภาษาที่ไม่มีคำลักษณนามใช้ เช่น ภาษาอังกฤษ เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม ในการจำแนกประเภทอรรถลักษณะของคำลักษณนามในภาษาไทยและ ภาษาเวียดนามครั้งนี้ ผู้วิจัยยังได้นำแนวทางของ โช มาจำแนกเพิ่มเติม โดยเฉพาะในส่วน ที่งานของฮัลตัน ไม่ได้กล่าวถึง เช่น อรรถลักษณะที่ใช้แทนที่เกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรม เป็นต้น ซึ่งจะมีความสอดคล้องเมื่อนำไปวิเคราะห์โลกทัศน์ของผู้พูดภาษาไทยและภาษาเวียดนามที่สะท้อน จากการใช้คำลักษณนามด้วย ทั้งนี้จะเลือกมาเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยเท่านั้น

โช ได้จำแนกอรรถลักษณะของคำลักษณนามไว้ดังนี้

1. รูปร่างเรขาคณิต (Geometric shape/form) จำแนกเป็น 4 ชนิดคือ
 - 1.1 วงกลม (spherical, round)
 - 1.2 ยาวเป็นเส้นตรง (long, slender, cylindrical)

1.3 พื้นผิวแบนราบ มีความหนาหรือไม่มีก็ได้ (possessing flat surface with or without thickness)

1.4 แนวนอน / ตั้งฉากกับเส้นตรง (horizontal (vs. vertical) orientation)

2. คุณลักษณะตามธรรมชาติ (Natural attributes) จำนวนเป็น 6 ชนิด คือ

2.1 ชีวประจำถิ่น (Fauna)

2.2 พืชประจำถิ่น (flora)

2.3 ต้นไม้ (arborial)

2.4 วัตถุส่วนหัว (head)

2.5 วัตถุส่วนท้าย (tail)

2.6 สิ่งที่อยู่อาศัยในทะเล / อยู่บนพื้นดิน (marine (vs. land based))

3. คุณลักษณะตามคุณสมบัติ (Qualitative attributes) จำนวนได้ 4 ชนิดคือ

3.1 ไม่มีลักษณะหรือแข็ง (rigidity)

3.2 ขนาด / ความหนา (size / bulk)

3.3 คุณสมบัติเด่น (meritorious)

3.4 เคลื่อนที่ได้ / เคลื่อนที่ไม่ได้ (mobile / stationary)

4. คุณลักษณะทางสังคม (Social attributes) จำนวนได้ 3 ชนิดคือ

4.1 ความสุภาพ (politeness)

4.2 สถานภาพทางสังคม (social status)

4.3 เพศ (ชาย / หญิง) (sex (male / female))

5. คุณลักษณะทางวัฒนธรรม (Cultural attributes) จำนวนได้ 4 ชนิด คือ

5.1 วรรณคดี (literary / written records)

5.2 การทำอาหาร (culinary)

5.3 เครื่องแต่งกาย (clothing)

5.4 เครื่องมือ (instrumental)

6. คุณลักษณะการรวมกลุ่ม (Congregational attributes) จำนวนได้ 3 ชนิดคือ

6.1 การรวมเป็นคู่ (duality)

6.2 การรวมเป็นกลุ่ม (วัตถุไม่เหมือนกัน) (set (non-uniform objects))

6.3 การรวมเป็นกลุ่ม (วัตถุเหมือนกัน) (set (uniform objects))

7. คุณลักษณะของสิ่งที่มีมาแต่กำเนิด (Inherent attributes)

7.1 สิ่งมีชีวิต (animate)

7.2 มนุษย์ / สัตว์ (human / animal)

การจำแนกประเภทอรรถลักษณะของคำลักษณนามของไทย ดังกล่าวข้างต้นนี้ จะเห็นได้ว่ามีทั้งอรรถลักษณะที่เหมือนและต่างจากงานของอินเดีย ดังจะแสดงความแตกต่างโดยใช้ตารางเปรียบเทียบเฉพาะอรรถลักษณะที่จะใช้ในการวิเคราะห์ลักษณนามที่เท่านั้น ส่วนข้อที่ไม่เกี่ยวข้อง เช่น ข้อ 6 ลักษณะการรวมกลุ่ม ซึ่งจัดเป็นอรรถลักษณะของคำลักษณนามไม่ที่รวมทั้งส่วนอื่น ๆ ที่ผู้วิจัยไม่ใช้ในการวิเคราะห์ ผู้วิจัยจะไม่นำมาเปรียบเทียบ

ตารางที่ 1 : การเปรียบเทียบการจำแนกประเภทวรรคลักษณะของคำลักษณะนามของ

อิลัน และ โย

อิลัน	โย
<p>1. ลักษณะของวัตถุหรือสิ่งต่าง ๆ</p> <p>1.1 ความเป็นสิ่งมีชีวิต (รวมมนุษย์ + สัตว์อยู่ในสิ่งมีชีวิต)</p> <p>1.2 ความเป็นสิ่งไม่มีชีวิต</p> <p>2. รูปทรง</p> <p>2.1 มีมิติ</p> <p>2.1.1 รูปทรงยาวหรือทรง 1 มิติ</p> <p>2.1.2 รูปทรงแบนหรือทรง 2 มิติ</p> <p>2.1.3 รูปทรงกลมหรือทรง 3 มิติ</p> <p>2.2 ไม่มีมิติ</p> <p>2.2.1 ภาชนะอกโค้ง</p> <p>2.2.2 ภาชนะในกลาง</p> <p>2.2.3 วงแหวน</p> <p>3. ความคงตัวของวัตถุ</p> <p>3.1 ความยืดหยุ่น</p> <p>3.2 ความแข็ง</p> <p>-</p>	<p>1. คุณสมบัติของสิ่งที่มีมาแต่กำเนิด</p> <p>1.1 สิ่งมีชีวิต</p> <p>1.2 มนุษย์ / สัตว์ (แยกออกจากสิ่งมีชีวิตทั่วไป)</p> <p>2. รูปทรงเรขาคณิต (ไม่แบ่งรูปทรงมีมิติ + ไม่มีมิติ)</p> <p>2.1 ยาวเป็นเส้นตรง</p> <p>2.2 พื้นผิวแบนราบ มีความหนาหรือไม่มีก็ได้</p> <p>2.3 วงกลม</p> <p>-</p> <p>-</p> <p>-</p> <p>-</p> <p>3. คุณสมบัติตามคุณสมบัติ</p> <p>3.1 ไม่ยืดหยุ่นหรือแข็ง</p> <p>3.2 คุณสมบัติเด่น</p> <p>3.3 เคลื่อนที่ได้ / เคลื่อนที่ไม่ได้</p>

อิลลัน	ໄຫ
<p>4. ขนาด</p> <p>4.1 ขนาดใหญ่</p> <p>4.2 ขนาดเล็ก</p> <p>-</p> <p>-</p> <p>-</p> <p>-</p> <p>-</p> <p>-</p> <p>-</p> <p>-</p> <p>-</p> <p>-</p> <p>-</p> <p>-</p> <p>-</p> <p>-</p> <p>-</p> <p>-</p> <p>-</p> <p>-</p>	<p>4. ขนาด / ความหนา</p> <p>(ไม่แบ่งขนาดใหญ่และขนาดเล็ก)</p> <p>5. คุณลักษณะตามธรรมชาติ</p> <p>5.1 สีผิวประจำถิ่น</p> <p>5.2 เนื้อประจำถิ่น</p> <p>5.3 ต้นไม้</p> <p>5.4 วัดดูส่วนหัว</p> <p>5.5 วัดดูส่วนท้าย</p> <p>6. คุณลักษณะทางสังคม</p> <p>6.1 ความสวยงาม</p> <p>6.2 สถานภาพทางสังคม</p> <p>6.3 เพศ (ชาย/หญิง)</p> <p>7. คุณลักษณะทางวัฒนธรรม</p> <p>7.1 การทำอาหาร</p> <p>7.2 เครื่องแต่งกาย</p> <p>7.3 เครื่องมือ</p>

จากตารางการจำแนกประเภทอรรถลักษณะของคำลักษณะนามของ อิลลัน และ ไท
ดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า อิลลัน ไม่ได้กล่าวถึงคุณลักษณะตามคุณสมบัติในส่วนของคุณสมบัติ
เด่น สิ่งที่เคลื่อนที่ไม่ได้ และสิ่งที่เคลื่อนที่ได้ คุณลักษณะตามธรรมชาติในส่วนของวัดดูส่วนหัว
และวัดดูส่วนท้าย คุณลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรม ส่วน ไท ก็ไม่ได้กล่าวถึงสิ่งไม่มีชีวิต รูป
ทรงที่ไม่มีมิติ คุณสมบัติของวัตถุที่มีความคงตัวไม่แน่นอนและขนาดของวัตถุ แต่ในการศึกษา

วิเคราะห์อรรถลักษณะของคำลักษณนามในภาษาไทยและภาษาเวียดนามนั้น จะต้องใช้หลักเกณฑ์ของทั้ง อัลตัน และ โช มาสังเคราะห์เข้าด้วยกัน และนำเสนอในรูปแบบของการวิเคราะห์อรรถลักษณะ หรือการวิเคราะห์องค์ประกอบ ซึ่งจะได้กล่าวถึงในบทที่ 2 และ 3

1.10.3 เกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์และอธิบายความหมายของคำว่า "คำลักษณนามซ้ำรูป"

การทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พบว่าคำลักษณนามในภาษาไทยและภาษาเวียดนาม มีส่วนที่ต่างกันประการหนึ่งคือ ภาษาไทยมีคำลักษณนามซ้ำรูป ในขณะที่ภาษาเวียดนามไม่มีคำลักษณนามซ้ำรูป ดังนั้นในการวิเคราะห์คำลักษณนามซ้ำรูปที่ปรากฏเฉพาะในภาษาไทย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดเกณฑ์เพื่อใช้วิเคราะห์และอธิบายความหมายของคำว่า "คำลักษณนามซ้ำรูป" ขึ้น โดยใช้เกณฑ์ความแนวของศรีนทิพย์ สกัรศิลป์ (2529: 45-47) ซึ่งได้วิเคราะห์คำลักษณนามซ้ำรูปในภาษาล่าหู่ (มุเซอ์ค่า) ผลการวิเคราะห์สรุปได้ว่า คำลักษณนามซ้ำรูปแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทคือ

1. คำลักษณนามซ้ำรูปนามโดยสมบูรณ์ หมายถึง คำลักษณนามที่มีรูปคำซ้ำทุกส่วนกับคำนามที่เกิดร่วมด้วย มาติซอฟ (Matisoff, 1973:73 อ้างถึงในศรีนทิพย์ สกัรศิลป์, 2529:45) เรียกคำลักษณนามประเภทนี้ว่า ลักษณนามซ้ำรูปนาม (Auto-classifiers) คำลักษณนามซ้ำรูปนามโดยสมบูรณ์ในภาษาล่าหู่ (มุเซอ์ค่า) มี 5 ชนิด ได้แก่

1.1 คำลักษณนามซ้ำรูปนามโดยสมบูรณ์แบบหน่วยคำเดียว

ตัวอย่าง	<u>va</u> ^๕	3	<u>va</u> ^๕	'กับดัก	3	'กับดัก'
	<u>kha</u> ^๐	3	<u>kha</u> ^๐	'หน้าไม้	3	'หน้าไม้'

1.2 คำลักษณนามซ้ำรูปนามโดยสมบูรณ์แบบสองหน่วยคำ

ตัวอย่าง	<u>ni</u> ^๕ <u>qha</u> ^๑	3	<u>ni</u> ^๕ <u>qha</u> ^๑	'ม้านั่ง	3	'ม้านั่ง'
	<u>la</u> ^๕ <u>qo</u> ^๔	3	<u>la</u> ^๕ <u>qo</u> ^๔	'หีบ	3	'หีบ'

1.3 คำลักษณะนามซ้ำรูปนามโดยสมบูรณ์แบบสามหน่วยคำ

ตัวอย่าง khí⁵ tɔ̄⁵ pɛ̄⁵ 3 khí⁵ tɔ̄⁵ pɛ̄⁵ 'อึ้งเท้า 3 อึ้งเท้า'
gɔ̄⁷ pɛ̄⁴ kɔ̄⁵ 3 gɔ̄⁷ pɛ̄⁴ kɔ̄⁵ 'คาซ้อซ 3 คาซ้อซ'

1.4 คำลักษณะนามซ้ำรูปนามโดยสมบูรณ์แบบสี่หน่วยคำ

ตัวอย่าง lo⁷ ta⁵ ve⁵ li⁷ 3 lo⁷ ta⁵ ve⁵ li⁷
 'ม้วนค้ำหนังสือ 3 ม้วนค้ำหนังสือ'

1.5 คำลักษณะนามซ้ำรูปนามโดยสมบูรณ์ที่รูปคำนามมีอุปสรรคนาม

α^a นำหน้า

ตัวอย่าง α^a li¹ 3 α^a li¹ 'ธรรมเนียม 3 ธรรมเนียม'
α^a la² si⁴ 3 α^a la² si⁴ 'ไค 3 ไค'

2. คำลักษณะนามซ้ำรูปบางส่วน หมายถึง คำลักษณะนามที่มีรูปคำซ้ำเป็นบางส่วนกับรูปคำนาม การซ้ำรูปนามบางส่วนจะเกิดเฉพาะเมื่อรูปคำนามเป็นคำหลายหน่วยคำ ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการซ้ำหน้าคำสุดท้ายหรือสองหน่วยคำสุดท้าย มาติซอฟ (Matisoff, 1973 อ้างถึงในศรีนทิพย์ สถียรศิลป์, 2529) เรียกคำลักษณะนามประเภทนี้ว่า ลักษณะนามซ้ำรูปนามบางส่วน (Partial Auto-classifier) คำลักษณะนามซ้ำรูปบางส่วนในภาษาล่าหู่ (มูเซอคำ) มี 2 ชนิด ได้แก่

2.1 คำลักษณะนามซ้ำรูปนามบางส่วนแบบซ้ำหน้าหน่วยคำสุดท้ายหรือสองหน่วยคำสุดท้าย

ตัวอย่าง mi¹ cu⁵ 3 cu⁵ 'ดั่งสัตว์ 3 ดั่ง'

ha⁴ po⁵ ho⁵ 3 po⁵ ho⁵ 'กระเป๋ากางเกง 3 กระเป๋า'

2.2 คำลักษณนามซ้ำรูปนามบางส่วนแบบซ้ำหน่วยคำไม่แน่นอน

หมายถึง คำลักษณนามซ้ำรูปที่มีรูปคำซ้ำได้ทั้งส่วนหน้าและส่วนกลาง

ตัวอย่าง si³ ni⁵ 3 si³ 'วันสี่ 3 วัน'

gi² ce⁵ qo⁴ 3 cd⁵ 'น้ำตก 3 น้ำตก'

จากเกณฑ์การวิเคราะห์และอธิบายความหมายของคำลักษณนามซ้ำรูปดังกล่าวข้างต้นนี้ ผู้วิจัยเชื่อว่า สามารถนำไปใช้เป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์และอธิบายความหมายของคำลักษณนามซ้ำรูปในภาษาไทยได้ เนื่องจากเป็นภาษาที่อยู่ในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เหมือนกัน

1.10.4 การนิยามความหมายของคำว่า "โลกทัศน์"

ในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเปรียบเทียบโลกทัศน์ของผู้พูดภาษาไทย และภาษาเวียดนามที่สะท้อนจากคำลักษณนามซ้ำ ความหมายของคำว่า "โลกทัศน์" (World view) ที่ใช้ในงานวิจัยใช้ตามทฤษฎีของซาเพียร์ - วอร์ฟ (Carroll, 1973: 1-34) ซึ่งเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายในนามว่า สมมติฐานซาเพียร์ - วอร์ฟ (The Sapir - Whorf Hypothesis) หรือสมมติฐานภาษาสัมพันธ์ (The Linguistic Relativity Hypothesis) แนวคิดของสมมติฐานดังกล่าว กล่าวถึง ลักษณะที่สำคัญโดยย่อ 2 ประการ คือ ประการแรก ภาษากำหนดความคิด กล่าวคือ ภาษามีอิทธิพลต่อความคิด การมองโลก และการเข้าใจสิ่งแวดล้อมของผู้พูดภาษา และ ประการที่สอง การที่เรามีภาษาคำต่างกันทำให้มีความคิดต่างกัน กล่าวคือ ความแตกต่างทางความคิดหรือโลกทัศน์ของมนุษย์จะมีมากหรือน้อยนั้น สัมพันธ์อยู่กับความแตกต่างทางภาษา ถ้าคนสองคนพูดภาษาซึ่งมีระบบต่างกันมาก เขาทังสองก็ย่อมคิด มองโลก เข้าใจสิ่งแวดล้อม และเหตุการณ์ต่าง ๆ ต่างกัน ในทางกลับกัน ถ้าเขาทังสองพูดภาษาที่คล้ายกันมาก เขาทังสองก็ย่อมคิด มองโลก เข้าใจสิ่งแวดล้อม และเหตุการณ์ต่าง ๆ คล้ายกันไปด้วย (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2522: 25) กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ มีโลกทัศน์ที่คล้ายกัน

ผู้วิจัยเชื่อว่าแนวคิดของสมมติฐานดังกล่าว สามารถอธิบายคำว่า "โลกทัศน์" ที่สะท้อนจากคำลักษณะนามของผู้พูดภาษาไทยและภาษาเวียดนามได้ เนื่องจากวอร์ฟได้เน้นให้เห็นถึงอิทธิพลของภาษาที่มีต่อความคิดและโลกทัศน์ของมนุษย์ว่า ระบบไวยากรณ์ของภาษาแต่ละภาษาไม่เพียงแต่จะเป็นเครื่องมือในการแสดงความคิดเท่านั้น แต่ตัวของภาษายังเป็นตัวสร้างความคิด และสร้างภาพของกิจกรรมต่าง ๆ ด้วย การสร้างความคิดให้เป็นรูปร่างขึ้นถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของระบบไวยากรณ์ มิใช่เป็นขบวนการเอกเทศ หรือเป็นสิ่งที่แยกออกมาจากระบบไวยากรณ์เหมือนอย่างที่มีคนเชื่อกัน และขบวนการทางความคิดจะแตกต่างกันมากหรือน้อยนั้นย่อมขึ้นอยู่กับความแตกต่างของระบบไวยากรณ์ของภาษาค่าง ๆ ดังนั้นความคิดดังกล่าวจึงสัมพันธ์กับกฎของความสัมพัทธ์ (relativity) แบบใหม่ ซึ่งถือ่ามนุษย์จะไม่เห็นภาพของจักรวาล หรือมีโลกทัศน์แบบเดียวกัน ยกเว้นว่าพวกเขาจะมีภูมิหลังทางภาษา หรือระบบไวยากรณ์คล้ายคลึงกัน (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2522: 23-24)

อย่างไรก็ตาม วิกานินพนธ์ฉบับนี้ไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะพิสูจน์หรือโต้แย้งสมมติฐานชาเพอร์ - วอร์ฟ เพียงแต่ใช้แนวคิดของสมมติฐานดังกล่าวเพื่ออธิบายคำว่า "โลกทัศน์" เท่านั้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย